

မြန်မာနိုင်ငံ

အကူးအပြောင်းကာလတွင် ဆင်းရဲနမ်းပါးမှုကိုအဆုံးသတ်ခြင်းနှင့်
အားလုံးမျှဝေပိုင်ဆိုင်သည့်သာယာဝပြာမှုကို မြင့်တင်ခြင်း

နိုင်ငံအခြေအနေစနစ်တကျလေ့လာဆန်းစစ်မှု

WORLD BANK GROUP

ကျေးဇူးတင်ယူ

ယခုအစီရင်ခံစာ ရေးသားမြှုပ်ရာတွင် Mathew Verghis (Practice Manager, MFM) နှင့် Shubham Chaudhuri (Practice Manager, MFM & Poverty) တို့၏ စီမံခန့်ခွဲမှုအောက်တွင် Khwima Nthara (Program Leader & Lead Economist) ဦးဆောင်သောကမ္ဘာတော်အုပ်စီး၏ အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်း (International Finance Corporation-IFC) နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအသင်း (International Development Association-IDA) တို့က အတူတကွ ဗုံးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ IFC ၏ Task Manager မှာ Catherine Martin (Principal Strategy Officer) ဖြစ်ပြီး Ulrich Zachau (Country Director), Abdoulaye Seck (Country Manager), Kanthan Shankar (Former Country Manager), Sudhir Shetty (Regional Chief Economist), Betty Hoffman (Former Regional Chief Economist), Constatine Chikosi (Portfolio and Operations Manager), Julia Fraser (Practice Manager), Jehan Arulpragasam (Practice Manager), Hoon Sahib Soh (Operations Adviser), Rocio Castro (VP Adviser), Antonella Bassani (Strategy and Operations Director), Antony Gaeta (Country Program Coordinator), Maria Ionata (Former Country Program Coordinator), Vikram Kumar (IFC Resident Representative), and Simon Andrews (Senior Manager) တို့ကလည်း အဘက်ဘက်မှ လမ်းညွှန်မှုများပေးခဲ့ပါသည်။

ယခုအစီရင်ခံစာကိုရေးသားမြှုပ်ရာတွင်ကမ္ဘာတော်၏ ဌာနများမှဝန်ထမ်းများဖြစ်သော (၁) Economic Growth ,Structure, and Transmation ဌာနမှ Douglas Addison (Senior Economist); (၂) Poverty Diagnostics ဌာနမှ Manohar Sharma (Senior Poverty Specialist) ဦးမင်းခဲ့ပိုင်ဟိန်း (Poverty Specialist), Valerie Kozel (Senior Poverty Economist), Jae Kyun (Poverty Consultant) (၃) State Capacity, Legitimacy, and Trust ဌာနမှ Shabih Mohib (Program Leader) နှင့် Nikolas Myint (Senior Social Development Specialist) (၄)Conflict, Fragility, and Risks ဌာနမှ Asbjorn Wee (Seinor Operations Officer) and Nikolas Myint (Senior Social Development Specialist) (၅) Social Relations, Inclusion, and Exclusion ဌာနမှ Andrea Woodhouse (Senior Social Development Specialist); (၆) Health ဌာနမှ ဒေါ်နှင့်နှင့်ဗိုင် (Senior Human Development Specialist) (၇) Education ဌာနမှ Lars Sondergaard (Program Leader); (၈) Social Protection ဌာနမှ Puja Datta (Senior Economist) (၉)Gender ဌာနမှ Pamonrat Tansanguanwong (Senior Social Development Specialist) (၁၀) Agriculture ဌာနမှ Sergiy Zorya (Senior Economist) and Paavo Elister (Lead Rural Development Specialist) (၁၁) Land ဌာနမှ Steven Jaffe (Lead Rural Development Specialist) and Keith Bell (Senior Land Policy Specialist) (၁၂) Energy ဌာနမှ Dejan Ostojic (Lead Energy Specialist) Rome Chavapracha (Senior Energy Specialist) (၁၃) Environment and Natural Resource management ဌာနမှ Ruxandra Floroiu (Senior Environmental Engineer); (၁၄) ICT ဌာနမှ Tenzin Domar (Program Coordinator) (၁၅) Public Financial Management ဌာနမှ Shabih Mohib (Program Leader); (၁၆)Natural Resource Revenue Management ဌာနမှ Edith Bowles (Consultant) and Motern Larsen(Mining Specialist) (၁၇) Water Resource management ဌာနမှ Claudia Sadoff (Lead Economist) (၁၈) Investment Climate ဌာနမှ Nataliya Mylenko (Senior Financial Sector Specialist) (၁၉)Financial Sector Development ဌာနမှ James Seward (Lead Financial Sector Specialist) တို့ဗုံးပေါင်းဗိုင်းပြီး

အကြောင်းအရာအလိုက် စုစည်းထားသော အချက်အလက်များကို မူတည်ပြီး ရေးသားထားခွင့်ဖြစ်သည်။

ယခု အနိဂုင်ခံစာကို ပြဋ္ဌာန်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အဖွဲ့ဝင်များ၏ တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော ကူညီ ဆောင်ရွက်မှုများလည်း ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဒေါ်မေသက်ဇော် (Country Economist), Robert Talercio (Lead Economist), Willy McCourt (Senior Public Specialist), Joel Turkewitz (Lead Public Sector Specialist), Zhentu Liu (Senior Procurement Specialist), Corey Pattison (Consultant), Charles Scheider (Senior Operations Officer), Manush Hristob (Senior Counsel), Jason Pellmar (Senior Investment Officer), Thitsar Thitsar (Operations Officer), Khin Thida Maw (Operations Officer)၊ Matt Davies (IMF)

Shantayanan Devarajan (Chief Economist) နှင့် Tara Vishwanath (Lead Economist) တို့ကလည်း အစီရင်ခံစာကို အားသွေနှစ်ခိုက် ပြန်လည် သုံးသပ်ပေးခဲ့ကြသည်။ SCD Advisory Group မှ Ambar Narabana (Lead Economist) Trang Van Vguyen (Senior Economist) တို့နှင့် Ana Revenga (Senior Director for the Poverty Gloval Practice) တို့၏ အပြန်အလှန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မှတ်လည်း များစွာသော အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိခဲ့ပါသည်။

ပြည်ထောင်စု သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံ၊ နိုင်ငံတော်အုပ်ချုပ်ရှင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကူလိုက်လည်း တန်ဖိုး
ထား ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း ဖော်ပြုအပ်ပါ သည်။ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီး
ဦးဝင်းရှိန်၊ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယ ဝန်ကြီး ဒေါက်တာ ဦးလင်းအောင်နှင့် ဒေါက်တာ ဦးမောင်
မောင်သိမ်း၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ဦးမောင်မောင်ဝင်းနှင့် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ဒေါ်နယ်ဖုန်းဝင်း
တို့လည်း ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိပါ သည်။ အကြံပြု ဆွဲးနွေးပွဲများ ကျင့်ပပြုလုပ်ခဲ့သည့် ဒေသများရှိ
ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးချုပ်များ၊ အရာရှိကြီးများ ပြည်ထောင်စုအဆင့်
အရာရှိကြီးများ၊ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပညာရှင်များ၊ အကြံပေးအဖွဲ့များ၊ ပုဂ္ဂလက်ကဏ္ဍမှု
ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ဆွဲးနွေးရာတွင် အချက်အလက်များပေးခဲ့သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ
မိတ်ဆက် အဖွဲ့အစည်းများကို ကမ္မဘာက်အဖွဲ့များ ကျေးဇူးတင်ရှိပါ ကြောင်း ဖော်ပြုအပ်ပါ သည်။

အတိုကောက်ပါဘရ

ADB	အာရုံဖြိုးရေးဘဏ်	
AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါ	
ASEAN	အရွှေတောင်အာရုံနိုင်များအသင်း	
ATM	အပိုအပျောက်ဇွဲဖုတ်စက်	
CBM	မြန်မာနိုင်ငံတော်ဘုံဘဏ်	
CEDAW	အမျိုးသမီးများအား နည်းမျိုးစုဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် အမျိုးသမီးများအား နည်းမျိုးစုဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်	
CESD	စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးဖြိုးတိုးတက်ရေးဌာန	
CESR	ဘက်စုံစွဲမြှေးခြေသာ ပညာရေးကဏ္ဍဖြင့်လူနှင့်သံသယမှု	
CPF	နိုင်ငံဆိုင်ရာ ဖေါင်းဆောင်ရွက်မှု မူဘောင်	
CSO	အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း	
DB	သတ်မှတ် အကျိုးကျေးဇူး	
DFID	မြတ်နှင့်စိုင်ငံတော်ဘုံဖြိုးရေးဌာန	
DSA	ကြော်ခိုင်ငံတော်ဘုံအဖွဲ့အစည်းလုပ်လာမှု	
DTIS	ကုန်သွယ်ရေးပေါင်းစည်းမှု စနစ်တကျလေ့လာချက်	
DU	လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့် ဌာနစိတ်	
EAP	အရွှေအာရုံပစ်စိတ်	
EITI	သယ်ယူတော်ယူမှုလပ်ငန်းများ ပွင့်လင်းပြင်သာရေးရှေ့ဆောင်အဖွဲ့	
EMIS	ပညာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာအချက်အလက်စနစ်	
ESIA	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လုပ်အကျိုးသက်ရောက်ရှု လေ့လာဆန်းစစ်ချက်	
EU	ဥရောပသမဂ္ဂ	
FAB	လယ်ယာမြေ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့	
FDI	နိုင်ငံခြား ထိုက်ရှိက်ရေးနှင့်ဖြုပ်နှံမှု	
FESR	စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု မူဘောင်	
FIL	ဘဏ္ဍာရေး အဖွဲ့စည်းများဆိုင်ရာ ဥပဒေ	
GDP	ပြည်တွင်း အသားတင် ထုတ်ကုန်	
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှု ပိုင်းစပ်စစ်ဆေးနိုင်စွာ	
HRD	လူမှုစွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖြိုးရေး	
ICA	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဝန်းကျင် လေ့လာဆန်းစစ်ချက်	
ICT	သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ	
IDP	ပြည်တွင်း နောပ်ရွေ့ပြုပြင်းခုက္ခသည်များ	
IHLCA	အိမ်ထောင်စုများ၏ စားဝတ်နေရေးအခြေအနေ ဘက်စုံလေ့လာမှု စစ်တော်း	
IHLCA-2	အိမ်ထောင်စုများ၏ စားဝတ်နေရေးအခြေအနေ ဘက်စုံလေ့လာမှု စစ်တော်း - J	
ILO	အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့	
IMF	နိုင်ငံတော်ဘုံကြော်းရန်ပုံစွဲအဖွဲ့	
INGO	နိုင်ငံတော် အပိုအမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ	
IPP	လျှပ်စစ် ထုတ်လုပ်ပြန်ဖြုံးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်က လုပ်ငန်း	
IRD	ပြည်တွင်းအခန်းများနှင့်ဖြုံးရေးအဖွဲ့	
JICA	ဂျပန်နိုင်ငံ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာရွေးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအေဂျင်စီ	
JMP	ပူးပေါင်း လေ့လာစောင့်ကြပ်ရေးအီးအစဉ်	
KIO	ကျောင် ဂွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့	
KNU	ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး	
LSCI	လိုနာ ရောကြောင်းဆက်သွယ်မှု အညွှန်းကိန်း	
LUC	ခြေယာသုံးဖွံ့ဖြိုးလက်မှတ်	
MADB	မြန်မာနိုင်ငံလုပ်စဉ်ရုံးရေးဘဏ်	
MDRI	မြန်မာနိုင်ငံ ဖြိုးရောင်းမြစ်ဌာန	
MEB	မြန်မာစုံများရေးဘဏ်	
MEC	မြန်မာစုံ စီးပွားရေးကော်ပို့ရေးရှင်း	
MFI	အသေးသားငွေရေးကြော်းရာ အဖွဲ့အစည်း	
MIC	မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင်	
MICS	အမျိုးသမီးနှင့်ကာလေများ၏ အညွှန်းကိန်းများကို လေ့လာသည့်စစ်တော်း	
MOE	ပညာရေးနှင့်တိုးတက်ရေးရှင်း	
MOF	ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန	
MOH	ကျေးမာရေးတိုးတက်ရေးရှင်း	
MOHT	ဟိုတယ်နှင့် ခီးသားလာရေးလုပ်ငန်း ဝန်ကြီးဌာန	
MNPED	အမျိုးသားစီမံခက်နှုန်းနှင့်ပွဲရေးဖြိုးတိုးတက်မှုဝန်ကြီးဌာန	
MP	လွှာတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်	
MPLCS	မြန်မာနိုင်ငံ ဆင်းရွက်မီးပါးမှန်င့် လူနေမှုအခြေအနေ စစ်တော်း	
MPT	မြန်မာဆက်သွယ်ရေး	
MSE	အသေးသားငွေကြော်းကြီးဌာပ်မှုလုပ်ငန်း	
MSME	အနုစိတ် အလတ်စုံအလတ်	
NGO	အမျိုးသားမှုလုပ်တ်သောအဖွဲ့အစည်း	
NRC	အမျိုးသားမှုလုပ်တ်တင်ကတ်	
NSDS	စာရင်းအင်းဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ အမျိုးသားဌာန	
NTM	ဘဏ္ဍာရေးရွှေ့ပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့	
OECD	အိတ်စိတ်သုံးဖွဲ့မှု	
OOP	ပြည်သူ့အသုံးစရိတ်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးပြည်သူ့အဖွဲ့	
PEFA	ပြည်သူ့အသုံးစရိတ်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးပြည်သူ့အဖွဲ့	
PER	ပြည်သူ့အသုံးစရိတ်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးပြည်သူ့အဖွဲ့	
PFM	ပြည်သူ့အသုံးစရိတ်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးပြည်သူ့အဖွဲ့	
PPP	အစိုးရ-ပုဂ္ဂိုလ်က စိတ်ဖော်ပြုဆောင်ရွက်မှု	
PSC	လုတ်လုပ်မှု ခွဲဝေရေး စားချုပ်	
QSEM	လူမှုရေးနှင့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်း	
SABER	ပိုမိုကောင်းမွန်သာပညာရေးရုလာဝန်များအတွက် စနစ်ကျသောချိုးကိုမှု	
SCD	နိုင်ငံအခြေအနေ စနစ်တကျ လေ့လာဆန်းစစ်ချက်	
SEE	နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်း	
SEZ	အထူးစီးပွားရေးဇူး	
SIDA	ဆွဲဒင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဖြိုးရေးအဂျင်စီ	
SIM	လူမှုအကျိုးသက်ရောက်မှု စောင့်တွည်းလေ့လာရေး	
SLORC	နိုင်ငံတော်ပြည်စိုင်ပြုးမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့	
SLRD	ပြောရေးနှင့် ပြောရေးနှင့်အကျိုးသက်ရေးနှင့်တွေ့ပြန်ရေးအဖွဲ့	
SME	အသေးသားနှင့်အလတ်စားလုပ်ငန်းများ	
SMP	ဝန်ထမ်းလေ့လာစောင့်တွည်းရေးအစီအစဉ်	
SNA	အမျိုးသားစာရင်းယေားထားရှုစနစ်	
SOE	နိုင်ငံပိုင်လုပ်ငန်းများ	
SP	လူမှုကာကွယ်ရေး အစီအစဉ်	
STEPS	လေ့ကျင့်ရေး အလုပ်ခံစားရေးနှင့် ကိုယ်တိုင်ဖြိုးရေးအရည်	
SWG	ကဏ္ဍအလိုက် လုပ်ငန်းအဖွဲ့	
TSI	ကုန်သွယ်ရေးကုလ္ပ်ပို့မှုအဖွဲ့	
TVET	နည်းပညာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာရေးနှင့် လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးခြင်း	
UMEHL	မြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေးဦးပိုင်လိမ့်တက်	
UN	ကုလသမဂ္ဂ	
UNCTAD	ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ဖြိုးရေးအစီအစဉ်	
UNDP	ကုလသမဂ္ဂ ကလေးများရှုပ်နှုန်း	
UNICEF	ကုလသမဂ္ဂ ကလေးများရှုပ်နှုန်း	
UNODC	ကုလသမဂ္ဂ ယောက်ဆုံးရုံး	
USA	အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု	
USD	အမေရိကန်နှင့် လယ်ယာစိုးရုံး	
USDA	အမေရိကန်နှင့် လယ်ယာစိုးရုံး	
USDP	ပြည်ထောင်စုကြော်းနှင့်ဖြိုးရေးပါတီ	
VFV	မြေလွှာတ် မြေလပ်နှင့် မြေရှင်း	
WASH	ရေးသနှင့် တစ်ကိုယ်ရည်သနှင့်မှု	
WB	ကမ္မာဘဏ်	
WBG	ကမ္မာဘဏ်အုပ်စု	
WDR	ကမ္မာဖြိုးရေးအစီရင်ခံစား	
WHO	ကမ္မာကျိုးမာရေးအဖွဲ့	
WTO	ကမ္မာကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့	

မာတိဂာ

အနှစ်ချုပ်တင်ပြချက်

၁၆

၁။ နိုင်ငံအခြေအနေ - နောက်ခံ

- ၁။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးစနစ်၊ စီးပွားရေးနှင့် လူအဖွဲ့အစည်းတို့ အသွင်ကူးပြောင်းခြင်း ၁၇
- ၂။ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးအခြေအနေနှင့် သတိပိုင်းကြောင်း ၁၈
- ၃။ ဖွံ့ဖြိုးမှု ပုံစံများနှင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ အသွင်သဏ္ဌာန်ပြောင်းလဲခြင်း ၂၀
- ၄။ နိုင်ငံဆိုင်ရာ စနစ်တကျလေ့လာဆန်းစစ်မှု (SCD) ဆောင်ရွက်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက် ၂၂
- ၅။ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ SCD အတွက် မူဘောင် ၂၆
- ၆။ သတင်းအချက်အလက်ရင်းမြစ်များ၊ အကြံ့ဗြာ၏ရယူဆွေးနွေးမှုများနှင့် သတင်းအချက်လက်များ၏ အရည်အသွေး ၂၇

၃၁

JII မြန်မာနိုင်ငံ၏
ဆင်းခဲ့ခဲ့မှုများ
အခြေအနေ

- ၈။ ဆင်းခဲ့ခဲ့မှုများ မည်မျှမှုအတိုင်းအဆ ပမာဏ ၃၂
- ၉။ နေရာဒေသ အလိုက် ဆင်းခဲ့ခဲ့မှုပုံနှံတည်ရှိမှ ၃၃
- ၁။ ဆင်းခဲ့မှုအကိုကို ခံစားနေရသည့် အခြေခံလူတန်းစား၏ လက္ခဏာရပ်များ၊ အညမညများနှင့် ဆင်းခဲ့မှု၏ အကြောင်းတရားများ ၃၄
- ၂။ ဆင်းခဲ့တွင်းသို့ အလွယ်တကူ ကျရောက်နိုင်သည့် အကြောင်းရင်းများ ၃၅
- ၃။ ဆင်းခဲ့ခဲ့မှုပါးသူများ၏ အခြေအနေနှင့် ဆင်းခဲ့တွင်းမှထွက်နိုင်မည့်နည်းများ ၃၆

၄၀

- ၃။ ဆင်းခဲ့တွင်းမှ ထွက်နိုင်မည့်နည်းလမ်းများနှင့် ဖြေရှင်း
ဆောင်ရွက်ပေးသင့် သည့် ကဏ္ဍများ
- (က) အားလုံးပါဝင်ပြီးရေရှည်တည်တဲ့သည့်တိုးတက်မှုအတွက် ဗျာဟာ
မြောက် မူဘောင် ၄၁
- (ခ) အစိုးရ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအစီအစဉ် ၄၂
- (ဂ) အရေးကြီးသော နောက်ထပ် ခြေလှမ်းများ ၄၂
- ၁။ ဦးစားပေးဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကဏ္ဍများကို သတ်မှတ်
ခြင်းနှင့် ရွှေနောက် စီစဉ်ရန် စဉ်းစားတွက်ချက်မှုများ ၄၂
- JII ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးရမည့် ကဏ္ဍများ ၄၃
- ၃။ ဆင်းခဲ့တွင်းမှ ထွက်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများနှင့် ဆောင်ရွက်
ပေးသင့်သည့် ကဏ္ဍများ ၄၅

၄။ အသိပညာကွာဟာချက်များ၊ ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်း
များနှင့် ရည်ရွယ်ထားသည့် ခွဲခြားစိတ်ဖြာထား
သည့် အလုပ်အစီအစဉ်

ရည်ရွယ်နှင့်ကိုးကားစာရင်း ၃၃

ပေါ်ပေါ်စာရင်း:

ပေါ်ပေါ် (၁) မြန်မာနိုင်ငံ၏ တမ္မထူးခြားသောသမိုင်းနှင့် အခြေအနေများ ၁၉

ပေါ်ပေါ် (၂) SCD ဆိုသည်မှာ ၂၅

ပေါ်ပေါ် (၃) မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရေးကြီးသော အချက်အလက်ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများ တစောက်စောင်း ၂၇

ပေါ်ပေါ် (၄) မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ SCD အကြံ့ပြု ဆွေးနွေးပဲ လုပ်ငန်းစဉ် ၃၀

ပေါ်ပေါ် (၅) ဆန်စပါးထွက်ရှိမှု မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဒေသတွင်း အခြားနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယူဉ်ချက် ၆၅

ပုံစာရင်း:

ပုံ (၁) ၂၀၀၅/၀၆-၂၀၁၃/၁၄ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမှန်တကယ် ဂျီဒီပီတိုးနှုန်း ၂၁

ပုံ (၂) ၂၀၁၂/၁၃ ခုနစ် နှိုင်းယူဉ်ဖက်နိုင်ငံများ၏ တိုးတက်နှုန်း ၂၁

ပုံ (၃) မှတ်တမ်းပြုစားသည့် ပိုကုန်တန်ဖိုးနှင့် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းမှု ၂၁

ပုံ (၄) ပိုကုန်များ၏ အဆင့်နှင့် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းမှု ၂၁

ပုံ (၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဂျီဒီပီခွဲပေါ် ၂၃

ပုံ (၆) လယ်ယာကဏ္ဍ အလုပ်အကိုင်ရရှိမှုပေစု ၂၃

ပုံ (၇) အလွတ်သဘော အလုပ်အကိုင်ခန်းထားမှု ၂၄

ပုံ (၈) ဆင်းချွန်မီးပါးမှုအဆုံးသတ်ရေးနှင့် မျှဝေပိုင်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြောမှုမြှင့်တင်ရေးအတွက်

လမ်းညွှန်မှုဘောင် ၂၇

- ပုံ (၉) လူဦးရေ၏ အစိတ်အပိုင်းကြီးတစ်ခုသည် ဆင်းရဲမှုမျဉ်း တစ်လိုက် စပြုဖွတ်သိပ်နေကြသည် ၃၃
- ပုံ (၁၀) ဆင်းရဲမှုမျဉ်းအနည်းငယ်ပြောင်းလဲလိုက်လျှင်ပင် ဆင်းရဲ မူနှစ်းတွင် ကြီးကြီးမားမား ပြောင်းလဲသွားနိုင် ၃၃
- ပုံ (၁၁) မြန်မာနိုင်ငံတွင် မညီမှုမှုသည် နှင့်ယူဉ်မှုအရနိမ့်သည် ၃၄
- ပုံ (၁၂) မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ မညီမှုမှုသည်အမျိုးမျိုးဖြစ်နေသည် ၃၄
- ပုံ (၁၃) ၂၀၀၉/၂၀၁၀ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေး ဂောက်နှစ်အလိုက် ဆင်းရဲမူနှစ်းနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူဦးရေ ၃၅
- ပုံ (၁၄) ၂၀၀၉/၂၀၁၀ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်အလိုက် ဆင်းရဲမူနှစ်းနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူဦးရေ ၃၆
- ပုံ (၁၅) အခြေခံဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်မှ ၃၇
- ပုံ (၁၆) မြန်မာနိုင်ငံကျေးလက်ဒေသ မြေပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုအခြေအနေ ၃၇
- ပုံ (၁၇) ၂၀၀၉/၂၀၁၀ ကာလ လူမျိုး - ဘာသာစကားအုပ်စုအလိုက် ဆင်းရဲမူကြံးတွေ့ရနိုင်ခြေ ၃၈
- ပုံ (၁၈) ကြိုတင် လိုအပ်ချက်များ၊ နည်းလမ်းများနှင့် အဓိက ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မည့် ကဏ္ဍများ ၄၄
- ပုံ (၁၉) အစိုးရ၏ အခွန်ဘဏ္ဍာဇာ ရရှိမှုပုံး ၅၄
- ပုံ (၂၀) နိုင်ငံအလိုက် အစိုးရ၏ အခွန်ဘဏ္ဍာဇာ ရရှိမှုပုံးများ ၅၄
- ပုံ (၂၁) ကျွန်းမာရေး အသုံးစရိတ် ၁၀၉ ၅၅
- ပုံ (၂၂) ပညာရေး အသုံးစရိတ် ၁၀၉ ၅၅
- ပုံ (၂၃) ကလေး အရှင်မွေး ၁၀,၀၀၀ တွင် မိခင် သေဆုံးနှစ်း ၅၆
- ပုံ (၂၄) အလယ်တန်း စုစုပေါင်း ကျောင်းအပ်နှစ်း၊ ရာခိုင်နှစ်း ၅၆
- ပုံ (၂၅) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအများစုံ ရင်ဆိုင်နေရသည့် အခက်အခဲ ပြဿနာများ ၆၂
- ပုံ (၂၆) လုပ်ငန်းစုအချယ်အစားအလိုက် ရင်ဆိုင်ရသည့် အခက်အခဲ ပြဿနာများ ၆၂
- ပုံ (၂၇) စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အဆင့်သတ်မှတ်ချက် ၆၃
- ပုံ (၂၈) ကုန်စည် ထောက်ပုံးပို့ဆောင်ရေးကောင်းမွန်မှုအညွှန်းကိန်း ၆၃
- ပုံ (၂၉) ပျမ်းမျှ စပါးအထွက်နှစ်း ၂၀၁၀-၂၀၁၂ ၆၄
- ပုံ (၃၀) စုစုပေါင်းသီးနှံအထွက်နှစ်းတွင် စပါးပါဝင်မှု ၆၄
- ပုံ (၃၁) လျှပ်စစ်မီးရရှိသည့်လူဦးရေရာခိုင်နှစ်း ၆၇
- ပုံ (၃၂) လျှပ်စစ်မီးသုံးစွဲမှုပမာဏ ၆၇

- ပုံ (၃၃) လူကြီးတစ်သိန်းလျှင် စီးပွားဖြစ် ဘဏ်ခွဲ အရေအတွက် ၆၈
- ပုံ (၃၄) လူကြီးတစ်ထောင်လျှင် စီးပွားဖြစ်ဘက်များထံမှ ငွေဈေးယူသူအရေအတွက် ၆၈
- ပုံ (၃၅) လူတစ်ရာလျှင် မိဘိုင်းဖုန်းကိုင်ဆောင်မှု ၆၈
- ပုံ (၃၆) လူတစ်ရာလျှင် အင်တာနက်အသုံးမြှုမှု ၆၈

ပေါ်ပေါ်မှုများ:

- ပေါ်ပေါ် (၁) မူလ ကဏ္ဍအလိုက် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှု JJ
- ပေါ်ပေါ် (၂) လုပ်သား ကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်နိုင်မှု၊ ၂၀၀၅ ခုနှစ် အမေရိကန် တစ်ဒေါ်လာ ကိန်းသေ J2
- ပေါ်ပေါ် (၃) အလွတ်သဘော အလုပ်အကိုင်ရရှိမှုနှင့် ဆင်းရွက်မှုများပါးမှု J4
- ပေါ်ပေါ် (၄) မြန်မာနိုင်ငံ။ ရွှေးချယ်ထားသော စီးပွားရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ညွှန်းကိန်းများ။ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ၀၉-၁၇ ၅၀

နောက်ဆက်တွဲ၊ ပေါ်ပေါ်မှုများစာရင်း:

- ပေါ်ပေါ် (၁) ဖြည့်စွက်ရန်လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက် ကွာဟချက်များ စာရင်း ၈၇
- ပေါ်ပေါ် (၂) SCD အကြံ့ပြု ဈေးနွေးစွဲများနှင့် သက်ဆိုင်သူများ အကြံ့ပြုဖော်ပြခဲ့သည့် အမိက ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ပေးရမည့် ကဏ္ဍများ အနှစ်ချုပ် ၉၂

ဓာတ်ပုံ - ထွန်းလင်း

အနှစ်ချုပ် တင်ပြချက်

သည့်သူများကို အမိန်ပစ်မှတ်ထားသည့် ဘာသာရေးလုမ္ပါးရေး အကြမ်းဖက် ပဋိပက္ခများ တစ်ကျော်ပုန်ဖစ်ပွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကိန်းရှင်တန်ဖိုးသုည ဒသမ ၂၉ ရှိပြီး ဝင်ငွေမည့်မျှမှုမှာ အခြား အိမ်နားနီးချင် နိုင်ငံများနှင့် ယဉ်ပါယ်၏ အနည်းငယ်နိမ့်သည်။

အရေးကြီးသည့် အချက်များမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ငန်းများတွင် ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပိုမိုပါဝင်နိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ပေးရမည်။ (အထူးသဖြင့် အလုပ်အကိုင်အမြောက်အများ ဖန်တီးပေးနိုင်မည့် ကဏ္ဍများတွင် ဖြစ်သည်။) ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ စီးပွားရေး နေ့တွက်များနှင့် ချိတ်ဆက် ဝင်ရောက်နိုင်ရန် အားပေးကုသိရမည်။ လုပ်သားများ၏ ကုန်တုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ တိုးတက်စေရန်လည်း အလေးထား ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ထိုအပြင် အထူးသဖြင့် ဧရာဝတီမြစ်ကဲသို့သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ဘက်စုစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆောင်ရွက်သွားရမည် ဖြစ်သည်။ အားလမ်းကြောင်းမှာ အခြေခံ ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုများကို ပြည်သူ တိုင်းရရှိနိုင်စေရန် ဖြုံ့တောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပြည်သူ အားလုံးပါဝင်သော ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုကို ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် အထူးသဖြင့် ကျေးလက်စေသရှိ ပြည်သူများကို စွမ်းအားဖြုံ့တောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်သည်။ ထို နည်းလမ်းသည် ဆင်းရှုစ်းပါးသူ အားလုံးအတွက် အကျိုးရှုစေလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

ရွက်ခြင်းတို့သည်လည်း ဆင်းရဲမှုလျော့ချရေးတွင် ကြီးမားသိသာသော သက်ရောက်မှုများ ရှိနိုင်ပါသည်။ ထိုပြင် လျှပ်စစ်မီးရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပိုမိုကောင်းမွန်သောကျေးလက်လမ်းများ ချိတ်ဆက်ထားမှု၊ အသေးစား ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍနှင့် ကျေးလက် တယ်လီဖုန်းဝန်ဆောင်မှုများသည်လည်း ဆင်းရဲနှစ်းပါးသူ ပြည်သူများ၏ ဘဝကို တိုးမြှင့်ပေးမည့် အရာများဖြစ်သည်။

- j01 အဓိကလမ်းကြောင်းနှစ်သွယ်အပြင် SCDသည်မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အရေးကြီးသောမရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့် လိုအပ်ချက်လေးရပ် ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ ငင်းတို့မှာ နိုင်ငံရေးအသွင်ကူးပြောင်းမှု ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေဖော်ခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလမ်းကြောင်းတွင် ပြည်သူအားလုံး ပါဝင်နိုင်မှုကို ဖော်ဆောင်ခြင်း၊ မက်ခရိုစီးပွားရေး တည်ပြုမှုကို ထိန်းထားခြင်းနှင့် နောက်ဆုံးအားဖြင့် မူဝါဒချက်ခြင်း၊ ညီနှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းတို့နှင့်ဆိုင်သည့် အစိုးရ၏ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုပိုင်း တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ အဆိုပါက ထွေးအားလုံးတို့တွင် စဉ်ဆက်မပြတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ရရှည်တည်တဲ့ပြီး အားလုံးပါဝင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဆင်းရဲမှုလျော့ချခြင်းနှင့် သယေသနပြောမှု မျှဝေခြင်းကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့အတွက် မရှိမဖြစ်အရာများ ဖြစ်ကြသည်။
- j11 အချုပ်အားဖြင့် SCDသည် အမျိုးမျိုးသော သတင်းအချက်အလက် အသိပညာ ဗဟိုသတ္တက္ကာဟမှုများကို ဖော်ထုတ်ပြုးလျှင် အနာဂတ်တွင် အဆိုပါ ကွာဟာမှုများ ကွယ်ပျောက်သွားအောင် ကူညီပေးနိုင်မည့် စနစ်တကျဆန်းစစ် လေ့လာမှုများကိုဆောင်ရွက်ရန်လည်းအကြော်ပြုထားပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံဆင်းရဲနှစ်းပါးမှု၏ အတိုင်းအဆောင်နှင့် သဘောသာဝကို နားလည်ရန်အတွက် ထပ်မံတို့မြှင့်ဆောင်ရွက် သွားရမည့် လုပ်ငန်းများ ရှိပါသည်။ အထူးသဖြင့် နယ်စပ်ဒေသများရှိ အခြေအနေနှင့် ဆင်းရဲနှစ်းပါးမှု၏ ကို လက်ရှိကာလ အခြေအနေ နှင့် ထင်ဟပ်နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည့် ဖြစ်သည်။ မကြာသေးမို့က ကောက်ယူခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံ လူဦးရေ သန်းခေါင်စာရင်းသည် တစ်မျိုးသားလုံးကို ကိုယ်စားပြုသော အိမ်ထောင်စုများ၏ စားဝတ်နေရေး အခြေအနေ ဘက်စုံလေ့လာမှုစစ်တမ်း (IHLC) တစ်ခုကို ထပ်မံ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လက်ရှိအခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီသည့် စစ်တမ်းကောက်ယူမှု နမူနာ မူဆောင်တစ်ခုကို ရရှိစေနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ပိုမိုခိုင်မာတိကျသည့် ဆင်းရဲနှစ်းပါးမှု ကိန်းဂဏုန်းအရေအတွက်ကို ရရှိနိုင်မည့် အခြေခံတစ်ခုကို ဖန်တီးပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အချို့သော သတင်းအချက်အလက် အသိပညာကွာဟာမှုများကိုလည်း ဖြည့်ဆည်းရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပြီး ဦးစားပေးများထဲကမှ ဦးစားပေးရမည့် အရာများကို သတ်မှတ်နိုင်ရန်အတွက် အကူအညီပေးမည်ဖြစ်သည်။

ဓာတ်ပုံ - ကျော်စိုးလင်း (ကမ္မားသင်)

၁။ နှင့်အပြောအနေ

နောက်ခံ

- ၅။ နိုင်ငံတစ်ဝန်းပြေားချမှုးရေးနှင့်လုပ်ချုပ်ရေးရှိဖော်ရှုံးရှိစွဲမှုတွင်အရေးပါသော နောက်ထပ်အချက်အလက် တစ်ခုမှာ ရရှိပြည့်နယ်အတွင်းရှိ ငှုံးတိုကိုယ် ငှုံးတို့ ရှိဟင်ဂျာဟုခေါ်ကြသည့် မှတ်စလင်လူနည်းစုများအပေါ် စနစ်တကျဖယ်ထုတ်မှုကိုဖြေရှင်းရှုံးရော်အားကိုရှုံးရသည့် ဖြေရှင်းနည်းလုပ်တစ်ခုကို ရှာဖွေရေးပိုင်ဖြစ်သည်။ အစိုးရဘက်ကမှ အဆိပါမှတ်စလင်လူနည်းစုသည် ဘုရားလူသာက်မှ တရားမဝင် ဝင်ရောက်လာကြသူများဟု ယူဆပြီး လူမျိုးစုတစ်ခုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုပါ။ လူဇူးသေဆုံးခြုံပြီး လူပေါင်း ၁၁၀,၀၀၀ နေရာရွှေ့ပြောင်း နဲ့ကြရသည့်၂၀၁၂ခုနှစ်ရွှေ့ရာသို့တွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ထိုလူနည်းစုကိုပိုမှတ်ထားအကြမ်းဖက်မှုများနောက်တွင်ထိုလူအသိငါးအဝိုင်းနှစ်ခုကို ခွဲထဲတဲ့ရန်နှင့် နောက်ထပ်အကြမ်းဖက်မှုများမဖြစ်စေရန်အတွက် ယာယိစခန်းများကို အစိုးရကတည် အောက်ခဲ့သည်^၃။ မှတ်စလင်လူ နည်းစုများအပေါ်ကျူးမှုလုန်သည့် နောက်ဆက်တဲ့အကြမ်းဖက်မှုများ ၂၀၁၃နှင့် ၂၀၁၄ခုနှစ်တို့တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီးယင်းမှုသည်မြန်မာနိုင်ငံ အခြားဒေသများရှိမှတ်စလင်အားလုံးကိုပို့တည်သည့် မှတ်စလင် ဆန့်ကျင်ရေးအကြမ်းဖက်ပွဲများအသွေးသို့၂၀၁၃ခုနှစ်အတွင်းကျယ်ပြန်သွားခဲ့သလို ၂၀၁၄ အစောပိုင်းကာလတွင် ရရှိပြည့်နယ်တွင်လုပ်ကိုင်နေသည့် နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးရေးဝန်ထမ်းများအပေါ် ကျယ်ပြန်ပြန် ကန်နှုက်ဆန့်ပြမှုအဖြစ်သိ ဆင့်ကဲဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်^၄။ ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလကိန်းကဏ္ဍားများအရ ရရှိပြည့်နယ်ရှိရှိရွှေ့ပြောင်း ဒုက္ခသည်အရေအတွက်မှာ ၁၄၀,၀၀၀ အတိရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သည်^၅။

၁။ နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးအခြေအနေနှင့် သမိုင်းကြောင်း

- မြန်မာနိုင်ငံသည် အရှေ့တောင်အာရုဒေသတွင်း၌ အဆင်းခါးနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး ငှါး၏ တိုင်းပြည် အခြေ အနေအဆက်အစပ်မှာ သာတွေနိုင်သည့် အချို့သာသွေ့ပြင်လက္ခဏာများလည်းရှိပါသည် (ယေားကျက်-၁ ကိုယ့်)။ ၂၀၁၃/၂၀၁၄ တွင် တိုင်းပြည်၏ ဂျီဒီပါသည် အမေရိကာန်ဒေါ်လာ ၅၆ ဒသမ ၈ ဘီလျှော့ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ် မတ်/ဧပြီလအတွင်း ကောက်ယူခဲ့သည့် လူဦးရေနှင့်အိမ် အကြောင်းအရာသန်းသော်လည်း ရှေ့ပြေးကိန်း ဝက်နှီးများအရထွက်လာသည့် လူဦးရေ ၅၁ ဒသမ ၄ သန်းအပေါ်အခြေခံ ပြီးတွက်လျှင် တိုင်းပြည်၏ လူတစ်ဦးချင်းကျ ၁၀၆၆၆၇၉၁ ဒေသတွင်း အနိမ့်ပါးဆုံးပမာဏတစ်ခုဖြစ်ပါ သည်။ နောက်ဆုံးပြုလုပ်ခဲ့သည့် ၂၀၀၉/၂၀၁၀ နိုင်ငံအဆင့် အမိတောင်စုများ၏ စားဝတ်နေရား အခြေအနေ ဘက်စု လေ့လာမှု စစ်တမ်း (IHLC)၏ လေ့လာ ဆန်းစစ်ချက်အရ လူဦးရေ၏ ၂၆ ရာခိုင်နှုန်းသည် ဆင်းခဲ့မှုမျဉ်းအောက်တွင်နေထိုင်နေရသည်ကို တွေ့ရှုပါသည်။⁶ ကမ္ဘာဘက်၏ တွက်ချက်မှုအသစ်တွင် ကျွန်းမာရေးနှင့်တာရှည်ခံသည့်ပစ္စည်းများ အသုံးစရိတ်များကို ထည့်သွင်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ လူနေမှုကုန်ကျေစရိတ်၏ နေရာအလိုက်ပြောင်းလဲတန်ဖိုး (spatial differential)ကိုထည့်သွင်းစေးစားခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆင်းခဲ့မှုမျဉ်းကို သတ်မှတ်သည့် သုံးစွဲမှုစာရင်း (consumption basket) ကိုချွဲထွေ့ထားရာ ယင်းတွက်ချက်မှုအသစ်အရ လူဦးရေ၏ ၃၇ ဒသမ ၅၅ ရာခိုင်နှုန်း ဆိုသည် ထူးထူးခြားပြား ပိုမြင့်နေသည့် ဆင်းခဲ့မှုနှုန်းကိုတွေ့ရသည်။⁷ ထိုပြင် ဆင်းခဲ့မှုမျဉ်းအနိုးတစ်စိုက်တွင် ရောက်ရှိနေသော အိမ်ထောင်စုအများအပြားတို့လည်း တွေ့ရှုရသည်။ ငှါးအိမ်ထောင်စုများသည် အချို့မရွေးဆင်းခဲ့မှုမျဉ်းအောက်သို့ ကျရောက်သွားနိုင် ပါသည်။

- ჭု^၁ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနိမ့်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သိန္ဓုံးရည်ကြာခဲ့သည့် အထိုးကျော်မှာ ပဋိပက္ခနှင့် နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေးတို့တွင် တပ်မတော်၏ ထိန်းချုပ်မှုတို့ကြားခြုံဖြစ်သည်ဟု လေ့လာသိရှိနိုင်ပါသည်။ (ယော်ဂွက်-၁) မြန်မာနိုင်ငံသည် ငါး၏ လွတ်လပ်ရေးရြှုံးနောက်ပိုင်း အချိန် အတော်များများကို စစ်အာဏာရှင်စနစ်အောက်တွင်သာ ဖြတ်သန်းခဲ့ရပြီး တိုင်းရွင်းသားလူနည်းစုများနေထိုင်ရာနယ်စပ်ဒေသများ တစ်လျောက် ပဋိပက္ခများကြောင့်လည်း ဆုံးရှုံးထိခိုက်နစ်နာခဲ့ရသည်။ အစိုးရ၏ ထိန်းချုပ်မှုများနှင့် စီးပွားရေးအထိုးကျော်ဆန်မှုတို့သည် နောက်ဆုံး စွမ်းနှီးတိတွင်လုပ်ကိုင်မှုကို ဖိန္တပ်ခဲ့ခြင်းနှင့် ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍာ မေးမြန်သွားခဲ့ခြင်းတို့ဆိုသိသူ ဦးတည်သွားစေခဲ့သလို အခြေခံ အဆောက်အအုံများနှင့် နည်းပညာတို့ ဆက်လက်မထိုးတက်လာတော့ခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုနောက်ကျသည့် ဈေးကွက် များနှင့် နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက်ရှင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနိမ့်ပါးခြင်း ရလဒ်များသာထွက်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတံ့ခါးဖွင့်လာသည့် နှင့်အတူ တပ်မတော်နှင့် နှုန်းနှင့် စပ်သည့်အပိုဒ်စုများ၏စီးပွားရေးတွင် လက်ဝါးကြီးအပ်မှုမှာ လျော့ကျေလာနေပြီ ဖြစ်သော်လည်း အဆိုပါအရွှေမှာ တစ်ရွှေချင်းသွားသည့် အရွေသာဖြစ်သည်။

³ မြန်မာနိုင်ငံလူအခွင့်အရေးအခြေအနေဆိုင်ရာ ကုလအထူးကိုယ်စားလှယ်၏ အစီရင်ခံစာ၊ UNOCHA ထုတ်ပေး၍၊ ၂၀၁၂။

⁴ International Crisis Group, Myanmar Crisis Watch, April 2014.< <http://www.crisisgroup.org/en/publication-type/crisiswatch/crisiswatch-database.aspx?CountryIDs=%7b7E-12FB4D-6C23-449D-AF08-550AD5FD2F2E%7d#results>>

⁵ မြန်မာနိုင်ငံလူအခွင့်အရေးအခြေအနေဆိုင်ရာ ကုလအထူးကိုယ်စားလုပ်၏ အစီရင်ခံစာ၊ UNOCHR စက်တင်ဘာလ ၂၀၁၄။

6 Integrated Household Living Conditions Survey in Myanmar (2009–2010): Poverty Profile Prepared jointly by MNPED, UNICEF, UNDP and SIDA, 2011.

ယေားကျက်-၁၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တမ္ထားခြားသောသမိုင်းနှင့် အခြေအနေများ

မြန်မာသို့။ လူပါးရေပုံသဏ္ဌာန်နှင့် ပထဝိဝင်အနေအထားတို့သည် တမ္မတူးသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဆိုင်ရာစိန်ခေါ်မှုနှင့် အခွင့်အလမ်းအစု တစ်ခုကိုဖော်တို့သည်။ (၁)နိုင်ငံတကာနှင့်ကာလရည်ကြာအဆက်အဆုံးမလုပ်ခဲ့ခြင်းမှပြန်လည်ရန်းထွက်လာခြင်း၊ (၂)နယ်မြေရေနှင့် တွင်ထွက်သယံဇာများပေါ်ကြော်လင့်ကစားဆင်းရေးနှင့်မြင့်ခြင်း၊ (၃)ကမ္ဘာပေါ်တွင် အလျင်မြှင့်ဆုံးတိုးတက်နေသည့်ဒေသတစ်ခုတွင် ပျော်ဟာကျသောအနေအထားထိုးတည်ရှိခြင်းနှင့် အီနိုယ်နှင့်ရော တရုတ်နှင့်ပါ နယ်နိမိတ်ချိုးထိစ်သည့်တစ်ခုတည်းသောနိုင်ငံဖြစ်ခြင်းကြောင့် စီးပွားရေးအလျင်အမြန်တိုးတက်ရန်နှင့် ပြည်သူတို့၏လူနေမှုဘဝအဆင့်အတန်းတွင် လူတန်းစွေအဆင့်သို့ရောက်ရှိနိုင်မည်အခြေအနေကောင်းများရှိနေခြင်း၊ (၄)နေ့ကျွေးစွာဆုတ်ခွာနေသော်လည်း စီးပွားရေးကဏ္ဍတွင်ဆိုင်မာအားကောင်းစွာလွှမ်းမျှမှုများအား ဆဖြစ်သည့်တပ်မတော်နှင့်ဂင်းတို့၏ နီးစပ်ရာ အဖွဲ့များ၊ (၅)နယ်စပ်ဒေသများတွင် ကာလရှည်လျားပဋိပက္ခဖြစ်ခဲ့ပြီးနောက် ပြိုမြင်မှုများအား ရရှိရန်နှင့်စပ်လာခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

ယနေ့မြန်မာပြည်၏ပြပိုင်ပြေားလဲရေးများနှင့်ကမ္ဘာပေါ်တွင်အလျင်မြန်ဆုံးတိုးတက်နေသည့်အသုံးတည်ရှိသည့်ငါး၏မဟာဗူဗျာကျော်နေရာအနေအထားကမ္ဘာပေါ်တွင်တရှတ်နှင့်အိန္ဒိယနှင့်နိုင်ငံတို့နှင့်နယ်နိမိတ်ချင်းထိစပ်နေသည့်တစ်ခုတည်းသောနိုင်ငံစသည်အချက်များသည်စီးပွားရေးတိုးတက်ဖူးအတွက်အရေးပါသောအဆင့်အလမ်းများကိုဖော်လည်းတစ်ဖက်တွင်ရင်ဆိုင်ရွှေယ်ရှိအခြေအနေများလည်းရှိသည်။မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့်အာရုတိက်၏တိုးတက်မှုကိုမောင်းနှင့်ခဲ့သည့်ကုန်ထုတ်လုပ်မှကမ္ဘာကွန်နှင့်များနှင့်ချိတ်ဆက်နိုင်မည့်အနေအထားကောင်းမှုရှိသည်။ပြည်သူတို့မှပျမ်းမှုအသက်ငယ်ရွှေယ်ပြီးပင်လယ်တွက်ပေါက်ကိုရရှိထားခြင်းတို့ကလည်းသူများထက်ပိုသည့်အားသာချက်များကိုပေးထားသည်။သို့ရာတွင်ထိုသို့မဟာဗူဗျာကျော်တည်ရှိနေခြင်းသဘာဝသယံကြော်ဝြင်းတို့ကြောင့်လည်းပြည်ပအင်အားစုများနှင့်ပြည်တွင်းရှိအကျိုးသီးပွားရှင်တို့၏အကြားတိုင်းပြည့်အပေါ်အသာစီးရေနှင့်ပြုင်ဆိုင်မှုများလည်းဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် နယ်မြေရှိယာကျယ်ဝန်းကြီး၊ တွင်းထွက်နှင့် ရေအရင်းအမြစ်များကြော်လုပ်သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ သဘာဝ ဓာတ်ငွောတ်ပို့
ခြင်းသည် နိုင်ငံခြားရွေ့ရှိရေးနှင့် မက်ခရီးစီးပွားရေးတည်ပြုမှုတို့အတွက် အရေးပါသည့်အရင်းအမြစ် တစ်ခု မကြာသေးမိန့်များ
အတွင်း ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ရေနှင့်တင်ပို့မှုများလည်း စတင်နေပြီး နောက်ထပ်တွေ့ရှိမည့် အလားအလာများလည်း မြှင့်မားသဖြင့်
ရှာဖွေရေးလုပ်ငန်းများလည်း လုပ်ကိုင်နေပြုဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကျောက်စိမ်းနှင့် အခြားအဖိုးတန် ကျောက်များ၊ သဘာဝ
သစ်တော့နှင့် အခြားအရင်းအမြစ်များလည်း အများအပြား ထွက်ရှိသည့်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ရှည်လျားသည့် ပင်လယ်ကမ်းရီးတန်းကို
ပိုင်ဆိုင်ထားသည့်အပြင် အခြားနှင့်ယဉ်လျင် စီးရွာသွန်းမှုများလည်း လုံလုံလောက်လောက်ရှိသည်။ သို့သော်လည်း သဘာဝ
သယံဇာတ ရင်းမြစ်အများအပြားမှာ နယ်စပ်ဒေသများ၏ တည်ရှိနေခြင်းကြောင့် ငင်းတို့ကိုထုတ်ယူခြင်းဖြင့် ပဋိပက္ခများ
ပေါ်ပေါက်စရာ အကြောင်းရင်းများဖြစ်လျက်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မဟာဗုဒ္ဓဘာကျသောနေရာများတည်ရှိခြင်း၊ ကြော်လေသာ
ရင်းမြစ်များ၊ အကျိုးပိုးများနှင့် ထိုအကျိုးပိုးများတို့နှင့် ဆင်စပ်သည့် ပဋိပက္ခများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် အားကောင်းပြီး
ပွဲင့်လင်းမြင်သာသော စီမံခန့်ခွဲအပ်ချုပ်ရေးစနစ်သည် အရေးအကြီးဆုံးလိုအပ်ချက် ဖြစ်လာသည်။

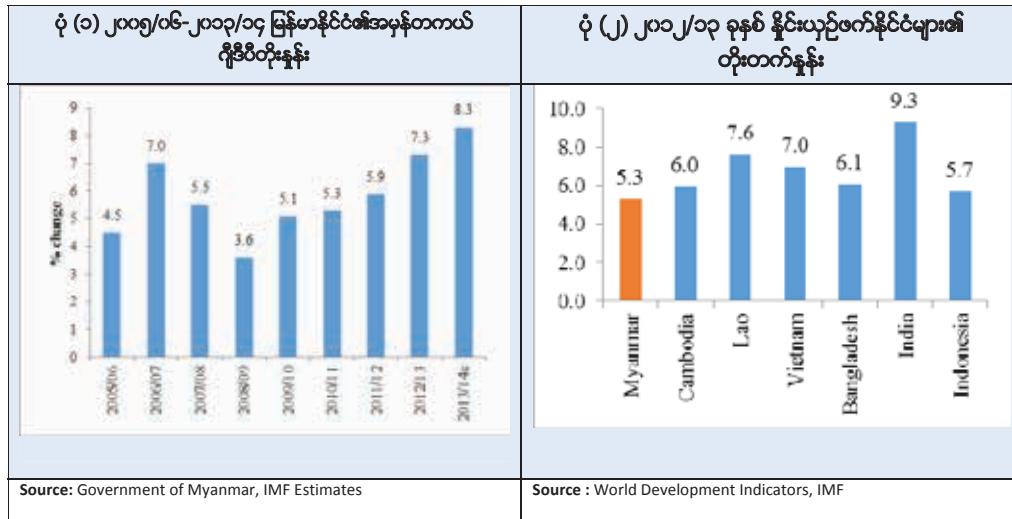
မြန်မာနိုင်ငံသည် ဖော်အစိုးရနှင့် နယ်စပ်ဒေသနေတိုင်းရှင်းသားလက်နက်ကိုင်အပ်စုများအကြား လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားသည့် သမိုင်း

ကြောင်းရှည်လျားသည်။ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေးနှင့်စီးပွားရေးအရ ဖယ်ကြော်သည့်ပုံစံများမှာလည်း ထိခို နိုင်မှာ အားကောင်းလာလျက်ရှိသည်။ တရားဝင်စာရင်းအရ မြန်မာနိုင်ငံ၌တိုင်းရင်းသားလူမျိုး ၁၃၅ မျိုးရှိသည်။ ထိုပြင် လူဦးရေအများစုမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြသော လည်း ခရာစုယာန်၊ အစွဲလာမ်နှင့် ဟိန္ဒာစုသည် အခြားဘာသာများကို ကိုးကွယ်ကျင့်သုံး ကြသူများလည်းရှိသည်။ ထိုကဲ့သို့ လူမျိုး အရ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာအရ အမျိုးစုံလင်ခြင်းသည် တင်းမာမှုများ၊ ပဋိပက္ခများဖြစ်စေသည့်အကြောင်းတစ်ရပ်လည်းဖြစ်သည်။ ဖယ်ကြော်မှု၏ အခိုက်မောင်းနှင့်အားများမှာ ဘာသာရေး၊ လူမျိုး အမှတ်သညာနှင့် နိုင်ငံသားဖြစ်မှု၊ ကျားမခွဲခြားမှု၊ ပထဝိဝင်အနေ အထားနှင့် ပဋိပက္ခတိုပင်ဖြစ်သည်။ ကိုလိုနိုင်ခေတ် ကတည်းက စပြီးရှိလာခဲ့သည့် လုပ်ရပ်ဖြစ်သည့် ဗုဒ္ဓဘာသာမဟုတ်သူများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုနှင့် ဖယ်ကြော်ထားမှုတိမှာ မကြောသေးမီ ကာလများအတွင်း နိုင်ငံနေရာစုံ အနှံပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် မှတ်စလင်လူနည်းစုများအပေါ် ဦးတည်ထားလုပ်ဆောင်သည့် လူအသေအပြောက်များ ရှိခဲ့သည့် ဘာသာရေးပဋိပက္ခ အကြမ်းဖက်မှုများကြောင့် ပိုမိုမြင်သာလာခဲ့သည်။ တိုင်းပြည်ရှိ အချို့အသေသားသည် အစိုးရ၏ အပ်ချုပ်ရေး ယဉ်နာရေး၏ ပြင်ပတွင် ရောက်ရှိနေကြသည်။ အစိုးရသည် နယ်စပ်ရှိတိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အစွဲများနှင့် ပဟိုဒ္ဓာဂိုင်မှုလျှော့ချွေသည့်လုပ်ငန်းစင်တတ်ခြင်းအားဖြင့် သဘောတူညီမှုများရှိမှုတွင် သိသာထင်ရှားသည့် တိုးတက်မှုရအောင်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ဈေးနေးညီနှင့်မှုများ ကို အောင်မြင်အောင် လုပ်ကိုင်နိုင်မည်ဆိုပါက ရေရှည်တည်တဲ့သည် ဖွံ့ဖြိုးမှန် ဆင်းရှုံးမှုလျှော့ချွေရေးတို့အတွက် အရေးပါလာမည် ဖြစ်သည်။

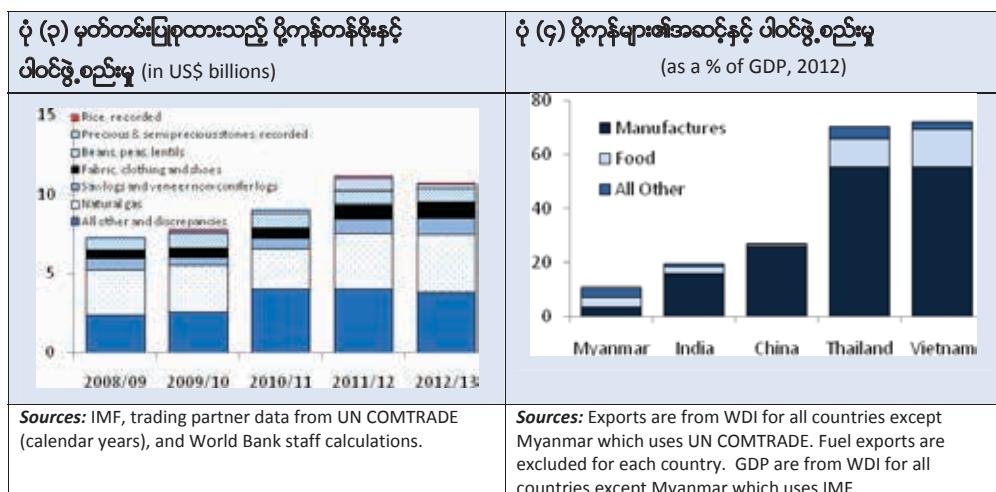
၈) ဖွံ့ဖြိုးမှုပုံစံများနှင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ အသွင်သဏ္ဌာန်ပြောင်းလဲခြင်း

- ၁။ ဆိုင်ကလုံးနာဂတ်ကြောင့် အကြီးအကျယ် ပျက်စီးဆုံးရှုံးဖြီးချိန်မှစ၍ အမှန်တိုးတက်မှုနှင့်နှုန်း (real growth rate) မှာ တက်ဖြီးရင်းတက်လျက်ရှိသည်။ ထို့သို့တိုးတက်ခဲ့ရာတွင် သဘာဝသယံဇာတ အထူးသဖြင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့တင်ပိုမှုမှုရငွေ့များကြောင့် တိုးတက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်ချိန် တည်းမှုပင် စီးပွားရေးကဏ္ဍ၏ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက် ပုံအသွင်သဏ္ဌာန် ပြောင်းလဲသည့်နှင့်မှာမှ နေးကျေးသည်။ လုပ်သားကဏ္ဍ၏ ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်း တိုးတက်လာခဲ့သော်လည်း လုပ်သားကဏ္ဍနေရာခဲ့ဝေါထားမှုမှာမှ ခုံရင်းအတိုင်းရှိနေခဲ့ဖြစ်သည်။ မူဝါဒရေးရာနှင့် အင်စစ်ကျူးရှင်းဆိုင်ရာ ပြပြင်ပြောင်းလဲမှုအစီအစဉ်ကို အသေအချာဂါရဂုဏ်ဖို့ကြေားပါမှသာလျှင် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ငင်းအား ဖွံ့ဖြိုးမည့်အလားအလားများကို အမိအရဆုပ်ကိုင်နိုင်ပေါ်မည့်ဖြစ်သည်။

၂။ အသွင်ကူးပြောင်းရေးစလုပ်ဆောင်စဉ်ကတည်းက စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုမှာ အရှိန်ရလာခဲ့သော်လည်း စီးပွားရေးကဏ္ဍမှာ ထိုကာလမတိုင်မီကတည်းကပင်လျှင် အားကျရလောက်သောနှင့်များဖြင့် တိုးတက်နေခဲ့ခြင်းဖြစ်သည် (ပုံ ၁ ကိုကြည်ပါ။)။ ယေဘုယျဆိုရလျှင် ၂၀၀၅/၀၆ နှင့် ၂၀၀၉/၁၀ ကြေားကာလတွင် ၅ ဒေသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်းတိုးတက်ခဲ့ပြီး ၃ ဒေသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်းသို့ကျေဆွဲးခဲ့သည် ၂၀၀၈ ခု ဆိုင်ကလုန်းနာဂတ်၏ ဝင်ရောက် မွေနောက်ပျက်ဆီးမှုသာမရှိခဲ့ပါလျှင် ထိုထက်ပင် ပိုမိုမြန်ဆန်ဖွယ်ရာရှိသည်။ သို့သော်လည်း အသွင်ကူးပြောင်းမှုစတင်ချိန်မှစကာ စီးပွားရေးသည် ပုံမှာ ၆ ဒေသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် တိုးတက်လျက်ရှိသည်။

၁၀။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကုန်သွယ်မှုသည် အဆင့်နိမ့်အခြေခံတစ်ခုမှာဖြစ်းလျင်မြန်စွာ တိုးတက်လျက်ရှိပါသည်။ ဒီးဘွားရေးဒဏ်ခံတော်မှာ အရေးယူမှုများနှင့် တံခါးပိတ်စီးဘွားရေးမှတ်ဒော်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ သည် ဒီးဘွားရေးအရ အထိုးကျင့်မှုတွင် နှစ်ရှည်ကြားနာနိုင်လာနေခဲ့ရပါသည်။ ဒီးဘွားရေးတံခါးဖွင့်ခြင်းနှင့် ဒီးဘွားရေးပိတ်ဆိုမှုများ တစ်ဆင့်ခြင်း ဖော်ရှားမှုတို့ကြော် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကုန်သွယ်မှု လျင်မြန်စွာ တိုးတက်လာခဲ့ရပါ ၂၀၀၈/၀၉ နှင့် ၂၀၁၃/၁၄ ကြားတွင် ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ တင်ပိုခြင်းနှင့် တင်သွင်းခြင်း တိုးတက်မှုနှင့်မှုန်းမှုတိုးနှင့် ၁၁ နှင့် ၁၇ ရာခိုင်နှင့် အသီးသီးရှိခဲ့သည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် မြန်မာသည် အာဆီယံနိုင်ငံများအကြေားတွင် ဒုတိယမြောက် အမြန်ဆုံးလို့ဘွားလာနေသည့် တင်သွင်းသူနှင့်ဖြစ်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပိုကုန်တင်ပိမှုမှု အထူးသဖြင့် ဆန်တင်ပိမှုတွင် ပိုကုန်တင်ပိမှုနိုင်ငံ ပြပိုင် ပြောင်းလဲရေးစစ်ကျိုးခဲ့သည့်နှင့်ကို လိုက်မမီသေးပေ။

8 IMF ၏ ၂၀၁၇ အထူးပေါင်းစပ် အမြန်သာများမှာ ယင်းအနက် ၄၇ ကုန်စတုရန်းတွင် အတွက် တိုးတက်မှုတိန်းမှာ UNCOMTRADE မှုပေသည့် ကုန်သွယ် ဖက် အချက်အလက်အပေါ်မှုတည်တွက် ချက်မှုအရ တင်ငံမှာ ရရှိခိုင်နိုင်းမှု တင်ငံသွင့်မှု ၃၁ ရာရိနိုင်နိုင်းမှု အသီးအမြတ် သော်လည်းကောင်း၊

9 ፭፻፯፻

10 UN COMTRADE

သယ်ဇာတမဟုတ်သည့် ကုန်ပစ္စည်းများတင်ပိုမှုအားနည်းနေဂြင်းသည် စီးရိမ်စရာ ဖြစ်သည်။ ပြည်ပတင်ပိုမှုအတွက် အတားအဆီးများကို ဖော်ထုတ်ရှုပွဲပြီး ဖယ်ရှားမည်ဆိုပါလျှင် အနာဂတ်တိုးတက်မှုအတွက် အခွင့်အလမ်းကောင်းရှုသည်။

- မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်ပကုန်သွယ်မှုသည် စီးပွားရေးပါတီဆိုမှုကြောင့်ရော မူဝါဒကြောင့်ပါ နည်းပါးခဲ့ရသည်။ အရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်က ထုတ်ပြန်သည့် လုပ်ငန်းစာတမ်းတစ်စောင်က မြန်မာသည် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်က ငါးတတ်နိုင်သည့် ကုန်သွယ်မှုပမာဏ၏ ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့်သာ ကုန်သွယ်ခဲ့သည်ဟု ထောက်ပြထားသည်။¹ ပုံ (၄) အရ ၂၀၁၂ ခန့်စွဲတွင် ရှိခိုင်နှုန်းကြောင့် ဝေစာအေးဖြင့် မြန်မာတော်အပြတ် အသတ်သာသည်ကို တွေ့ရသည်။¹² ဥပမာအားဖြင့် မြန်မာတော်အပြတ် အသတ်သာသည်ကို တွေ့ရသည်။ ရှိခိုင်နှုန်းဖြင့် ရှိခိုင်နှုန်းသော တန်ဖိုးရှိသည့် ပိုကြောင့်လည်း အိန္ဒိယသည် ရှိခိုင်နှုန်းနှင့် တရာ်တော် ရှိခိုင်နှုန်းသာ အသီးသီးတင်ပို့ခဲ့သည်။ ပုံ (၄) အရ မြန်မာအိမ်နီးချင်းနှင့်မှား၏ ပြည့်ပတ်ပို့မှုတွင် ပြပိုင်ထုတ်လုပ်သည့် ကုန်စည်း ပါဝင်မှု အဆမှားစွာ ပိုမြင်မားသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ယင်းသိဖြစ်ခြင်းမှာစက်မှုထွန်းကားသည့်နိုင်ငံကြီးမှားနှင့် ကုန်သွယ်မှုမရှိခြင်းဖြစ်သည်။ အခြားသောအတား အဆီးမှားတွင် သွင်းကုန်ထုတ်ကုန်လိုင်စင်လျှောက်ထားမှု လိုအပ်ချက်မှား၊ ယခင်ကျင့်သုံးခဲ့သည့် ငွေလဲလှယ်နှုန်းနှစ်မျိုးနှစ်စားကိစ္စ နှင့် အစိုးရက အချို့သောကုန်စည်မှား (ဆန်)နှင့် အချို့သော ခေါင်းစဉ်မှား (ယာဉ်) ကုန်သွယ်မှုတွင် တစ်ခြီးတည်းချပ်ကိုင်ထားခြင်း စသည့် မူဝါဒမှားလည်းပါဝင်သည်။¹³ ဒေါ်ခတ်ပိတ်ဆိုမှုမှား တစ်ရစ်ချင်းရပ်သိမ်းကာ မူဝါဒမှားလည်းတိုးတက်ကောင်းမွန်လာသည်နှင့် အမှု မြန်မာ့ကုန်ကဏ္ဍ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းမှုနှင့် ပိုကုန်အဆင့်အတန်းမှာလည်း ကျဉ်းနိုင်းမှားအတိုင်းတိုးတက်ဖြစ်ထွန်းလာမည်ဟု မျှော်လင့်ရသည်။ ဆက်ဆံရေးပုံမှန်ပြန်ဖြစ်အောင်ကြီးပမ်းမှုအဖြစ် အမေရိကန်ပြည့်ထောင်စုသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အမေရိကန်ရင်းနီးမြှုပ်နှံမှုမှားတားမြစ်ထားခြင်းကို ၂၀၁၃ ခန့်စွဲလှိုင်လတွင် ဆိုင်းင့်ခဲ့သည်။ ဥရောပသမဂ္ဂကလည်းဖွံ့ဖြိုးမှုအနိမ်းစုံးနိုင်းမှားအတွက်ပေးထားသည် အထူးကုန်သွယ်မှုအတွက်ထွေအခွင့်အရေး (Generalized System of Preference) အရ မြန်မာနိုင်ငံအား ပိုကုန်အထူးအခွင့်အရေးကို ၂၀၁၃ ဇူလိုင်လအတွင်း ပေးအပ်ခဲ့သည်။

ଓয়া: চ॥ মূলকগ্রামে লিঙ্গ শি:ভুঃরে:লুর্ণেষ্টান্তম্

	Current Price GDP Share 2010	Value- added per Worker 2010 (US\$)	Percent Rural 2010	Percent of Active Population 2005	Percent of Active Population 2010	Percentage Change within Active Population 2005-2010
A. Agriculture	36.7	907	89.2	53.0	52.4	-0.6
B. Industry	26.4	2,851	35.2	11.6	12.0	0.4
1. Mining and Utilities	2.0	1,226	40.4	1.5	2.1	0.6
2. Manufacturing	19.8	4,349	32.4	7.4	5.9	-1.5
3. Construction	4.6	1,494	37.0	2.7	4.0	1.3
C. Services	36.9	1,340	24.4	35.4	35.6	0.2

Sources: UN Statistical Division for national accounts, population and percent of population between ages 15 and 64; UNDP 2011 for all other data.

¹¹ "Myanmar's Trade and its Potential" (ADB 2013).

12 ຖືກິດຈົບຕິດ:ຍຸງ່າງຊົນ ທີ່ລະຍົບກວດເຮັດວຽກ ຕະຫຼາມຈົບຕິດ ແລ້ວໜ້າຂະໜາດທີ່ມີກຳ
ເອົາກົດລາຍລະອຽດ ອັນດີກຳນົດກຳນົດ ແລ້ວກຳນົດກຳນົດ ເພື່ອຫຼັກສົ່ງການ ໃຫ້ວິທະຍາ:ວ່ານີ້॥

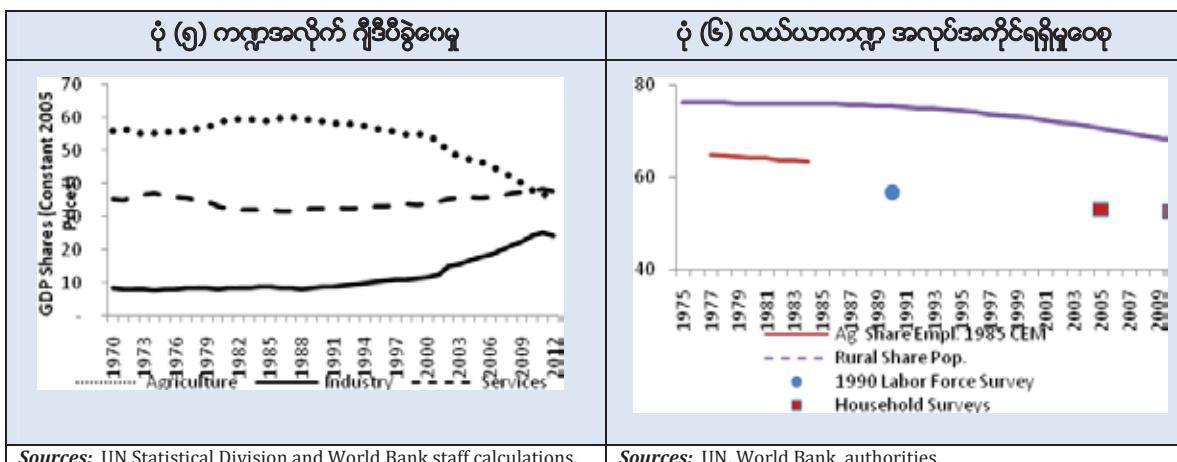
ଓয়া: (১) লুপ্তব্য: গণন্যত্বলুপ্তফিল্ডে, প্রায় ৭৫ শতাংশ আমেরিকানদের লক্ষণ: গির্জার ও

	Agriculture	Industry	Services	Ratio 2/
Cambodia	885	1,911	1,832	46%
China	2,197	13,003	9,970	17%
Indonesia	2,660	16,225	5,576	16%
Malaysia	16,516	31,636	17,007	52%
Mongolia	2,368	11,158	4,440	21%
Philippines	2,040	11,943	5,853	17%
Thailand	2,693	17,999	8,700	15%
Vietnam	908	4,196	3,283	22%
Myanmar	907	2,851	1,340	32%

2. လုပ်ယာကတော် လုပ်သားတစ်ဦး ထင်ပေါင်းသည်တန်ဖိုးကို စက်မှုကတော်လုပ်သားတစ်ဦးထင်ပေါင်းထည့်သည့်တန်ဖိုးဖြင့် ဤ

Sources: World Development Indicators and Table 1.

လုပ်သာ:တစ်ဦးကြောင် ထပ်တိုးသွားသည့်တန်ဖိုးအဖြစ် အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်သည့် လုပ်သာ:ကဏ္ဍတုတ်လုပ် နိုင်မှသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကဏ္ဍအားလုံးနှင့်နိုင်ပါ:နေပြီး ဒေသတွင်နိုင်ငံအများစုတက် အဆများစွာနှင့်ပါ:သည်။ ကမ္ဘာဒီးယာ:နှင့်ပို့ယာကိုနှစ်တို့မှလွှဲလျှင် အရေအာရုဒေသမှ နိုင်းယဉ်ဖက်နိုင်ငံအများစုသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ယဉ်လျှင် လယ်ယာကဏ္ဍအား လုပ်သာ:များ၏ ထုတ်လုပ်နိုင်မှ အလွန်ပိုမြင်သော်လိုက်တွေ့ရ မည်ဖြစ်သည် (ယေား-၂၈။)။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ထုတ်လုပ်နိုင်မှသည် ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍတွင် အဆိုပါနိုင်းယဉ်နိုင်ငံများအကြားတွင် အနိမ့်ဆုံးဖြစ်ပြီး စက်မှုကဏ္ဍတွင်မှ ကမ္ဘာဒီးယာ:မှလွှဲလျှင် အနိမ့်ဆုံးဖြစ်သည်။

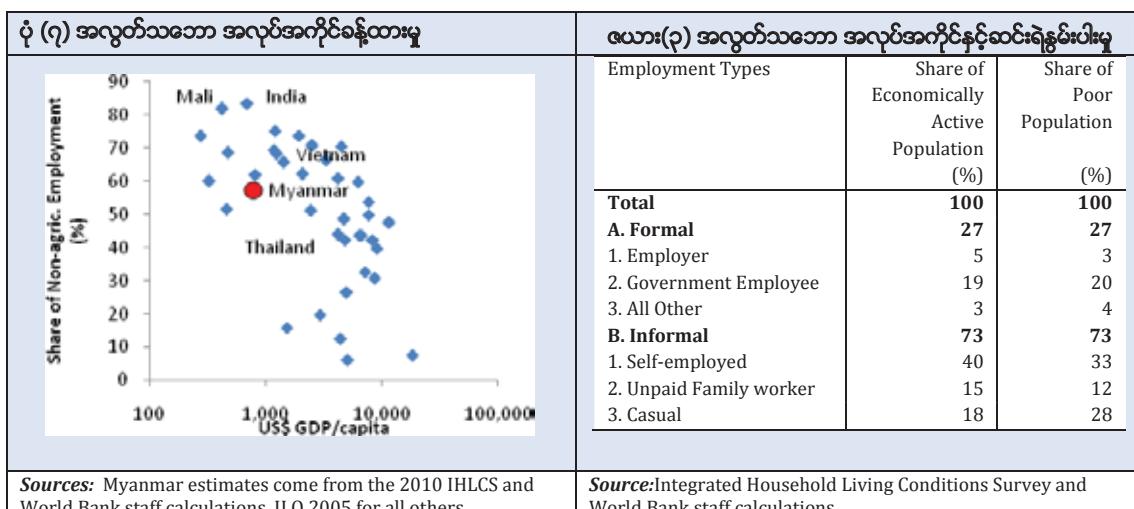

Sources: UN Statistical Division and World Bank staff calculations.

Sources: UN, World Bank, authorities.

15 ဆန်စပါးထုတ်လုပ်မှုနှင့် ပြည်ပတင်းမြို့များတွင် ပြောကြီးကို ဖြေရှင်းသည့်အကြောင်း ဘဇ္ဇာ ခုနှစ်တွင် အနီးရသည် လယ်သမားများထံ တာဝန်ကျေစား၊ ဝယ်ယူ မှုကို ပေးသွေ့ချုပ်ဆုံးဖြစ်ခြင်း၊ လယ်သမားအား ပို့ဆိုလုပ်ပါးများကို ပေးသွေ့ခြင်း၊ အနီးရသည်။ ဆန်စပါးတင်းမြို့ကို နိုင်ငံတော်ကော်သားလက်ပါး၊ ကြီးအပ်ထားခဲ့ဖြစ်သော်လည်း ပြည်တွင်းပါး၊ /ဆန်ရေးကုန်ဖော်မှုအပေါ်ကို မှတ်စွာ ချုပ်ဆုံးသွေ့ခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကကုန်သုတေသနများ၊ တင်းကြော်စား၊ ဝယ်ယူ မှုကို ပေးသွေ့ခြင်း၊ အနီးရသည်။

၁၆။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးသူ အများစုဝေ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည့် အလွတ်သဘောဆန်သည့် ကဏ္ဍတိုးတစ်ခုရှိသည်။ ကုလ သမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ ၂၀၁၁ ခုနှစ် IHLCA အရ ၂၀၀၉-၁၀ ဘဏ္ဍာနာစ် စုပေါင်း အလုပ်အကိုင်ရရှိမှု၏ ၄၀ ရာ ခိုင်နှုန်းမှာ ကိုယ်ပိုင်အလုပ်လုပ်သူများ ဖြစ်သည်။ ကျပ်နှီး အလုပ်သမားများက ၁၈ ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး အများဖြင့် ကျေးလက်ဒေသများမှဖြစ်ကာ ဝင်ငွေနှစ်မှု လူမှုအလွှာများမှဖြစ်သည်။ လစာမရသည့် မိသားစုဝင် အလုပ်သမားများက နောက်ထပ် ၁၅ ရာခိုင်နှုန်း ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ၂၀၀၉-၁၀ ခုနှစ်အတွင်း အလွတ်သဘောဆန်သည့် အလုပ်ကဏ္ဍသည် လုပ်သားအင်အားစု ကြီးတစ်ရပ်လုံး၏ ၇၃ ရာခိုင်နှုန်းအထိရှိသည်ဟု အကြမ်းဖျင်းခန်း မှန်းသည်။ ယင်းသည် ၂၀၀၅ ခုနှစ်ခန့်မှန်း ၆၉ ရာခိုင်နှုန်းထက် ၄ ရာခိုင်နှုန်းတက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အင်အယ်အိုလုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရလယ်ယာကဏ္ဍလုပ်ငန်းများကိုပါထည့်မတွက်ဟုဆိုလျှင် ၂၀၀၉-၁၀အလွတ်သဘောဆန်သည့် အလုပ်အကိုင်ကဏ္ဍသည်၍၇၇ရာခိုင်နှုန်းအထိဝေစုရယူထားသည်ဟုခန့်မှန်းရမည်ဖြစ်သည်။¹⁷။၂၀ခန့်မှန်းချက်များနှင့်အညီနှင့်ဗျားလှုပ်လေလာခြင်းဖြင့် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် ထိုင်းနိုင်ငံလယ်ယာကဏ္ဍ မဟုတ်သောကဏ္ဍပါ အလွတ်သဘောဆန်သည့် အလုပ်အကိုင် ဝေစုမှာ ၄၂ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ပိုယက်နမ်ကြေရာခိုင်နှုန်း(၂၀၀၉)ဖြစ်သည်။၀င်ငွေနှစ်နှင့်ဝင်ငွေအလယ်အလတ် ၃၉နှုန်းကိုစုနှုန်းထုတ်ကာလေ့လာသည့်အခါပျမ်းမျှခြင်း ၅၁ ရာခိုင်နှုန်းရသည် (ပုံ - ၇ ကိုရှု)။ ယေား (၃) ပါအိမ်ထောင်စုစစ်တမ်းအချက်အလက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလွတ်သဘောဆန်သည့် အလုပ်အကိုင် ကဏ္ဍတွင်ရှိနေသူများသည် မြန်မာနိုင်ငံ ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးသူများ ပျော်ထားသည့် ကြီးမားသောဝေစုကြီးကိုယ်စားပြုဖော်ပြုသော်။

17 110 ໂດຍ ອະດູຕໍ່ວ່າເຫັນກຳນົດໄວ້ແລ້ວເອົາລົບນີ້ມາວ່າ: ອິນິດູຍື່ຍົດຸ້ນີ້ຈຸກ່າວ ແລ້ວ ຕີ່ຢືນເວົາ ເອົາຕໍ່ວ່າເຫັນກຳນົດໄວ້ແລ້ວ ເອົາລົບນີ້ມາວ່າ: ມຸ່າ: ດັບຕູ້ກຳນົດ ປັບປາວ່າລົດ ມະຫຼາດກຳນົດ ເພື່ອມີກຳນົດຂຶ້ນຕະຫຼາດ: ເວົາວ່າ ທີ່ມີຕູ້ນີ້: ລົດນີ້: ລົດນີ້: ພິ: ເອົາລົບນີ້ມີກຳນົດ: ວ່າລົດ ດັບຕູ້ກຳນົດ ມຸ່າ: ດັບຕູ້ກຳນົດ ມຸ່າ: ຢິ: Hussmann (2004) ກົດລົງ.

¹⁸ ප්‍රියා ඩැන්ස් අභායාතර රෝස්ට්‍රුක්ට්‍රේට් මාස් අභ්‍යන්තර පෙන්වනු ලබයි. මෙය ප්‍රියා ඩැන්ස් මාස් අභ්‍යන්තර පෙන්වනු ලබයි. මෙය ප්‍රියා ඩැන්ස් මාස් අභ්‍යන්තර පෙන්වනු ලබයි. SEE මාස් අභ්‍යන්තර පෙන්වනු ලබයි.

၁၃။ နိုင်ငံဆိုင်ရာ စနစ်တကျလေ့လာဆန်းစစ်မှု (SCD) ဆောင်ရွက်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

- ၁၈။ ထိုမှာရှုံးဆက်သည့်အခါတွင် အသွင်ကူးပြောင်းရေးဖြစ်စဉ်အောက်တွင် စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးပြုပြင် ပြောင်းလဲ မှုများ၏ အောင်မြင်မှုကိုအဓိက တိုင်းတာသည့်ပေတဲ့မှာ ဆင်းရွှေ့မှုစီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းသတ်မြို့း၊ အားလုံးမျှဝေ ရရှိကြမည့် သာယာဝပြောမှုတို့ကို မည်များတို့မြိုင်နိုင်မလဲဆိုသည့်အချက် ပင်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံ၏ ဆင်းရွှေ့မှုစီးပွားရေးအားလုံးမျှဝေ ရရှိကြမည့် သာယာဝပြောမှုတို့ကို မည်များတို့ကို ယခုအစိုးရသက်တစ်ဦးတွင် မူလကခန့်မှုနှင့်ထားသွေးသည့် မှု ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းသို့ လျှော့ချိုင်အောင်ကြိုးပမ်းရန်၊ အထူးသွေး ပြည့်သူပုံပြုဖြော်ဖြော်မှု နည်းလမ်းဖြင့် ကျော်လက်ဒေသ ဆင်းရွှေ့မှုစီးပွားရေးအားလုံးမျှဝေပိုင်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြောမှုတို့ကိုတို့မြှင့်ရန်အတွက် ကုမ္ပဏီဘဏ်ကတော်ကုမ္ပဏီဘဏ်အားလုံးမျှဝေပိုင်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြောမှုတို့ကိုတို့မြှင့်ရန်အတွက် ကုမ္ပဏီဘဏ်အားလုံးကိုပါသည်။
- ၁၉။ ဆင်းရွှေ့မှုစီးပွားရေးနှင့်မှုဝေပိုင်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြောမှုကိုတို့တော်မှုကိုအရှိန်အဟန်မြှင့်ရန်အတွက်အဓိကဗြိုင်းစားများ အလုပ်များကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ရန်အတွက် ကုမ္ပဏီဘဏ်အားလုံး သည့် နိုင်ငံအောင်အောင် စနစ်တကျလေ့လာဆန်းစစ်မှု (Systematic Country Diagnosis (SCD) တစ်ခုတို့ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိပါသည်။ SCD သည် ဆင်းရွှေ့မှုစီးပွားရေးအားလုံးသတ်နိုင်ရန်နှင့် မှုဝေပိုင်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြောမှုတို့မြှင့်နိုင်ရန်အတွက်၊ လုပ်ဆောင်ရာတွင် ဖယ်ရှားပစ်ရမည့်အဓိကအတားအဆီးများနှင့် အမိအရလူရမည့် အဓိကအခွင့်အလမ်းများကိုဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ရန် ရည်ရွယ်၍ ယင်းမှုတွင် ဖြော်ပြည့်၍ တိုင်းပြည့်၏ ဖွံ့ဖြိုးတို့တော်မှုအတွက် အဓိကထားရမည့် ဦးစားပေးနယ်ပယ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ရန်ဖြစ်ပါသည် (အချက်အလက်များ ထပ်မံသိနိုင်ရန် ပေားကွက် - J ကို။)။ ယခု အစီရင်ခံစာသည် မြန်မာနိုင်ငံ အတွက် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် SCD မှ အဓိကတော်ရှိချက်များကို တင်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။ အများပြည့်သူအတွက် ကောင်းကျိုး တစ်ခုအနေဖြင့်သာမက SCD ၏ ရာဖွေတော်ရှိချက်များကို ကုမ္ပဏီဘဏ်အားလုံးမှုပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မူဘောင် CPF ကို ပြင်ဆင်ရာ၌ အချက်အလက်များအဖြစ် အသုံးပြုသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပေါ်ပေါ် J - SCD ဆိုသည်မှာ

SCD ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ပုံစံအသစ်နှင့်အညီ ကုမ္ပဏီဘဏ်ဝန်ထမ်းများက ပြင်ဆင်ရေးသားသော လေ့လာသုံးသပ်မှု အစီရင်ခံစာတစ်ဖောင်ဖြစ်သည်။ SCD ၏ ဦးတည်ချက်မှာ တိုင်းပြည့်၏ ဆင်းရွှေ့မှုကိုအဆုံးသတ်ရေးနှင့် မှုဝေခံစားနိုင်မည့် သာယာဝပြောမှုတို့ကို မြှင့်တင်ရေး ရည်ရွှေ့မှုနှင့်ချက်များသီသို့ ရောက်အောင် ရေရှည်တည်တူမှုရှိစွာ အရှိန်အဟန်မြှင့် ဆောင်ရွက်ရန် တိုင်းပြည့်တစ်ပြည့်အတွက် အရေးအကြိုးဆုံးဖြစ်သည့် အတားအဆီးများနှင့် အခွင့်အလမ်းများကို ဖော်ထုတ်တင်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကုမ္ပဏီဘဏ်၏ အခြားသော လေ့လာသုံးသပ်အစီရင်ခံစာများနှင့် မတူသည်က SCD တွင် တိုင်းပြည့်တစ်ပြည့် ရှင်း၏ အထက်ပါရည်မှုနှင့်ချက် နှစ်ခုသို့ရောက်ရှိရေးတွင် ငင်းအနေဖြင့်မည် သို့လုပ်ဆောင်မည် ဆိုသည်ကို ပိုမိုတိကျပြတ်သားစွာတင်ပြနိုင်ရေးအဓိကထားသည်။

ကုမ္ပဏီဘဏ်သည် ငင်း၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမူဘောင် (Country Partnership Framework) ကို ပြင်ဆင်ရာတွင် SCD မှ လေ့လာတော်ရှိချက်များကို အခြေခံပြီး ရေးဆွဲသွားမည်ဖြစ်သည်။ CPF သည် ကုမ္ပဏီဘဏ်အနေဖြင့် နိုင်ငံတစ်ခုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမူဘောင်တစ်ခုပြင်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း SCD သည် အစိုးရအပါအဝင် သက်ဆိုင်သွားအားလုံးနှင့် ကုမ္ပဏီဘဏ်တို့အကြား မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကုမ္ပဏီဘဏ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမူဘောင်တစ်ခုပြင်ဖြစ်ပါသည်။ SCD သည် သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံ၊ ကုမ္ပဏီဘဏ်နှင့်အခြားသောဖွံ့ဖြိုးရေးမြတ်ဖော်အားလုံးနှင့် ရောက်ရှိချက်များနှင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုမူဘောင်တစ်ခုပြင်ဖြစ်ပါသည်။ ရည်ရွှေ့မှုနှင့်မှုပေါင်းဆောင်ခြင်း အဆိုပါ ကဏ္ဍနှုန်းများကို CPF တွင် ဖော်ပြထားမည် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် SCD သည် ကုမ္ပဏီဘဏ်အားလုံး လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသော လုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် အစိုးရက ကုမ္ပဏီဘဏ်အားလုံးကို ဆောင်ရွက်ရန် တောင်းဆို ထားသည် လုပ်ငန်းများကိုသာလုပ်ကြ ရေရှည်တည်တူမှုရှိစွာ အဆုံးသတ်ရေးနှင့် သာယာဝပြောမှုများ ဝေမျှရေး မြှင့်တင်ရေးနှင့် ရေရှည်တည်တူမှုရှိစွာ ကုမ္ပဏီဘဏ်သည့် ကုမ္ပဏီဘဏ်အားလုံး ရည်ရွှေ့မှုနှင့်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိပြီး မြှင့်မားသည် အကျိုးသက်ရောက်ရှိရှိရန်နှင့် ရေရှည်တည်တူမှုရှိစွာ ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။

SCD သည် ကုမ္ပဏီဘဏ်ဘက်က နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံကို ကူညီရှုံးဆိုင်ရာ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့် ကဏ္ဍနှုန်းများကိုဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် SCD သည် ကုမ္ပဏီဘဏ်အားလုံး လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသော လုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် အစိုးရက ကုမ္ပဏီဘဏ်အားလုံးကို ဆောင်ရွက်ရန် တောင်းဆို ထားသည် လုပ်ငန်းများကိုသာလုပ်ကြ ဖော်ပြထားမည် ဖြစ်သည်။ SCD ၏ အမိအရလူရမည့် အဆုံးသတ်ရေးနှင့် သာယာဝပြောမှုများ ဝေမျှရေး မြှင့်တင်ရေးနှင့် ရေရှည်တည်တူမှုရှိစွာ ကုမ္ပဏီဘဏ်သည် ကုမ္ပဏီဘဏ်အားလုံး ရည်ရွှေ့မှုနှင့်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိပြီး မြှင့်မားသည် အကျိုးသက်ရောက်ရှိရှိရန်နှင့် ရေရှည်တည်တူမှုရှိစွာ ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။

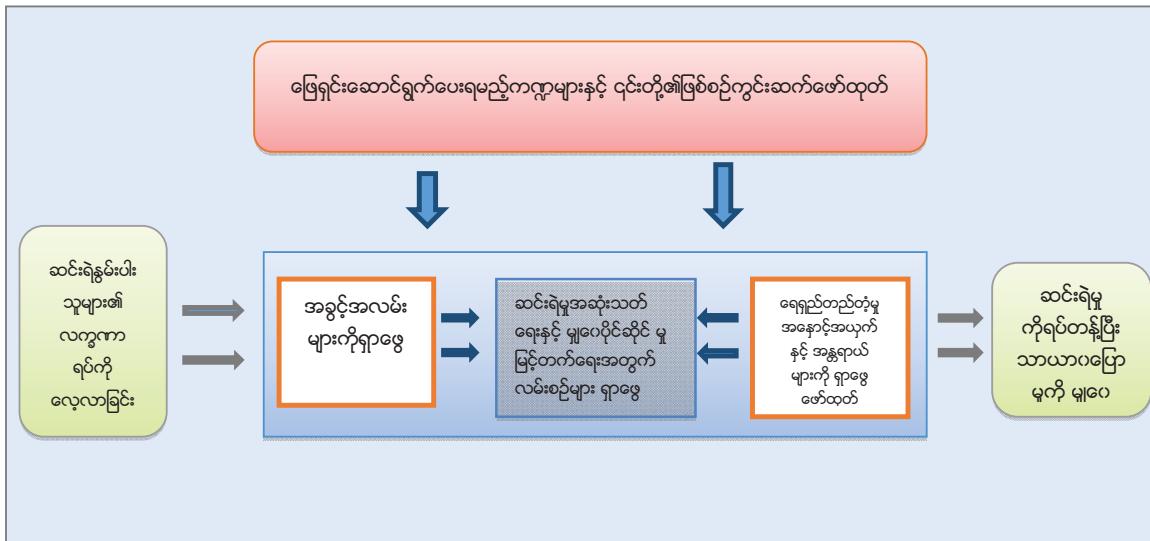
လေ့လာရာတွင် လေ့လာသည့်ဘောင်ကို ကန့်သတ်မထားခြင်းအားဖြင့် ကမ္မားဘဏ်အပ်စာ အဖွဲ့ဝင်အစိုးရများနှင့် အများပြည်သူတို့ အကြား ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းနှင့် အနာဂတ်ကို မျော်တွေ့သည့် ဆွေးနွေးမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့ ဆွေးနွေးရာတွင် ကမ္မားဘဏ်နှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်နေသည့် နယ်ပယ်ကဏ္ဍများထက်စာလျင် တိုင်းပြည်၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရှေ့လုပ်နှင့် အတွက် အရေးကြီးသည့် နယ်ပယ် ကဏ္ဍများအပေါ် အဓိက ဖော်ထုတ် ဆွေးနွေးကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

SCD သည် အကောင်းဆုံး ဖြစ်နိုင်သည့် လေ့လာဆန်းစစ်မှုနှင့် ရရှိနိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များအပေါ် မူတည်ပြီး ဆောင်ရွက်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ငါးသည် အထူးအရေးပေးရန် လိုအပ်လျက်ရှိသည့် အချက်အလက်နှင့် အသိပညာ ဗဟိုသတေသန ကွာဟာချက်များကိုလည်း ဖော်ထုတ်ပေးပါသည်။ သက်ဆိုင်သူ အားလုံးထံမှ အကြော်ဥက္ကာများ၊ ရယ်ခြင်း အပါအဝင် လိုအပ်သလို လေ့လာရားစမ်းမှုများ၊ ထပ်မံလုပ်ဆောင်ခြင်းတို့ဖြင့် ရှိပြီးသား သတင်းအချက်အလက် ဗဟိုသတေသနနှင့် လက်တွေ့မှုတ်တမ်းများကို ပေါင်းစပ်ကာ ယင်းအပေါ် အားပြုလေ့လာထားပါသည်။ ငါးတို့တွင် ကမ္မားဘဏ်က ဆောင်ရွက်ထားသည့် လေ့လာမှုများ၊ ဥပမာ နိုင်ငံအလိုက် ကဏ္ဍအလိုက် သို့မဟုတ် ခေါင်းစဉ်အလိုက် ပြရထားသည့် အစီရင်ခံစာများဖြစ်သည့် ဆင်းရွက်မ်းပါးမှု၊ တန်းတူညီမှုများ ပဋိပက္ခမှ လွန်မြောက်စ အခြေအနေများ၊ လူမှုရေး၊ ကျားမ တန်းတူညီမှုရေး၊ ရင်းနှီးမြှော်နှင့်မှု ဝန်းကျင် အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ချက်များ၊ နိုင်ငံအလိုက် စီးပွားရေး စာချွေနှင့်လွှာများ၊ ပြည်သူ အသုံးစရိတ် ဆန်းစစ်ချက်များ၊ ချွေးငွေပေးခြင်းနှင့် ဝန်းကျင် အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ချက်များ၊ အမြဲးအမွှေး ပြည်သူ အသုံးစရိတ် ကဏ္ဍအဆင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများ၊ နိုင်ငံအဆင့်နှင့် နိုင်ငံတော်သုတေသနများ၊ တတ်သိပညာရှင်အဖွဲ့များ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ သို့မဟုတ် ဆီလျှော့သည့် အခြား ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်များ စသည်တို့ပါဝင်သည်။

၃။ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ (SCD) အတွက်မူဘောင်

- ၂၀။ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ နိုင်ငံအပြောစုစေစာမျက်နှာ အတွက် လမ်းညွှန် မူဘောင်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည် (ပို-စကိုရှု)။ အရင်ဦးဆုံး မြန်မာနိုင်ငံရှိခင်းရွက်မ်းပါးသူများ၏ ကောက်ကြောင်းကို လေ့လာပါသည်။ ငါးတို့၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာ များဖြစ်သည့် ငါးတို့နေထိုင်ရာ ဒေသများ၊ ဆင်းရွေ့ရသည့် အကြောင်းများ၊ စသည်တို့ကို သိရှိနိုင်သည့် အကြောင်းများ၊ ခြောက်ပေးခြင်း၊ အားလုံးမျှဝေပိုင်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြောမြှောဖြင့်တွင်းအတွက်ပင်မလမ်းကြောင်းများ၊ ကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအတွက် ဆင်းရွက်မ်းပါးမှုကိုလျှော့ချခြင်းနှင့် အားလုံး မျှဝေပိုင်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြောမှု မြှင့်တွင်းနှင့် အားကောင်းသော တိုက်ရှိက် သို့မဟုတ် သွယ်ပိုက် ချိတ်ဆက်မှုများရှိသည့် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတို့၏ အသက်မွေးမှု လုပ်ငန်း၊ အကြောင်းအရာများ၊ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို သိရှိဖော်ထုတ်နိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဥပမာဆုံးရလျှင် ကုန်ထုတ်လုပ် မှ ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှုများ၊ ဥပမာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း၊ အသေးစားလုပ်ငန်းများ၊ လုပ်ခစားဝန်ထမ်း၊ မှ လူတစ်ဦး ဝင်ငွေရရှိ နိုင်စွမ်းသည် ဆင်းရွက်မ်းပါးမှု လမ်းစွမ်းပိုင်းတွင် သွင်းဆိုင်းတွင် သိသာသောအပြောင်းအလဲများဖြစ် ခြင်းသည် လူတစ်ဦးဆင်းရွက်မ်းတို့ကိုရန်းထွက်လာနိုင်မည့် သို့မဟုတ် ဆင်းရွက်မ်းသို့ လျော့ကျသွားနိုင်မည့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိနိုင်ပါသည်။ ထိုကြောင့် လေ့လာဆန်းစစ်မှုအပိုင်းတွင် အဓိကကျသည့် အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုမှာ ဆင်းရွက်မ်းပါးမှု လျော့ချ ရေးကြီးပမ်းမှုများနှင့် အမြဲအရဆုံးကိုရိုက်ရမည့် အခွင့်အလမ်းများကို ဖော်တိုက်မည့် လမ်းတစ်လျော့ကိုရှိနိုင်ပါသည်။ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ပဋိပက္ခတိုက်ဘဲသို့သော ဘက်စုံကဏ္ဍများ၊ အကောက်ရားရှုံးရားရေးရားရားနှင့် အတူကျားမတန်းတူညီမှုများ၊ အခွင့်အလမ်းများ၊ မှုများကိုသော့ချက်လေ့လာရားစမ်းလေ့လာမှုများအပေါ် လွှှို့စုံ၊ သက်ရောက်လိမ့်မည်ဖြစ်ပါသည်။ လေ့လာရားစမ်းအပြောရာမှု၏ နိုင်းချို့ ဖော်ရှုံးရားရေးအတွက် အဓိကလိုအပ်သည့်ဦးစားပေးများကို ဖော်ထုတ်ပေးရေးအတွက် အဓိကလိုအပ်သည့်ဦးစားပေးများကို ဖော်ထုတ်ပေးရေးအတွက် အဓိုက်ပြည်ပါသည်။

ပုံ (၈)။ ဆင်းရွှေ့စိုးပါးမှုအဆုံးသတ်ရေးနှင့် မျှဝေလိုင်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြောမှုမြှင့်တင်ရေးအတွက် လမ်းညွှန်မှုဘောင်

၈။ သတင်းအချက်အလက် ရင်းမြစ်များ၊ အကြိုဥာဏ်ရဟန်ဆွေးနွေးမှုများနှင့် သတင်းအချက်လက်များ၏ အရည်အသွေး

၂၁။ တိုင်းပြည်တွင် သတင်းအချက်အလက်များ ကွာဟာချက် ကြိုးမှားစွာရှုနေဖြင့်က ပြည့်စုံပြီး ခိုင်မာမှုရှိသည့် ဆန်းစစ်လေ့လာမှု တစ်ရပ်ဆောင်ရွက် နိုင်ရန်အတွက် အခက်အခဲ တစ်ရပ်ဖြစ်ခဲ့ကြောင်း စောစီးစွာ ဝန်ဆေးရမည် ဖြစ်သည်။ ယခင်က နမူနာ စာရင်းကောက်ခဲ့မှု အဟောင်းများကို အသုံးပြုထားခြင်းကြောင့် နိုင်ငံ၏ စာရင်းအင်းများမှာ အားကိုယ့်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ သန်းခေါင်စာရင်း မတိုင်မြို့က ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် သန်းခေါင်စာရင်းကို နောက်ဆုံး ကောက်ယူခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့ အချက် အလက်မှုရှိနိုင်မှုမှ အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက စီးပွားရေးလပ်ငန်းများ အတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချရ ခက်ခဲစေရုံသာမက ဘက်စုံထောင့်စုံ ပါဝင်ပြီး တိကျေသေချာခိုင်မှုသည့် လေ့လာဆန်းစစ်ချက်တစ်ခု ရရှိရေး ကြိုးပမ်းမှုများကိုပါ ရှုပ်ထွေးစေပါသည်။ ယေားကွက် ၃ တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အချက်အလက်ရရှိရန် ခက်ခဲသော ကဏ္ဍများကို တစ္ဆောင်းဖော်ပြထားသည်။ ဖြစ်ရပ်အချို့တွင် ပြသနာကိရှာဖွေ တွေ့ရှုရသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံနှင့် သီးခြားသက်ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များ၊ သိရှိထားချက်များ၊ မရှိထားမှုကြောင့် ဘာလုပ်ရမည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် လုပ်လောက်သော အချက်အလက်များ မရှိဖြစ်နေနိုင်ပါသည်။ သန်းခေါင်စာရင်း၏ ရွှေ့ပြေးရလဒ်များအရ ယခင်က အစိုးရခန်းများထားသည့် သန်း ၆၀ ထက်ထက်နည်းပြီး ၅၁ ဒသမ ၄ သန်းသာ ရှိသည်ကို တွေ့ရှုရသော်လည်း SCD တွင် အသုံးပြုထားသည့် လူတစ်ဦးချင်းအချို့ကျ လူမှုစီးပွား ကိန်းဂကန်းများ အပေါ်ကိုမှ သက်ရောက်မှုမရှိပါ။ ယင်းမှာ SCD အတွက် အသုံးပြုထားသည့် အချက်အလက်ရင်းမြစ်မှာ သန်းခေါင်စာရင်းရလဒ်များနှင့် အတော်များများနှင့် စိတ်တူညီသည့် လူဦးရေခန်းများကိန်းဂကန်းများကို အသုံးပြုထားသည့် Wordl Development Indicators များမှ ရယူထား၍ ဖြစ်ပါသည်။

ယေားကွက်-၃ မြန်မာနိုင်ငံ၏အရေးကြီးအချက်အလက်ဆိုင်ရာ တစ္ဆောင်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏ စာရင်းအင်းစနစ်ကိုတွေ့လှုပ်လျှင် အချက်အလက် အားနည်းမှုကိုတွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသည်စွမ်းဆောင်ရည်နှင့်ရန်ပုံငွေ အထောက်အပုံပိုင်းတို့တွင် နှစ်ပေါင်းများစွာကြာအောင် အကန်းအသတ်ဖြစ်ခဲ့သလို အချို့သော အချက်အလက် အသုံးပြုမှုသည် နိုင်ငံရေး ခေါင်းစဉ်အောက်သို့ အလွန်အမင်းဆုံးအသွေးခံရ၍ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိအစိုးရတာဝန်ယူချိန်မှစပြီး စာရင်းအင်း အရည်အသွေးတိုးတက် စေရေးကို အစိုးရတာဝန်ယူချိန်မှုနှင့် အချက်ပန်းနှင့်တိုင်တစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ အစိုးရကျေသည့် အချက်အလက်ဆိုင်ရာပြသနာ ရပ်များကို အောက်တွင် အနစ်ချုပ်ပြထားပါသည်။

ဆင်းရွှေ့စိုးပါးမှု။ ၂၀၀၅ နှင့် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တို့တွင် အိမ်ထောင်စုများ၏ စားဝတ်နေရားအခြေအနေ ဘက်စုံလေ့လာမှု (IHLCA) စစ်တမ်းနှစ်ခုကို တစ်ကြိမ်စီပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ စစ်တမ်းများတွင် အားနည်းချက်ပြသနာနှစ်ခုက ပူးတဲ့ပါရှိနေသည်။ ပထမတစ်ခု မှာနောက်ဆုံးအကြိမ်လူဦးရေသန်းခေါင်စာရင်းကောက်ယူခဲ့သည်မှာ ဇူလိုင်ခုနှစ်ကျော်ခြင်းဖြင့် အထက်ပါ စစ်တမ်းအတွက် နမူနာစာရင်း ထုတ်ယူသည့်ပုံစံမှာ လက်ရှိလူဦးရေကို ကိုယ်စားမပြန်စေတော်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဒုတိယမှာ ပဋိပက္ခများကြောင့် အချို့သောနှစ်ရပ်မှု အောက်တွင် ဒေသများသုံး စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါအားနည်းချက်ပန်းရှုပ်ဖြောင့် IHLCA စစ်တမ်းမှာရသည့် အချက်အလက် များသည် တိုင်းပြည်ကိုမည်မှုကိုယ်စားပြုသန်းဟု မေးခွန်းထုတ်စရာဖြစ်လာခဲ့သည်။ အချို့သောရလဒ်များဆုံးလျှင် လက်လှမ်းမီသမျှ ပြည့်သူဝန်ဆောင်မှုနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုပ်စိုင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များနှင့် သဟဇာတမဖြစ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ပြုလုပ်ပြီးစီးခဲ့သည့်

၂၀၁၄ ခုနှစ် လျှပ်းရောင့် အိမ်အကြောင်းအရာသန်းခေါင်စာရင်းသည် နောက်တစ်ကြိမ် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင်ပြုလုပ်ရန်လျားသည့် IHLCA စစ်တမ်းအတွက် နောက်ဆုံးအခြေအနေနှင့် ပိမိပြီးကိုက်ညီသည် နယ်နာထုတ်ယူမှုပုံစံကို ပေးနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

အမျိုးသာရင်းအင်းများ။ သမိုင်းကြောင်းအချက်အလက်များအရ မြင့်မားသောအမှန်တိုးတက်နှင့်များသည် စီးပွားရေးအခြေခံ အစိတ်အပိုင်းများနှင့် အမိကကဏ္ဍများမှရသည့်အချက်အလက်များနှင့် မကိုက်ညီသည်ကိုတွေ့ရသည်။ အများပြည်သူ့ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍများမှ လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်မှုများမှာမှတ်တမ်းတင်ဘာတွင် ဖျော်ကြပါကဲရေးထက် အဆမတန်လျှော့ထားသောငွေလှန်နှင့် ဖြင့်တွက်ချက်ထားသည်။ မကြောသေးမိန္ဒီများ၏ တိုးတက်မှုနှင့်များမှာ ပိုပြီးလက်တွေ့နှင့်နှီးစပ်နိုင်ခြေရှိသလို အခြားသော ညွှန်ကိန်းများနှင့်လည်း ကိုက်ညီပုံရှိသည်။ သို့သော် အမှန်တကယ်ရှိသည့် ရှိဒါပိအဆင့်နှင့်ပတ်သက်လာလျှင်မူ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရ လောက်သည့် မသေချာမှ ကတော့ ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာငွေကြေးရန်ပုံငွေအဲ့ (IMF) ၏ “စောင့်ကြည့်လေလာမှုအတွက် အချက်အလက်လုံလောက်မှု အကဲဖြတ်ချက်” စစ်တမ်းအရ ထပ်တိုးချို့ပွဲ့ချက်အချို့ကို တွေ့ရှိရသော်လည်း အသစ်ပြုလုပ်သည့် ခန့်မှန်းကိန်းဂဏန်းများ တိုးတက်လာမှုကိုလည်း အသိအမှတ်ပြုထားသည်။

ကုန်ချယ်မှု။ တရားဝင်ပြစ်သည့်ပိုကုန်စာရင်းအင်းများထဲသို့ထည့်သွင်းရန်ခက်ခဲသည့်ကောက်စိမ်းနှင့်သစ်နယ်စပ်မှတရားမဝင်ခိုးထဲတဲတပိုမူများရှိသည်။ ကုန်ချယ်မှုအချက်အလက်များကို အကောက်ခွန်ဌာနသို့ဖြတ်သန်းသည့်အချိန်မှာသာ ထည့်သွင်းသဖြင့် ပစ္စည်းတန်ဖိုးအတက်အကျမ်းပိုမူနှင့်အဝင်အထက်အချိန်စာရင်းမှမုန်ကုန်များရှိသည်။ နိုင်ငံအများအပြားမှာတဲ့သို့ပိုမြှင့်မြှင့်မှုနှင့်တွင်လည်း အာဏာပိုင်များမှတ်တမ်းတင်သည့် ကိန်းကဏ္ဍားများနှင့် ကုန်ချယ်မှုမိတ်ဖက်များမှတ်တမ်းတင် သည့် ကိန်းကဏ္ဍားများအကြေား မတိုက်ဆိုင်မညီညွတ်မှုရှိသည်။ မကြေသေးမိကရရှိထားသည့် အချက်အလက်များမှာမူ အချိန်နှင့် အမျှ အတော်အသင့် အမှန်နှင့်နီးစပ်လာပါသည်။

ပြည်ပကြေးမြို့၏ ရွှေ့ခြေမှာကာကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်းနှင့် လေ့လာစောင့်ကြည်မှုဆိုင်ရာ စနစ်များရှိသော်ကြေးလည်း အများစုများ လက်ဖွဲ့ရေးသွင်းမှတ်တမ်းတင်ခြင်းသာဖြစ်သည်။ မည်သို့ဆိုဖော်ပြည့်ပကြေးမြို့မှတ်တမ်းများနှင့်ပေးရန်ရက်ပြည့်နေသည့်အတိုင်းမှတ်တမ်းများမှာ မူအသေးစိတ်ပါဝင်ပြီးဘရင်းသည် ခေတ်နှင့်အသီဖြစ်ကဗျာမြိုင်တို့ဘက်မှုမှတ်တမ်းများနှင့်လည်းသိသွေ့တ်ပါသည်။ ကြေးကျော်ပြသသနက ကို လျင်မြန်စွာဖြေရှင်းရာတွင် ကြေးမြိုင် ပြန်ဆပ်ရက်ပြည့်နေသည့်ထွေပမာဏ္ဍာကို ကောင်းမွန်စွာဘရင်းထိန်းခြင်းနှင့် နောက်ကြောင်းပြန်လိုက်မှုကောင်းခြင်းတို့မှာအရေးပါသောလုပ်ထုံးများဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အမိကအားနည်းချက်တစ်ခုမှာအမေရာကန်ဒေါ်လာဖြင့်ပေးရန် မဟုတ်သည့် ပြင်ပကြေးမြို့များအပေါ် တန်ဖိုးဖြတ်ချက်လုပ်ရာတွင် မူ ပုံမှန်မဟုတ်ပါ။ တန်ဖိုးဘက်ချိန် တွင် ပေါက်သည့်ထွေလဲလုယ်နှစ်း ကိုသာ ယဉ်တွက်သဖြင့် မှတ်တမ်းတင် ထားသည့် အချက်အလက်အချိမှာ လွှဲချော်နေသည်။

စားသုံးသူရျေးနှင့် စာရင်းအင်းများ။ စားသုံးသူပုံမှန်ဝယ်ယူစားသုံးစာရင်းသည် မြို့ပြနေအိမ်ထောင်စုများကိုသာ ကိုယ်စားပြုနေသည်။ အချို့သောဆောက်လုပ်ရေးဆိုင်ရာအချက်များကိုထည့်သွင်းသွင်းထားခြင်း၊ အိမ်ရှင်နေထိုင်နေသောအိမ်ရာဂုံးရဲ့များကိုထည့်သွင်းမထားခြင်း၊ တန်ဖိုးပျောက်များကို တန်ဖိုးတစ်ခုထည့်သွင်းမပေးခြင်းနှင့် အမျိုးအမည်များကို အပ်စုစွဲရာတွင် ခေတ်မမီ တော့ခြင်းတို့ကိုတွေ့ရသည်။

ဘဏ္ဍာရေးအချက်အလက်များ၏နိုင်ငံဆိုင်ရာဘဏ္ဍာရေးစာရင်းအင်းများ၏ ကျော်ရှိုးဖြစ်သည့်ရုသုံးမှန်းခြေထွေစာရင်းအမျိုးအစားခွဲဌားမှ စနစ် သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခေတ်မီအပ်စွဲခြားမှုပုံစံ (ဥပမာ အစိုးရဘဏ္ဍာရေးစာရင်းအင်း / Government Financial Statistics (GFS)) နှင့် လုံးဝသုသုကိုက်ညီမှုမရှိပါ။ ဘဏ္ဍာရေးအချက်အလက်များမှာ အတော်ပင်လက်ယုံကြည်နိုင်စရာရှိသော်လည်း ပြင်ပမှ သက်ဆိုင်သူများကိုပေးရန်အတွက် လအလိုက် သို့မဟုတ် သုံးလတစ်ကြိမ် အချက်အလက်စုစောင်းမှုကိုမှ မပြုလုပ်ပါ။ နှစ်စဉ်ပြုစုရမည့် ကဏ္ဍတွင် အချက်အလက်များကိုမှု နှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးပြီးနောက် အများဆုံး၁၂ လအတိနောက်ကျပြီးမှ ရေးဆွဲပြုစုရပါသည်။ သို့သော် ယင်းများ မြန်မာတစ်နိုင်ငံတည်းတွက်သာတွေ့ရသည်တော့မဟုတ်ပါ။ ထို့ပြင် အစိုးရလက်အောက်ခံ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက်သာ တစ်စုတစ်စုစုံတည်းရှိသောင့်ကြေးအချက်အလက်များရှိနိုင်ပါး အခါးသောင့်ပေးရွေ့ယူမှုများကို တစ်စိုင်းက ကြိုတင်စိုက်ငွေအဖြစ်

မှတ်သားကာ တချို့တစ်ဝက်ကို ငွေသားအနေဖြင့်မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။ အစိုးရ၏ ငွေကြေးပမာဏကို တစ်စုစုစဉ်တည်းတည်း သိရရန် ခက်ခဲသည်။ အကြောင်းမှာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် ငင်း၏ နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအကြား ငွေပေးငွေယူမှု စာရင်းအပြည့်အစုံ ကို ကောင်းမွန်စွာသတ်မှတ်မအော်ပြချိဖြစ်သည်။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်ငွေကြေးအချက်အလက်များမှာလည်း ရွှေနောက်မညီ့ဆုတ်ပါ။ အစိုးရ ကြေးမြှုပ်နည်းရာ စာရင်းအင်းများမှာလည်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံမရှိပါ။

ကဏ္ဍအဆင့်အချက်အလက်များ။ လယ်ယာစိုက်ပျီးရေး ကျွန်းမာရေး ပညာရေး စသည်အရေးကြီးကဏ္ဍများမှ အချက်အလက် အရည်အသွေးများမှာ ပုံစံအမျိုးမျိုးကဲ့ကြသော်လည်း ခြေပြာရလျှင် အရည်အသွေးအားနည်းသည်။ အပ်ချုပ်ရေးစိုင်းမှ အချက်အလက် များမှာ စစ်တမ်းအချက်အလက်များထက် ပို၌စိတ်ချယ့်ကြည့်ရသည်။

ရင်းမြစ်။ IMF ‘စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုအတွက် အချက်အလက်လုံးလောက်မှုအကဲဖြတ်ချက်’ နှင့် ကမ္ဘာဘဏ်ဝန်ထမ်းများ၏ အကဲဖြတ်ချက်

- ၂၂။ အသိပညာ ဗဟိုသုတ သတင်းအချက် ကွာဟန်များ ရှိနေသည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက် ယခု SCD ကို ဆောင်ရွက်ရာတွက လက်ရှိ အမျိုးမျိုး သော အစီရင်ခံစာများနှင့် စစ်တမ်းများမှ သတင်းအချက်အလက်များကို အခြေခံကာ ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။ ပထမဥုံးအနေဖြင့် မြန်မာ နိုင်ငံအကြောင်းပြုစာသုတေသန လက်ရှိလျေလာချက် အစီရင်ခံစာများကို ပြန်လှန်သုံးသပ်ခြင်းဖြင့် လေလာသုံးသပ်မှုများအတွက် အသုံးဝင် ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ အစီရင်ခံစာ စာတမ်းများအပြည့်အစုံကို ကိုးကားစာရင်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် SCD အတွက် ဆင်းရှုံးမှုများကို ဖော်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါ အစီရင်ခံစာ စာတမ်းများအပြည့်အစုံကို ကိုးကားစာရင်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ ဒုတိယအနေ ဘက်စုံ လေလာမှုစစ်တမ်း (IHLC) များမှရသည့် အိမ်ထောင်စု အဆင့် အချက်အလက်များအပေါ် ပို၍ နက်နက်ရှိနိုင်းရှိနိုင်း လေလာ ဆန်းစစ်မှုများကိုလည်း ပြုလုပ်ခဲ့ရပါသည်။ IHLC မှတွေ့ရှိချက်များအပြင် IHLC ကဲ့သို့ လေလာမှုနယ်ပယ်ဖြစ်စေ၊ ပထဝါနယ်ဖြေအရ သိမ္မာတ် အကြောင်းအရာ ခေါင်းစဉ်အရ ဖြစ်စေ အသေးစား အခြားသောစစ်တမ်းကောက်ယူမှုများနှင့် ကိန်းဂဏန်းအခြေဖြေမဟုတ်သော အခြားသော လေလာဆန်းစစ်မှုများကိုလည်း အားကိုးခိုင်မီးခဲ့ပါသည်။ တတိယအနေဖြင့် မကြောသေးမီကမှ ကမ္ဘာဘာဏ်က ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှ ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်လေလာမှု (ICA) မှာလည်း SCD နိုင်ငံအခြေအနေ စနစ်တကျ လေလာဆန်းစစ်မှုအတွက် လွန်စွာ အကျိုးရှိခဲ့ပါသည်။

ယေားကွက် ၄ - မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ SCD အကြပ်ဖြေဆွေးနေးမှုလုပ်ငန်းစဉ်

မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ SCD ကိုပြင်ဆင်နိုင်ခဲ့သည်မှာ ကျယ်ကျယ်ပြန်ပြန် အကြပ်ဖြေဆွေးနေးမှုလုပ်ငန်းစဉ်တွေ့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အကြပ်ဖြေဆွေးနေးမှုများကို JICA ခန့်ခွဲမှ စွန်လတစ်လျှောက် လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ အကြပ်ဖြေဆွေးနေးမှုပေါင်း ၁၅ ခုမျှကို ရန်ကုန်၊ နေပြည်တော်၊ ပုသိမ်၊ မန္တလေး၊ တောင်ကြီးနှင့် ဘားအံ ခြောက်နေရာတွင်ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ တွေ့ဆုံးစည်းဝေးပွဲများအပြင် ကမ္မားကုန်၏ ဝက်ဘ်ဆိုက်နှင့် အီးမေးလ်ဖြင့် ပေးပို့တွေ့ကြားချက်များမှတစ်ဆင့်လည်း ဝေဖော်အကြပ်ချက်များကို ရယူခဲ့ပါသည်။

အကြောက်ရဟန်ခဲ့သည့် သက်ဆိုင်သူများထဲတွင် ပြည်ထောင်စုအိုးရအရာရှိများ၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အဖိုးရအရာရှိများ၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ NGO၊ INGO၊ CBO၊ နိုင်ငံရေးပါတီစာသည့် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကိုယ်စားလှယ်များ၊ သုတေသနများနှင့် တတ်သိပညာရှင်များ၊ ဖံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များ စသည်တို့ပါဝင်ကြသည်။

အကြပ်ဖြေဆွေးနေးမှုအများစုံ အတွက် မတွေ့ဆုံးမိအနည်းဆုံး နှစ်ပတ်ကြိုတင်၍ မြန်မာ-အားလုံးနှစ်ဘာသာဖြင့် ဖိတ်ကြားလွှာများ၊ ဆွေးနွေးရာတွင်လိုအပ်မည့် သတင်းအချက်အလက် စာရွက်စာတမ်းများကို ကြိုတင်ပေးပို့ပါသည်။ အကြပ်ဖြေဆွေးနေးစည်းဝေးပွဲများကို ကမ္မားကုန်ဝက်ဘ်ဆိုက်၊ ဖွံ့ဖြိုးဘွတ်စာမျက်နှာ၊ မြန်မာသတင်းစာများထဲတွင် တွေ့ကြညာပါသည်။ အကြပ်ဖြေဆွေးနေးမှုတိုင်းတွင် ဘာသာပြန်ပေးခြင်းများကိုလည်းလုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီး နောက်ထပ်လုပ်မည့် အကြပ်ဖြေဆွေးနေးမှုပုံစံကို တိုးတက်စေရန် အတွက် တက်ရောက်ဆွေးနေးသူများအား ဝေဖော်အကြပ်လွှာများတွင် ဖြည့်စွဲက်ပေးခဲ့ပါသည်။

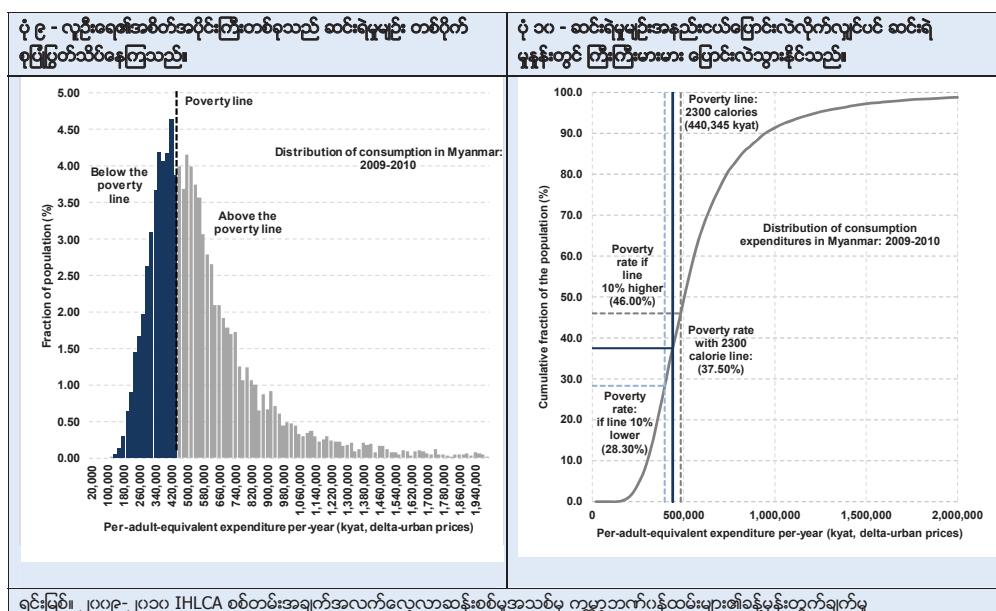

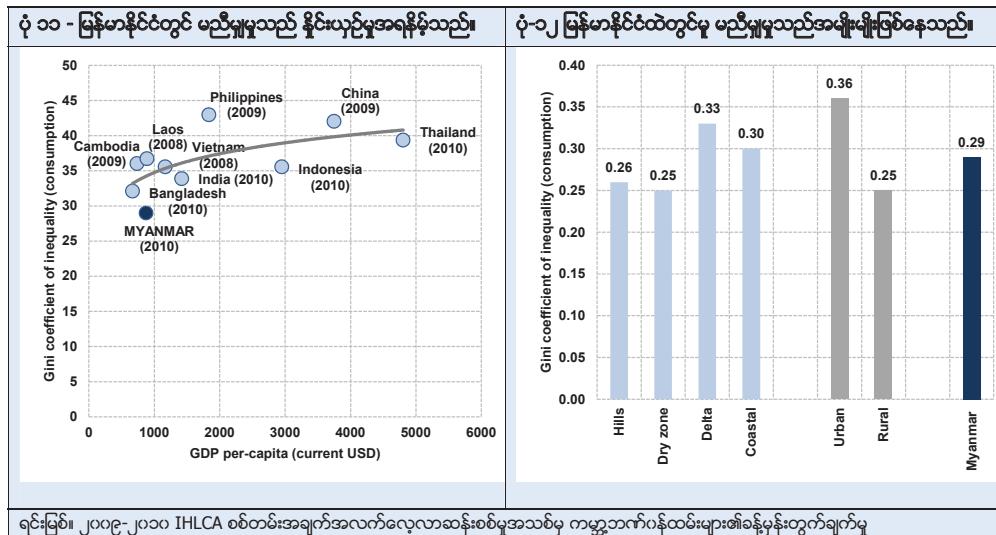
၁၁။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆင်းရွှေ့နွှေ့ပါးများ

၂။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆင်းရွှေ့နွှေ့ပါးများ

အခြေအနေ

၂၄။	ယခုအိုင်းတွင်တင်ပြမည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆင်းရွှေမြို့ပါးမှုနှင့် ၂၅။ IHLCA-2 အချက်အလက်များကို လေးလာဆန်းစစ်မှ (UNDP (2011) တွင်၍) အရ ၂၀၀၉-၂၀၁၀ ကာလအတွင်း ဆင်းရွှေမြို့ပါးမှုနှင့် ၂၅။ ရာခိုင်နှုန်းဟု တွေ့ရသည်လည်း အချက်အလက်တစ်ခုတည်းကိုပုံစံမှုပေါ်လည်းသိသုံးပြီး မကြောသေးမိက ထပ်မလေ့လာဆန်းစစ်မှုခြင်း ရာခိုင်နှုန်းပါးမှုနှင့် မူလစဉ်းစားထားသည်ထက် ပိုမြင်နေနိုင်ကာ ၃၇.၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရှိနေနိုင်ပါသည်။ ယခင်ချုပ်းကပ်နည်း အတိုင်းပင် အခြေခံလိုအပ်ချက် ကုန်ကျော်ရိတ်တွက်ချက်နည်းကိုသုံးချုပ် လည်းကောင်း သိပ်မကြောမိက လေးလာဆန်းစစ်မှု နောက်တစ်ခု ထပ်မဖြည့်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း နောက်ဆုံးပေါ် နိုင်ငံတော်ကာ စံချိန်များနှင့်ညီစေရန်အတွက် ပြန်လည်ခန့်မှန်းတွက်ချက်မှု ကို ပို၍ ထောင့်ခုပါဝင်သော စားသုံးမှု အသုံးစိတ်တိုင်းတာမှုကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ ယင်းတိုင်းတာမှုတွင် ကျွန်းမာရေး စိတ်နှင့် တာရှုည်သုံးရ သည့်ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် သုံးစွဲစိတ်များပါဝင်သည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံတော်ကာအလေ့အထန်းကိုကြည်းသည့်ချုပ်းကပ်နည်းအသစ်တစ်ရပ် ကိုလည်း တိုင်းပြည့်၏ ဒေသအသီးသီးရှိ လူနေမှုစိတ်မတူညီမှုများကို သိရှိ နိုင်ရန်နှင့် ချိန်ညိုနိုင်ရန်အတွက် အသုံးပြုခဲ့သည်။
၂၅။	မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဆင်းရွှေမြို့ပါးမှုဖြစ်ပွားခြင်းကို ၂၀၀၅ ခုနှစ်စုံချိန် တစ်နောက် PPP ၁.၂၅ ဒေါ်လာမျိုးဖြင့် တိုင်းတာရှု အခြားနိုင်ငံများနှင့် တိုက်ရှိကိုနိုင်းယူဉ်ရန်ဖြစ်နိုင်ပါ။ အကြောင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် စိတ်ချုပ်ကြည်းရသည့် ၂၀၀၅ ခုနှစ် PPP ကိုပြောင်းလဲတွက်ချက်နိုင်မည့်အချက်များအပေါ် စစ်တမ်းအခြေခံ သျေးနှုန်းခန်းမှုနှင့် တွက်ချက်မှုများမရှိထားခြားဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၀၅ ခုနှစ်က အပြည့်ပြည့်ဆိုင်ရာနှင့်ယူဉ် လေးလာမှုစိမ်ချက် (ICP) အရပြုလုပ်ခဲ့သည့် ကဗျာတစ်ဝန်း နှုန်းယူဉ်နိုင်သောသျေးနှုန်းများစစ်တမ်းများ တွင် မပါဝင်ခဲ့ပါ။²¹ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် တစ်ကြိုမ် ICP က စစ်တမ်းလုံရာတွင်မြန်မာပါဝင်သဖြင့် ၂၀၁၁ PPP အခြေပြုဆင်းရွှေမြို့ပါးမှုနှင့် အပြောက်ပါတ်များ အပြီးသတ်သည်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံလည်း ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဆင်းရွှေမြို့ပါးမှုစောင်ကြည်းရေးစနစ်တွက် ပါဝင်လာနိုင်ရန် ဖြစ်နိုင်ခြင်းရှိသည်။

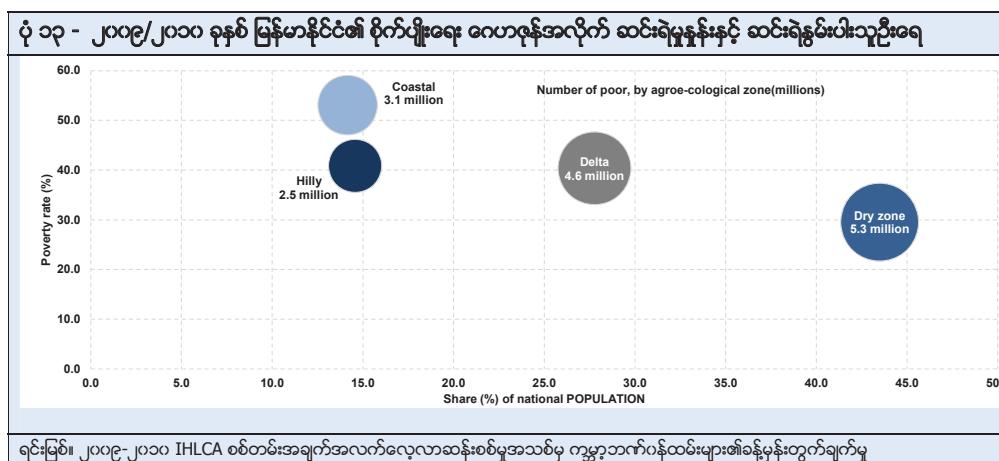

၁။ နေရာအလိုက် ဆင်းရွှေမြို့ပါးမှူးဖုန်းတည်ရှုခြင်

- ၃၇။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးမှုဖြစ်ပွားခြင်းသည် ပထိစိဝင်နေရာဒေသအမျိုးမျိုးကိုလိုက်ပြီး သိသိသာသာ ကွာခြားသွားသည်။ စိုက်ပျိုးရေး ဂောဇ်များကိုတွေ့လျှင် ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးမှုနှစ်းသည် ကမ်းရိုးတန်းဒေသဇ် (၅၃ ဒသမ ၁ ရာခိုင်နှစ်း) တွင်အမြင့်ဆုံးဖြစ်ပြီး တောင်တန်းဒေသများ (၄၀ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှစ်း) ရပ်စွန်းနှင့် (၂၇ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှစ်း) က အုံအားသင့်စရာ ကောင်းလောက်အောင်ပင် အနိမ့်ဆုံးဖြစ်ပြီး တောင်တန်းဒေသများ (၄၀ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှစ်း) နှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ (၄၀ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှစ်း) တို့က ကြားအလယ်တွင်ရှိနေရာ တစ်နှင့်ငံလုံးအဆင့် ဆင်းရဲနှစ်းနှင့် နီးစပ်နေသည် (ပုံ-၁၃)။²² ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးမှုနှစ်းသည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ အလိုက်လည်း ကွာခြားသွားသည်။ အချို့ ဖြစ်ရပ်များတွင် စိုက်ပျိုးရေးဂောဇ်တစ်ဗုတ္တည်းမှုပင်လျှင် ကွဲပြားသည် (ပုံ-၁၄)။ ရရှိပြည်နယ် (ကမ်းရိုးတန်းဒေသ)နှင့် ဘင်္ဂလားဒြော်နှင့်ငံနှင့် နယ်စပ်တစ်လောက်ရှိ ချိုးပြည်နယ် (တောင်တန်းဒေသ) တို့မှာ လက်ရှိတွင်အဆင်းရဲဆုံး ပြည်နယ်များဖြစ်ပြီး ဂုဏ် နှင့် ဂုဏ် ၇၁ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှစ်းထိ အသီးသီးရှိကြသည်။ ဧရာဝတီ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်နှင့် ရှုမ်း (တောင်တန်းဒေသ) တို့မှာ ၄၀ ကျော်ဖြင့် ဒုတိယလိုက်တွေ့လည်။ ခြားကိုသွေ့ရှုပ်စုံဒေသ အပါအဝင် တရုတ်နှင့်တိုင်းတို့နှင့်ထိပ်နေသည့် ကျော်ရှိသည့် တောင်ပေါ်ပြည်နယ်များတွင်မူ တစ်နှင့်ငံလုံးအဆင့် ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးမှုနှစ်းထက် တစ်ပြီးလိုနိမ့်သည်ကိုတွေ့ရှုရသည်။

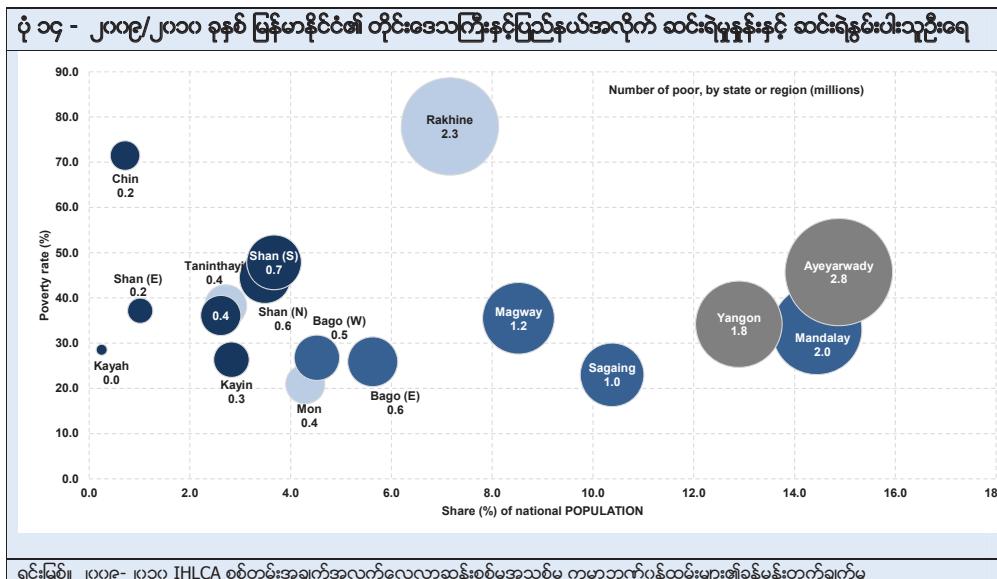
၃၈။ ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးမှု အခြေအနေအမြင့်ဆုံးဒေသများသည် ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးသူ အများစုနေထိုင်သည် နေရာများတော့ အမြေမဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးသူ အမျိုးအမျိုးအသေးစိန်းစားရာတွင် ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးမှုနှစ်းသူ ကိုရော်ရှုပြီး ထို့ကြောင့် ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးသူ အချို့အဆပမာဏကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လိုက်သွားသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လူဦးရေများပြားမှုကြောင့် ခြားကိုသွေ့ရှုပ်စုံ ဒေသနှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတို့မှာ ကမ်းရိုးတန်းဒေသ သို့မဟုတ် တောင်ပေါ်ဒေသများထက် ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးမှု ဖြစ်ပွားမှုတွင် နိမ့်သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးသူများအားလုံး၏ သုံးပုံနှစ်ပုံနှစ်ပုံးပါးမျှသည် ထိုဒေသများမှဖြစ်သည်။ ဆန့်ကျင်ဘက် အခြေအနေအားဖြင့် ချင်းပြည်နယ်သည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အားလုံးတို့အနက် ဂုဏ် ၇၁ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှစ်းဖြင့် ဆင်းရဲမှုနှစ်း ဒုတိယအမြင့်ဆုံးဖြစ်သော်လည်း ပြည်နယ်၏ လူဦးရေနည်းပါးမှုကြောင့် တစ်နှင့်ငံလုံးဆင်းရဲနှစ်မီးပါးမှု၏ ၁ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှစ်းမှုကိုသာ ကိုယ်စားပြုသည်။ ရခိုင်နှင့်ဧရာဝတီတို့မှာ ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးမှုနှစ်းမှုရော်ရှုပေါ်နေသော ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးမှု၏ လူဦးရေပိုင်းမှုပါ ကိုယ်စားပြုမှုကြီးသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်သည် ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးမှုနှစ်းမှု ရာခိုင်နှစ်းဖြင့် မြန်မာ ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးမှု ၃၄ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှစ်းဖြင့် ကိုယ်စားပြုသည်။ ဧရာဝတီသည်ပြည်နယ်အားဖြစ် အတော်အတန်မြှင့်သော ဆင်းရဲမှုနှစ်းမှု (၄၇ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှစ်း) တို့ကြောင့် ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးမှုလူဦးရေ စုစုပေါင်း၏ ၁ ငါရာခိုင်နှစ်းကိုကိုယ်စားပြုသည်။ ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးမှုကိုလျှော့ချာတွင်ပထောက်အနေအထားအလိုက်ပစ်မှတ်ထားခြင်းတွင် ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးမှုနှစ်းကိုရော လူဦးရေ ကိုယ်စားပြုမှုကိုယ်စားပြုလိုက်လိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လိုက်သည်။

- ၃၂။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၏ ဆင်းရွက်မ်းပါးမှုနှစ်ဦး ၃၄ ရာခိုင်နှစ်ဦးသည် အဲထဲရာကောင်းသည့် နှစ်ဦးဖြစ်သည်။ (ပုံ-၁၄)။ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးမြို့တေးနှစ်ဖြစ်သော ရန်ကုန်နှင့်မန္တလေးတို့၏ အခန်းကဏ္ဍတိ ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါက မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ၃၃ ရာခိုင်နှစ်ဦးဆိုသော ကိန်းဂဏ်းမှာလည်း မြင့်မားသည်ဟု ဆိုရိုင်သည်။ အဆိပါ အသွင်ကူးပြောင်းကာလ ဆင်းရွက်မ်းပါးမှုနှစ်ဦးအမြှင့်များသည် ဖြေပြနေသော များတွင် လူနေမှုကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားမှုနှင့် မြင့်တက်လာနေမှုတိကြောင့်လည်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် တွေ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ မြို့ကြီးများ၌ အခြေခံအဆောက်အအုပ်ပိုကောင်းပြီး အခြေခံဝန်ဆောင်မှုများလည်းသာသော်လည်း မြှေနေလူတန်းစားမှာ အဆိပါ ဝန်ဆောင်မှုများလှုပြန်အတွက် စွဲ့ကြီးပုံးရသည်။ တည်းပြုပြီး ဝင်ငွေကောင်းသောအလုပ်များလှုပို့ဆိုမှုမှ နိမ့်ပါးခြင်းကာလည်းဖြေပြနေဆင်းရှုနှစ်ဦးပါးမှု၏ အခြေခံအကြောင်းတရားတစ်ခုဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်သည် ယဉ်ကုန်ပိုင်းများအတွင်း ကျေးလက်နေလှုတန်းစားမှားအတွက်

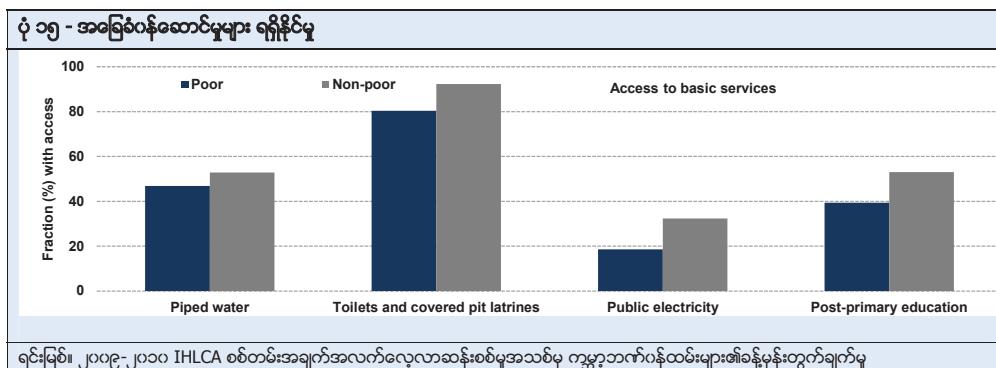
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် ဘဝတိုးတက်ရာတိုးတက်ကြောင်း အတွက် ခွဲဆောင်ရာနေရာတစ်ခုဖြစ်လာခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ထိအခွင့် အလမ်းအသစ်များထပ်မံတိုးပွားမှုအပိုင်းတွင် နေးကျေးလျက်ရှိခဲ့ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၉/၂၀၁၀ အီမံထောင်စုများ၏ စားဝတ်နေရား အခြေအနေ ဘက်စုံလေ့လာမှုစစ်တမ်း IHLCA2 အချက်များအရ မြို့ပြနေဆင်ရှိနိုင်ပါးသူလုပ်နှင့်စားမှာ ဘောင်မဝင်သောကဗျာများ သို့မဟုတ် ကြံရာကျေပန်း ဆောက်လုပ်ရေး သို့မဟုတ် အခြားဝန်ဆောင်မှုကဗျာများရှိ အောက်ခြေအလုပ်သမားများအဖြစ်သာ အလုပ်အကိုင်ရရှိကြသည်က များသည်။ ထိုပြင် ငင်းတို့အများဂုဏ်ပညာရေး အခွင့်အလမ်းလည်းနည်းပါးခဲ့သလို လုပ်ငန်းကျော်မှုအပိုင်းလည်း အားနည်းကြသည်။

- ၃၆။ ရန်ကုန်၏ ဆင်းရဲမှုနှစ်းမှာ မြှင့်မားသော်လည်း ဆင်းရဲနှစ်းပါးမှုချင်း နှင့်ယဉ်ယူလျှင် ကျို့အေသများထက် အခြေ အနေပိုကောင်းသည်။ ဆင်းရဲနှစ်းပါးသူအိမ်ထောင်စုအများအပြားမှာ ဆင်းရဲနှစ်းပါးမှုမျဉ်းအနီးတစ်ပိုက်နှင့် မျဉ်းအောက် နားကပ်လျက်နားတွင်သာ အလုံးအရင်နှင့် ရှိနေကြသည်။ စီးပွားရေးတို့တက်မှုကို ကောင်းစွာဖြင့်တင်နိုင်မည်။ စီးပွားရေးအခွင့်အလမ်းများကို ချွဲထွင်နိုင်မည်၍ ငွေးတို့တက် ဆင်းရဲတွင်းမှ အမြန်ဆုံးရှိန်းထွက်လာနိုင်ခြေရှိသည်။ အဆိုပါအကူးအပြောင်းဖြစ်စဉ်အပါအဝင် ငွေးနှင့်ဆက်စပ်နေသော ကိစ္စရပ်များဖြစ်သည့် မျော်လင့်ချက် အလွန်အကျိုးကြီးခြင်း၊ မည်မျှများ ပိုမို ပေါ်ပေါက်လာနိုင်ခြင်းနှင့် အများပြည်သူ အသုံးပြန်သည် ပစ္စည်းများနှင့် အခြေခံဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်ရန် အာမခံချက်ရှိရှိစေနိုင်ရို့ကို စီမံခွန်ခွဲနိုင်ရေးနှင့်ရို့သည် ဆင်းရဲနှစ်းပါးမှုကို ဖြေရှင်းရာတွင် မြှင့်မာနိုင်ငံ အနေနင့် ရင်ဆိုင်ရမည့် အရေးကြီးသည့် စိန်ခေါ်မှုကဲ့ပုံပင်ဖြစ်သည်။

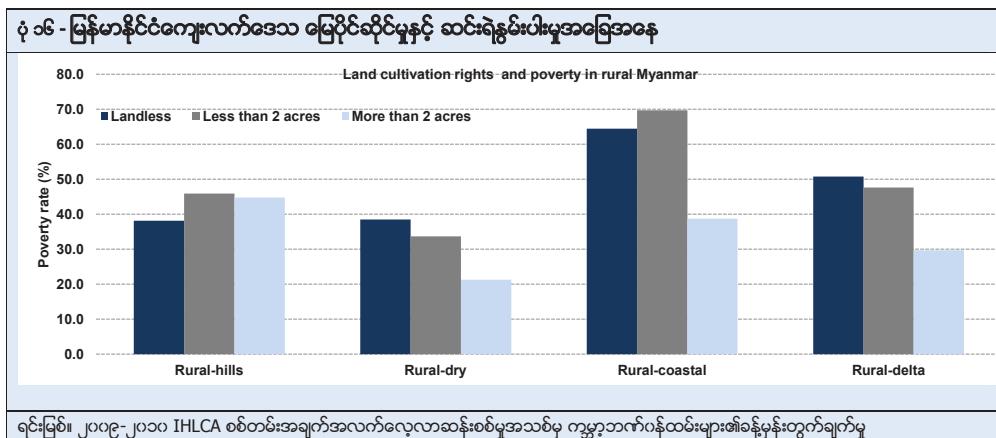
၈။ ဆင်းခဲ့မှုအကျဉ်းကို ခံစားနေရသည့် အခြေခံလူတန်းစား၏ လက္ခဏာရပ်များ၊ အညာမညာများနှင့် ဆင်းခဲ့မှု၏ အကြောင်းတရားများ

- ဝင်ငွေနိမ့်နိုင်အများစုရှိ ဆင်းရွှေမြဲမြေးပါးသူများကဲ့သို့ပုံံ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဆင်းရွှေမြဲမြေးပါးသူများမှာ ကျေးလက်ဒေသများ၌သာ အများအပြားနေထိုင် ကြဖြေး ဂင်းတို့၏ စားဝတ်နေရားအတွက် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကြံ့ရာကျပါး အလုပ်အပေါ်သာ မြို့ခို့နေကြရကာ လူသားအရင်းအနှစ်းအဆင့်နှင့် ပါးခြင်း၊ ရပ်တွေဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးပိုင်ခိုင်မှုနည်းပါးခြင်း၊ အရည်အသွေးရှိ အခြေခံ ဝန်ဆောင်မှုများရရှိနိုင်မှုချို့တွေခြင်း၊ အက်အခဲမျိုးစုံအတွက် အခုအခဲမျိုးခြင်း၊ ချိုင့်သည့် အခြေခံအဆောက်အအုံများ ကောင်းစွာ လည်ပတ်ခြင်း၊ မရှိသည့် ဈေးကွက်များ အားမကောင်းသည့် အင်စတီကျူးရှင်းများနှင့် သတ်းအချက်အလက်များ ပြည့်စုံမှုတိုကြောင့် ဈေးကွက်များနှင့်ချို့ဆက်ရာတွင် အားနည်းခြင်းတို့ကို တွေ့ရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် အဆိုပါသွင်းပြင်လက္ခဏာအများအပြားမှာ ဆင်းရွှေမြဲမြေးပါးသူများမှာချည်း တွေ့ရသည်တော့မဟုတ်ဘဲ မြန်မာပြည်သူ တစ်ရပ်လုံး၌တွေ့ရသည်။ မြန်မာ နိုင်ငံသည် အခြေခံကျသော စောစနစ်ပုံစံ ပြောင်းလဲမှုမပြုလုပ်ရသေးသည့် ဝင်ငွေနိုင် နိုင်းတစ်ခုဖြစ်သလို အားနည်းသော အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှု၊ အားနည်းသော အင်စတီကျူးရှင်းများ၊ အကန်းအသတ်ဖြစ်ရှိသည့် စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် မဖွံ့ဖြိုးသောဈေးကွက်များစသည့်လက္ခဏာများကဲ့ပိုင်ဆိုင်ထားပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကျေးလက်ဒေသတွင် ဆင်းရွှေမြဲမြေးပါးသူလူဦးရေ၏ ၇၆ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် လူဦးရေတစ်ရပ် လုံး၏ ၇၄ ရာခိုင်နှုန်းနေထိုင်ကြသည်။ လယ်ယာကဏ္ဍသည် ဆင်းရွှေမြဲမြေးပါးသူ ဦးရေ၏ ထက်ဝက်အတွက်သာမက အမိန့်ဆောင်စု အားလုံး၏ ထက်ဝက်နှုန်းပါးအတွက်လည်း ဘဝရှင်သန်ရေး ပင်မကျော်ရှုံးလုပ်ငန်းဖြစ် နေပါသည်။ အခြေခံ ဝန်ဆောင်မှုများအပိုင်းတွင် ဆင်းရွှေမြဲမြေးပါးသူများရရှိခဲ့သေးနှင့်မှုနှင့်ပြီး အချို့ဖြစ်ရပ်မှုးတွင် သိသိသာနှစ်းသော်လည်း ဆင်းရွှေသားမဟုတ်သူများထိုဝန်ဆောင်မှုများရရှိနှုန်းကိုနောက်နှုန်းကို ထိုဝန်ဆောင်မှုလည်းပါး ခဲ့ပင်ဖြစ်သဖြင့် အခြေခံဝန်ဆောင်မှုများဖြန့်ဖြူးပံ့ပိုးပေး နိုင်ရေးသည် ဆင်းရွှေမြဲမြေးပါးသူများနှင့်သာက်ခိုင်သော စိန်ခေါ်မှု တစ်ရပ်တော့ မဟုတ်ပါ (ပဲ-ဘာၢ)။

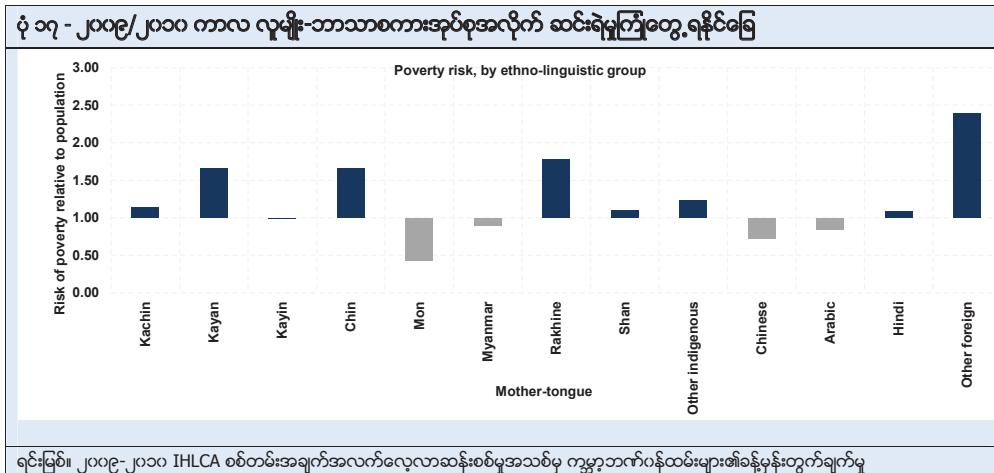

၃၈။ အိမ်ထောင်စုတစ်ခု ဆင်းရဲရခြင်းနှင့် အကြီးအကျယ် အညမညအဖြစ်ဆုံး တွေ့ရှိနိုင်သမျှလက္ခဏာများထဲတွင် အထင်ရှုးဆုံးသုံးရှုံးသည်။ အိမ်ထောင်စု၏ နေထိုင်ရာ၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ကိုးကွယ်ယုံကြည့်မှု/လူမျိုး/ဘာသာ စကားဆိုင်ရာ အမှတ်လက္ခဏာ (identity) တို့ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့အနက် နေထိုင်ရာဒေသ၏ အရေးပါမှုကို ရွှေအပိုင်း များတွင် ဆွေးနွေးပြီးဖြစ်သဖြင့် ကျွန်းသည့်နှစ်ခုကို ယခုဆက်လက်ဆွေးနွေးတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

၃၉။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆင်းရဲရွှေ့မှုပါးမှုသည် အထူးသဖြင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၊ ကမ်းရိုးတန်းနှင့် ခြောက်သွေးရှုပ်ဝန်း ဒေသတို့တွင် မြေမပိုင်ဆိုင်မှု သို့မဟုတ် အလုပ်လုပ်ရန် မြေယာမပိုင်မှု ဖိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေခြေရီယာ J ကေအောက် လျော့သည့် ဖိုက်ပျိုးထွန်ရက်ပိုင်ခွင့်) ကြောင့် အများဆုံး ဖြစ်ရသည်။ မြေယာမပဲနှင့် J ကေအောက်သာပိုင်သည့်လယ်ယာ ဖိုက်ပျိုးရေးသမားကျေးလက်နေများသည် မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေ၏ C ဦးပုံနှစ်ပုံ အထိ ပါဝင်သော်လည်း ဆင်းရဲရွှေ့မှုပါးသူဦးရေ စုစုပေါင်း၏ ထက်ဝက်ကျော်ရှိသည်။ မြေယာနှင့်ဆင်းရဲရွှေ့မှုပါးမှုအကြား ပတ်သက်မှု နှင့် အထူးသဖြင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၊ ကမ်းရိုးတန်းနှင့် ခြောက်သွေးရှုပ်ဝန်းဒေသများ၌ အထူးအားကောင်းသည် (ပုံ-၁၆)။ တောင်တန်းဒေသများ၌ အဆိုပါ အညမညသဘောသိပ်တွေ့ရသော်လည်း ယင်းများ အဓိကအားဖြင့် မြေယာမပိုင်ဆိုင်မှု ရှားပါးခြင်းနှင့် ရှင်းလင်းသစ်တော် မြေပေါ်တွင် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်မှုကို တွေ့ရခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထိုပြင် မြေအရည်အသွေး ပိုည့်ပြီး တစ်ပိုင်တစ်နိုင်အတွက် ပင်လျှင် ဖိုက်ပျိုးမြေကျယ်ကျယ် ပိုလိုအပ်သည့် တောင်ပေါ်ဒေသများတွင် ထွန်ယက်ဖိုက်ပျိုးမြေ၂ ကေဆိုသည့် အနိမ့်ဆုံး သတ်မှတ်ချက် သည် လက်တွေ့နှင့်သဟေတသိပ်မဖြစ်ပါ။

၄၀။ ဆင်းရဲရွှေ့မှုပါးသူဦး/ဘာသာ စကားဆိုင်ရာ အမှတ်လက္ခဏာ (ethno-linguistic identity) (၂၀၀၉/၂၀၁၉ IHLCA တွင် “မိခင်ဘာသာ စကား”ဟု သုံးရုံးထားသည်) တို့အကြား အားကောင်းသည့်အညမည သဘောမျိုးရှိပြီး ယင်းက မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူမှုရေးအရာ နိုင်ငံရေးအရာ ဖယ်ထုတ်မှု၊ ဖယ်ကြော်မှုများဆက်ဖြစ်နေဆဲဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။ မြန်မာဘာသာစကားကို မိခင်ဘာသာစကားအဖြစ် အသုံးပြုသူဦးရော် နိုင်ငံလူဦးရော်၏ လေးသုံးပုံခိုနှင့်သည်။ ရုံးလုံးရော်၏ သုံးပုံနှစ်ပုံသာလျှင် ဆင်းရဲရွှေ့မှုပါးသူဦးဖြစ်သည်။ ဆုံးလိုသည်မှာမြန်မာမဟုတ်သည့်တိုင်းသားအုပ်စုများအနေဖြင့် ဆင်းရဲရွှေ့မှုပါးမှုအန္တရာယ်ကိုပို့ကြော့ရွှေ့ဖွှုံးရှိသည့်သဘောမျိုးသက်ရောက်ပါသည်။ သို့သော် မြန်မာမဟုတ်သည့် လူမျိုး/ဘာသာစကားအုပ်စုများအကြားမှာပင်လျှင် တစ်သတ်မှတ်တည်းမဟုတ်ဘဲ ထင်ရှုးသိသည့် ပုံစံကြော်ရှိသည်။ ဥပမာ မွန်၊ တရာတ်နှင့် အာရော် ဘာသာစကားပြော လူမျိုးများသည် ကျွန်းအပ်စုများထက် ဆင်းရဲနိုင် ခြော့နည်းသည်။ အထူးသဖြင့် လူဦးရော်၏ ၁ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်းရှိ ချင်းစကားပြောသူများ၊ ၂ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည့် ရှိခိုင်စကားပြောသူများနှင့် လူဦးရော်၏ ၃ ဒသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်းရှိ “အခြားနိုင်းခြားဘာသာစကား” ပြောသူများ (၄၄ဦးတို့မှာ အဓိကအားဖြင့် ရှုံးပိုင်ပြည်နယ်မြောက်ဂိုင်းရှိ ၄၇ဦးတို့ကိုယ်ယူနိုင်းတို့ “ရှိဟင်ရာ”ဟု ခေါ်ကြသူများ) မှာ လူဦးရောတစ်ရှင်လုံးထက် ၁ ဒသမ ၇၊ ၁ ဒသမ ၈ နှင့် ၂ ဒသမ ၄ ဆ အသီးသီး ဆင်းရဲနိုင်ခြော့သည်ကိုတွေ့ရသည်။

စာတ်ပုံ - ထွန်းလင်း

၃။ ဆင်းရဲတွင်းမှ ထွက်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများနှင့်
ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးသည့် ကဏ္ဍများ

- ၄၃။ ယခုလာမည့်အပိုင်းတွင် ဆင်းရဲနှစ်းပါးသူများအား ဆင်းရဲတွင်မှုရှုန်းထွက်နိုင်အောင် ကျဉ်းမဲ့ အထိရောက်ခဲ့းနှင့်စွမ်းဆောင်ရည် အမြင့်ဆုံးနည်းလမ်း (မဟာဗျာများ)၊ အရေးကြီးသော တင်ကူးလိုအပ်ချက်များ၊ ကျော်လွှားရမည့် အတားအဆီးများနှင့် ထိုအတားအဆီးများကိုဖော်ရှားရန် အတွက် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးရမည့် နယ်ပယ်များကို ရှာဖွေမည့်ဖြစ်သည်။ SCD ၏ အဓိကသွင်ပြင်တစ်ခုမှာ ဆင်းရဲနှစ်းပါးမှ အဆုံးသတ်ရေးနှင့် မျှဝေပိုင်ဆိုင်သော သာယာဝပြောမှုများမြင့်တင်ရေးနှင့် တိက်ရိုက် သို့မဟုတ် သွယ်ပိုက်ချိတ်ဆက်မှုများရှိသည့်ကြေားဝင်ဆောင်ရွက်ရမည့်နယ်ပယ်များအပေါ်တွင်သာ အထူးဂရပြုလေ့လာမှုဖြစ်သည်။ အဆုံးစွန်းဆိုရလှယ်ငါးပါးတည် ချက်ပန်းတိုင်နှစ်ရပ်ဆီသို့ သွားရောက်ရာတွင်အရှိန်မြှင့်ရေးအတွက် ဦးစားပေးခေါင်းစဉ်များကို ရှာဖွေသတ်မှတ်ရန် ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိဆင်းရဲနှစ်းပါးသူများ၏ အခြေအနေ တစောက်စောင်းနှင့် တိုင်းပြည်နှင့်သီးသန်ဆိုင်သည် အနေ အထားအဆက်အစာပိကို ရှုံးပိုင်းတွင်ပြခဲ့သည်ဖြစ်ရာအားလုံးလွှမ်းခြားသည်။ အခြေခံမှုအချို့ပေါ်မှတည်ပြီးလျင်ဆင်းရဲနှစ်းပါးမှုမှတွေ့မြောက်နိုင်မည့်နည်းလမ်းများကိုရှာဖွေထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ နည်းလမ်းများကိုဆုံးဖြတ် အတည်ပြုပြီးသည်နှင့် အဆိုပါနည်းလမ်းတွင်ရှုံးမည့် အရေးကြီးအတားအဆီးများကိုဖော်ရှားရည် အတွက် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မည့်နယ်ပယ်များကို သတ်မှတ်မည့်ဖြစ်သည်။

(က) အားလုံးပါဝင်ဖြီးရောည့်တည်တဲ့သည့်တိုးတက်မှုအတွက် ဗျာဟာမြောက် မူဘောင်

- ၅၀။ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးမဟာဗျာတာသည်မြန်မာနိုင်ငံနှင့်အတ်ခွင်ကျြစ်ရန်လိုသည်။ဆင်းရဲပြီးကျေးလက်ဆန်ကာအရင်းအမြစ်အပေါ်အခြေပြုသည့်နိုင်ငံအများတို့တွင် မြင်တွေ့ခဲ့ရသည့် စီန်ခေါ်မှုအများအပြားကိုပင် မြန်မာနိုင်ငံရင်ဆိုင်နေရခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည်အလားတူနိုင်ငံများနှင့်မထူပါ။ ငါးတွင် ကြီးမားသော ပြည်တွင်းရေးကုက် (ကိရိယာသမ္မတနိုင်ငံနှင့်ဆားနားနှင့်) တစ်ခုနှင့် ကမ္ဘာအကြီးဆုံးစီးပွားရေးအင်အားကြီးနိုင်ငံများဖြစ်သည့် တရုတ်နှင့်အိန္ဒိယတို့က နှစ်ဖက်စလုံးတွင် ဝန်းရုံနေခြင်းဆိုသည့် တစ်ပန်းသာလာနိုင်ဖွေ့ဖွေအလားအလာရှိသည့် အနေအထားတွင်ရှိသည်။ နှစ် ၆၀ ကြောဖြစ်ပွားခဲ့သည့် တိုင်းရှင်းသားကိုယ်ပိုင်ပြောန်းခွင့် ဘာသာရေးလွတ်လပ်ခွင့်ပို့ပွဲကွားကိုဖြေရှင်းချိန်တြုံးပေးနေပြီး ရေးအောက်လောင်းက ဖက်တွယ်ခဲ့သည့် ဆိုရယ်လစ်-တပ်မတော် ပုံစံအပ်ချုပ်ရေးမှ မည်ကဲ့သို့အကောင်းဆုံး အသွင်ကူးပြောင်းနိုင်မည်လဲ ဆိုသည်ကိုလည်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချေနေသည့်ကာလဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့်လည်း စီးပွားရေးအသွင်သဏ္ဌာန် အပြောင်းအလာ တံခါးဖွင့်စီးပွားရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စသည်တို့အားဖြင့် ဖော်ဆောင်မည့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှု မူဘောင်ရော၊ ကမ္ဘာဘဏ်အုပ်စု၏ ၂၀၁၁ ခုနှစ် ကမ္ဘာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအစီရင်ခံစာတွင်ဖော်ပြထားသည့် ဝဋီပက္ခ၊ လုံခြုံရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး မူဘောင်ရောသည် မြန်မာပြည်အတွက်သင့်လော်မည့် တိုးတက်မှုမူဘောင်တစ်ခုကို ပေးထားသည်။ ကာလလတ်တွင် တုပလုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့်တို့တွင်ဆန်းသစ်ခြင်းစသည် အားဖြင့် အမျိုးမျိုးအဖွံ့ဖွံ့ဖြိုးအောင် အားထုတ်ခြင်းကဲ့သို့သောအချက်များသည်လည်းအရေးပါလာမည် ဖြစ်သည်။

- ၅။ ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းနှစ်သောအလုပ်များမှ ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းမြှင့်သောအလုပ်များသို့ လုပ်အားကိုရွှေပြောင်းခြင်း၊ အထူးသဖြင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ ကဏ္ဍမှ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများသို့ ရွှေပြောင်းခြင်းသည် စီးပွားရေးတို့တက်မှုကို မောင်းနှင့်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ရွှေပြောင်းနိုင်ရန်အတွက် မူဝါဒပြပြင်ပြောင်းလဲမှုနှင့် ရင်းနှုပ်နှစ်မှုတို့ကို အသေအချာစဉ်စားအစီအစဉ်ချထားမှုရှိရန်လိုအပ်သည်။ ကန်သီးခြေလုမ်းအချိုက်လုမ်းပြီးဖြစ်သည် (စာပိုဒ်၅၃ ကိုရှိ၍)။ အပိုင်း၃ (၁)ပါ ဦးစားပေးသတ်မှတ်ချက်များသည် အခိုကအချက်အချိုက်ပြဋ္ဌာန်းပေးသည်။ ငါးငါးတို့မှာပေါ်မာအားဖြင့် (၁)မတည်ငြိမ်မှုစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းအားနည်းမှုသို့မဟုတ်ငွေကြေားခါ့ဌးမှုတို့ကြောင့်ဖြစ်လာသည့်ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ငါးနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် အတားအဆီးများကိုဖယ်ရှားရေး၊ (၂) အစိုးရရှင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို စိစစ်လျော့ချကာ ပုဂ္ဂလိကရှင်းနှီုပ်နှံမှုကို (စုပြု ပြုတ်သိမ်မနေဖော်) အားပေးရေး၊ (၃)ကျေးလက်မြှုပြုပြဒေသများသို့လျှင်မြှုပ်စွာနှင့် သက်သာသောရေးနှင့် စားနှင့်ရှိက္ခာများသတ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး၊ (၄)အလုပ်အကိုင်သစ်အခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာအချက်အလက်များကိုလျင်မြှုပ်စွာနှင့်တတိနိုင်သည့်စိတ်စကြပ်လက်လုမ်းမိရေး၊ လုပ်သားရွှေပြောင်းနိုင်မှုအပေါ် အတားအဆီးများကိုဖယ်ရှားရေး အရရည်အသွေးပြည့်ပညာရေးနှင့် ကျမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာသင်တန်းများသို့လူတိုင်းလက်လုမ်းမြှုပ်စွာရေးစသည်တို့ပါ ဝင်သည်။ လယ်ယာကဏ္ဍမှ အသစ်ထွက်ပေါ်လာသည့်လုပ်သားအင်အားစုများအနေဖြင့် လစာနည်းပါးပြီး အနားယဉ်ချိန်ကာလနှင့် ကျွန်းမာရေးအကျိုးကျေးဇူးများနှစ်ပါးကာ အလုပ်ဖြေတံ့ခွင်းနှင့် မတော်တဆဖြစ်မှုအတွက် အကာအကွယ်နည်းပါးသည် ဘောင်မဝင်သော အလုပ်အကိုင်ကဏ္ဍတွင် အလုပ်ရရှိရှိရေးထက်စာလျှင် ကောင်းမွန်ပြီး အာမခံချက်ရှိသော ဘောင်ဝင်သည့် အလုပ်အကိုင်ကဏ္ဍတွင် အလုပ်ရရှိမည့်နည်းလမ်းများရှိထားမှသာ ဆင်းရွှေ့မီးပါးမှုလျော့ချိန်မည့်အလားအလာ့ဂို့ကောင်းမှုသို့ဖြစ်သည်။

- ၅၂။ အရေးတောင်အရှုတွင်တည်ရှိခြင်းလုပ်သားအင်အားစုတို့များခြင်းအာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ခြေစွဲခြင်းနှင့်ကောင်းမွန်လွန်နှင့်တစ်လျှောက်ခြင်းများအားလုပ်သည့် အာရုံးကိုဖြတ်ဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြားဖြစ်ခြင်းဆက် (Supply chain) တို့ထဲဝင်ရောက်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးတို့တက်မှုကို စတင်အားယူရမည်ဖြစ်သည်။ အာဆီယံစီးပွားရေးအသိကိုအဝန်း (AEC) မှတ်စွာဆင့်ပေါင်းစဉ်းခြင်းမှ အမြဲတ်အများဆုံးထွက်မည့်နိုင်ငံများထဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံလည်းပါဝင်နိုင်မည့် အလားအလာရှုနေပါသည်။ မိမိနိုင်ငံတွင် မရရှိနိုင်သည့် အရည်အသွေးကောင်းမွန်သော အရင်းအနှံးကုန်စည် (capital goods) မမာဏများများ၊ အမျိုးအစား စုစုပေါင်းလင်ကို ရရှိနိုင် အောင်ပိုကုန်တင်ပိုများက ပြုလုပ်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ ပိုကုန်ဆွဲအားများက ကုန်စည်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအလုပ်များခဲ့တွင်ခြင်းကိုအားပေးမည်ဖြစ်သည်။ ကုန်သွယ်မှုမှုရသည့်အကျိုးအမြတ်အပေါ်မှာအခွင့်အရေးအပြည့်အဝရယူနိုင်ရန်မြန်မာကိုကူညီမည့်မှတ်အား ထဲတွင် ပြည့်တွင်းမှုရော ပြည့်ပမာပါ ချေးငွေအထောက်အပံ့ရှုမှုတို့တက်ရေး၊ အားကောင်းသော မက်ခရီးစီးပွားရေးမှတ်အား ငွေလှန်နှင့်

အမှန်အဆင့်နှင့် တည်မြှုပ်မှုအပါ အဝင်)၊ သဟကတဖြစ်မည့် သင်းကုန်ခွဲနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနီးမြှုပ်နှံမှုတိုးကြပ်စနစ် စသည်တို့ ပါ ဝင်မည် ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် စွမ်းစားရမည့်အန္တရာယ်များလည်းရှိသည်။ ကုန်သွယ်မှုကို တံခါးပိုမိုဖွင့်လိုက်ခြင်းသည် ပြည်တွင်းမှ တစ်ဦးချင်းအနေဖြင့်ဖြစ်စေလုပ်ငန်းအစွမ်းအပ်မှု၊ အနေဖြင့်ဖြစ်စေပြည်ပမှုလာသည့်ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ကိုမယျဉ်ပြုင်နိုင်ပါက ဆုံးရုံးနစ်နာမှုများကိုလည်းဖြစ်စေလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်များအား နှင့်ရအသာစီးရသည့်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားများသို့ရွှေပြောင်းလုပ်ကိုင်ရာတွင် အကူအညီပေးခြင်း၊ ထိုသို့မြေပြောင်းနိုင်သူ များအတွက် သက်သာချောင်ချိရေးအစီအစဉ်များ၊ အကောင်အထည်ဖော်ပေးခြင်းစသည့်မှုပါ အများဖြင့် စီးပွားရေး တိုးတက်မှုနှင့် ဆင်းရွက်မှုပါ မှုလျော့ချေရေးကုန်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။

(ခ) အစိုးရ၏ ပြပိုင်ပြောင်းလဲရေးအစီအစဉ်

- ၅၃။ အစိုးရသည် အစိကကျသည့် ပြပိုင်ပြောင်းလဲမှုအချိန်တင်ခဲ့သည့် အကောင်အထည်ဖော်မှုကိုလည်း စတင်နေပြဖော်သည်။ ကနိုင်းပြပိုင်ပြောင်းလဲမှုများသည် နိုင်ငံရေးစနစ်နှင့်အမျိုးသားညီညွတ်မှုအပေါ် အာရုံထားခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း အစိကကျသည့် မက်ခရို စီးဗျားရေးပြပိုင်ပြောင်းလဲမှုများကိုလည်း စောစီးဗျာပင် ကိုင်တွယ်ခဲ့သည်။ ဆိုးဆိုးရွားရွား စွေးနွှန်းကွာေဘာခဲ့သည် ငွေပြေားလဲလှယ်နှုန်း ထားများကို၂၀၁၂ခုနှစ်မှစတင်ကာကြီးကြပ်နှုန်းရှင်နှုန်းမျှောအဖြစ်ပြောင်းလဲကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ထိုသို့ပြောင်းလဲသဖြင့် အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးအမြတ်များစွာရဲ့ပြီး ယခင်က ဈေးသက်သက်သာသာဖြင့် နိုင်ငံ့ဗြားငွေဝယ်ယူခွင့်ရဲ့မှုဗြာ့ကြာ့ ပုဂ္ဂလိကကမွန်းများအပေါ် တစ်ဖက်သတ်အသာစီးရဲ့သည် အစိုးရပိုင်လုပ်ငန်းများလည်း မျှုမှုတတ်ယဉ်ပြုပိုင်လာခဲ့ရသည်။ ပြင်ပကြော်မြို့များကို၂၀၁၃ခုနှစ်အတွင်းရှင်းလင်းနိုင်ခဲ့သည်။ ဗဟိုဘဏ်ကို ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်မှ၂၀၁၃ခုနှစ်တွင် ခွဲထုတ်ကာ သီးခြားငွေကြားအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် ပုဂ္ဂလိကတည်ဆောင်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်ရသုံးမှုန်းခြေ ငွေစာရင်းပိုင်းတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုတုံးမြှင့်ရေးဆိုင်ရာအသေးစိတ်အချက်များကို ထဲပါပြန်နိုင်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံ့ဗြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပြန်မှုကို ပို့ပို့ကြည့်မည့် ဥပဒေအသုံးများကိုလည်း ပြုဌာန်းခဲ့သည်။ ထိုအပြောင်းအလဲများနှင့် ဆက်တိုက်ပင် စီးဗျားရေး အဆောက်အအုံကြီးရိုးကဏ္ဍတိုင်းနှီးပါးအတွက်လည်း ဥပဒေများပြုဌာန်းခဲ့ရာ အများအပြားသည် လူသားနှင့် ရပ်ပိုင်း အရင်းအနှံးရှင်းနှီးမြှုပြန်မှုတွင် အစိုးရအပိုင်းကရော ပုဂ္ဂလိကအပိုင်းကပါပိုမိုလုပ်ဆောင်နိုင်ရေးအကူအညီပေးရန် ရည်ရွယ်ထားသည်။ သို့သော်လည်း ဝန်ကြီးဌာနအများစုံမှာ အဆိုပါအပြောင်းအလဲများနှင့် လျင်မြန်နှုန်းနှင့် ပမာဏကို အမိ မလိုက်နိုင်ဖြစ်ကာ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အလုပ်စီးဆင်းမှုကျပ်တည်းခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အထက်ပါ အပိုင်း (၁) ပါဖော်ပြချက်များအတိုင်း တိုင်းပြည်နေရာအချို့တွင် ပုဂ္ဂလိကများ မြှုပြုဌာန်းသေးဘဲရှိနေသည်။ ယင်းတို့ကြော့ ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပြန်သုံးသူများမှာ မရောရာမသေချာမှုများနှင့်ရင်ဆိုင်ရှုပြီး အစိုးရ၏ရင်းမြှုပြန်နှင့်အာရုံကျမှုသည်လည်း ပို့ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း ထုတ်လုပ်မှုဘက်ကဲသည့်ကဏ္ဍများထဲ မရောက်ဖြစ်တော့သလို ပြပိုင်ပြောင်းလဲရေး၏ ရေရှည်လည်ပတ်နိုင်မှုကိုလည်း အနောင့်အယ်ကဖြစ်စေပါသည်။

(ဂ) အရေးကြီးသာ နောက်ထပ်ခြေလှမ်းများ

၁။	ဦးစားပေးဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမည့်ကဏ္ဍများကို သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ရွှေနောက် စီစဉ်ရန်စဉ်းစားတွက်ချက်မှုများ
၁၄။	နည်းလမ်းတစ်ခုချင်းစီထဲတွင် ဦးစားပေးဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကဏ္ဍများကိုဖော်ထုတ်ရန်နှင့် အချိန်ကိုလိုက်၍ လက်တွေလုပ်ကိုင်မှုကို အကောင်းဆုံးမည်သို့စိစစ်စဉ်ကို သတ်မှတ်ထားရန်အရေးကြီးသည်။ လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆင်းရွက်များပါးမှုနှင့်မြင်းမားခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအားနည်းခြင်းဟူသော ယေဘုယျအခြေအနေကိုကြည့်လျှင် ရည်များနှင့်ချက်ပန်းတိုင်နှင့်ခုသိရောက်ရှိရေးအတွက် ကဏ္ဍအများ အပြားတွင် တိုးတက်မှုရှိအောင် လုပ်ကိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် အိုးရကဏ္ဍရော ပုဂ္ဂလိကဏ္ဍများပါရှိသည့် ဘဏ္ဍာရေး၊ ဝန်ထမ်းရေးရာနှင့် စနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုကိုတားဆီးနေသည်အရာများရှိနေသည်ကိုနားလည်ထားသည်။
၁၅။	ဦးစားပေးအရာများကို သတ်မှတ်ရာတွင် အဓိကအခြေအထိုင်သည် ဆင်းရွက်များပါးမှုကိုလျော့ချရေးနှင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်သည့်ကဏ္ဍများအပေါ် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုတိုးအပေါ် သက်ရောက်မှု၏ ဖြစ်နိုင်ပွဲဖြစ်သည်။ သက်ရောက်မှုပေမာဏတွင် အကောင်းရင်းခံ အများအပြားရှိသည်။ အဓိကအကြောင်းတစ်ခုမှာ ပြဿနာ၏ လက်တလောကြီးမားမှုဖြစ်သည်။ အကယ်၍ မြန်မာနိုင်ငံသည် တစ်စုံတစ်ရာသော ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကဏ္ဍအတွင်း ပြတ်လပ်မှုကွာဟာချက်ကြီးကြီးမားမားနှင့်ရင်ဆိုင်ရသည်ဆိုပါက အရေးယူဆောင်ရွက်မှုသည် ဆင်းရွက်များပါးမှုလျော့ချရေးအပေါ် သက်ရောက်မှုမြင်းမားဖွယ်ရာ ရှိသည်။ အလားတူပင် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နေသည့် ကဏ္ဍတစ်ခုသည် အခြားသောဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နေသည့် ကဏ္ဍများနှင့် အားကောင်းသောချိတ်ဆက်မှုများ သို့မဟုတ် အပြန်အလှန် အားဖြည့်မှုများရှိသည်ဆိုပါကလည်း အရေးယူဆောင်ရွက်မှုသည် ဆင်းရွက်များပါးမှုလျော့ချရေးအပေါ် သက်ရောက်မှု မြင်းမားဖွယ်ရာ ရှိသည်။

- ၅၆။ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မည့်ကဏ္ဍများကို အစီအစဉ်နေရာချထားရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားစရာများ ရှိသည်။ အထူးသဖြင့် သက်ရောက်မှုမြှင့်မားသည့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မည့်ကဏ္ဍများကို အရင်ပို့ဆုံးလုပ်သင့်သည်။ ထိုကဏ္ဍများအပေါ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် လွယ်လင့်တကူ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်သလို၊ ဖြေရှင်းရမည့်ပြဿနာများနဲ့ ဘာကိုအတိအကျေလှပရမည့်ဆိုသည်တို့၏ သဘာဝနှင့်ပမာဏတိအပေါ် လက်လှမ်းများ

သည် သက်သေများ အားကောင်းပြီ၊ ဆင်းရဲနှစ်မံပါးမှုလျော့ချရေးတွင် နောက်ပိုင်းမှုတက်စာလျှင် စောနိုင်သမျှတော့အောင် အထည်ပေါ်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှ အမြင်ရှုထောင့်တစ်ခုကိုရရှိရေး လိုအပ်ချက်အရ အထက်ပါ ပေတံနှင့် မကိုက်ညီလျှင်တောင် ယူစွတ်လုပ်ထားရန်လိုအပ်နိုင်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကဏ္ဍတစ်ခုအပေါ် သက်ရောက်မှုသည် ကာလလတ်နှင့် ကာလရှည်ကျမှုသာ ထင်ရှားသိသာနိုင်မည်ဆိုသော်လည်း အချို့သော လုပ်ငန်းများကို ရေတိတွင်စတင်ထားရန် အကြံပေးဆော်သုတေသနသည်။ အကြောင်းမှာ အလုပ်ကို ဆိုင်းင့်ထားခြင်းသည် ပြဿနာကိုသာ ဆက်ပြီးတြာရည်နေစေမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

၂။ ဖြေရင်းဆောင်ရွက်ပေးရမည့် ကဏ္ဍများ

- အောက်ပါလေလာချက်တွင် ဦးစားပေးအရာ ၁၂ ခု ကိုဖြောမှုများသည် နည်းလမ်းနှစ်သွယ်ကို ဖော်ထဲတဲ့ တင်ပြထားရာတွင် အရေးတဲ့ အောက်ပါလေလာချက်တွင် လိုအပ်ချက် (မရှိမဖြစ်ရှိထားရမည့်လိုအပ်ချက်) လေးခုကိုပါ တင်ပြထားသည်။ ပထမနည်းလမ်းတွင် လယ်ယာ ကဏ္ဍတဲ့ လုပ်မှုကိုဖြင့်တင်ခြင်းနှင့် ပို၍ဆွဲဆောင်မှုရှိသော အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများဖော်ထံ့နှင့် ပထမနည်းလမ်းတွင် လယ်ယာကဏ္ဍတဲ့ လုပ်မှုကိုအားလုံး အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသများကပါ ခံစားပိုင်ခွင့်နှင့် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးတိုကို ပင်တိုင်ထားထားသည်။ နောက်ခံးအနေဖြင့် မဖြည့်တင်းလိုက်မိပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆင်းရွှေမီးပါးမှုလျော့ချေရေးကို မျှော်နှစ်သွားစေမည့် သိမ္မဟာတ် ပြပိုင်ပြောင်းလဲရေးအားထဲတဲ့ မှု၏ ရေရှည်တည်တဲ့ ခိုင်မြှုံးရှာယ်နှင့် တွဲဆွဲနိုင်စေမည့် တင်ကူးလိုအပ်ချက်လေးရပ်ကို ဖော်ပြထားသည်။ ပုံ-၁၃ တွင် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုအမျိုးမျိုးကို မည်သို့ စားပေးသတ်မှတ်ပြီး အစီအစဉ်နေရာချိန်ငါးသည်ကို တစေ တာစောင်း ကြည့်ရှုနိုင်သည်။ လုံလောက်သောအချက်အလက်နှင့် ယင်းပံ့ပေးမည့် ခွဲခြမ်းထံ့ဖြစ်ဖြောမှု အခြေခံမရှိသည့်အတွက် တင်ကူးလိုအပ်ချက်များကို တိတိကျကျ ရှေ့နောက်အစဉ်ထားရန်မဖြစ်နိုင်ပါ။

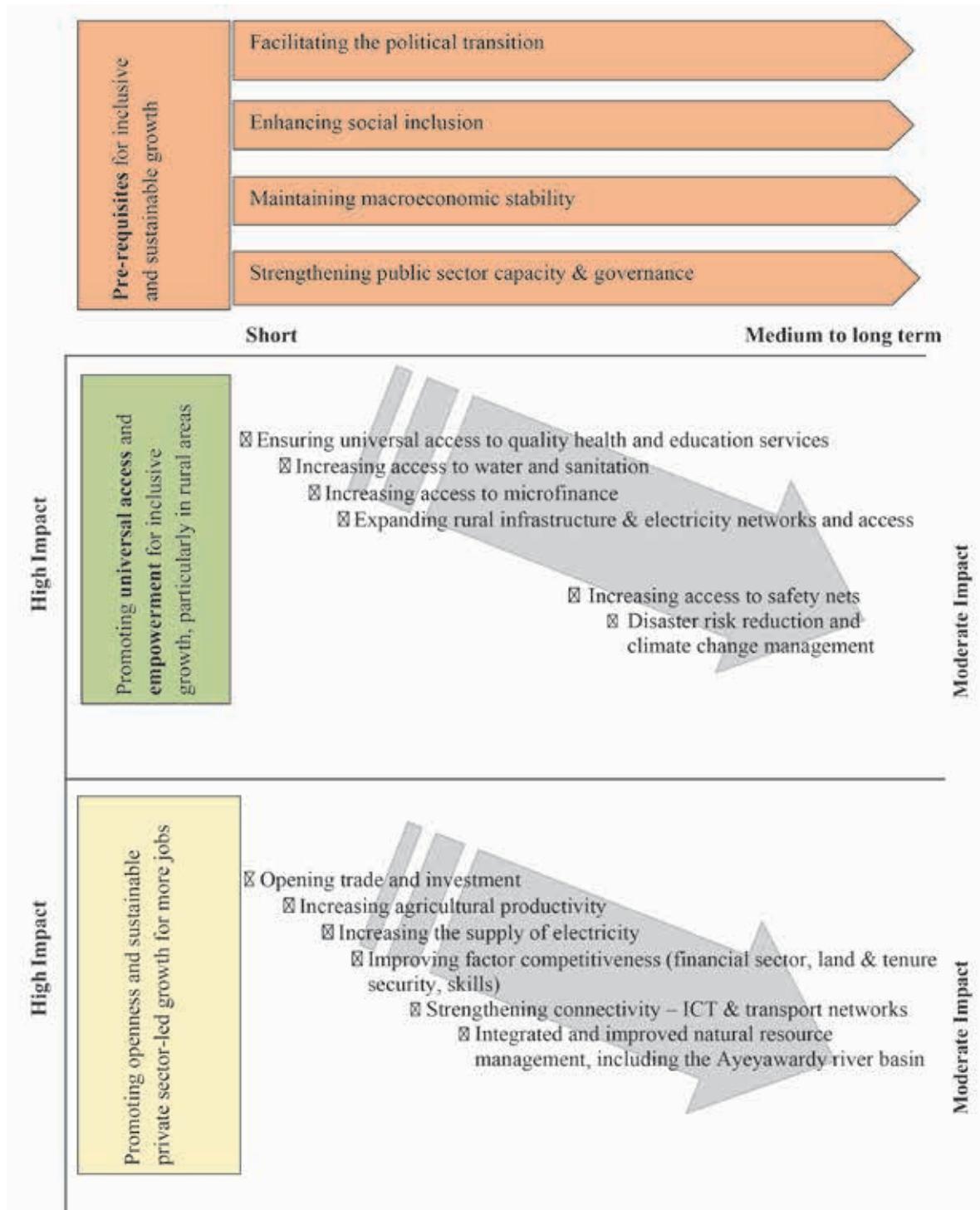
၅၈။ စီးပွားရေးတိုးတက်ခြင်းသည် ဆင်းရွှေမီးပါးမှုလျော့ချေရေးအတွက် အားကောင်းသောမောင်းနှင့်အားတစ်ခု ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ဆိုရလျှင် ထုတ်လုပ်နိုင်မှုပေမာဏနှစ်မီးသဖြင့် လယ်ယာကဏ္ဍပြင်ပမာဏပါ အကျိုးအမြတ်ရရှိမှုသည်နည်းသည်။ ထိုပြင် ပြည်တွင်းပြည်ပ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ၏ စီးပွားရေးတွင်ပါဝင်နိုင်မှု နည်းပါးခြင်း၊ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးနှင့် ဝေးကွာကာ တစ်သီးတစ်သန့် နေ့ခဲ့မှုကြောင့်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလုပ်အကိုင် အလုပ်အလောက်ဖန်တီးပေးနိုင်မှုမရှိခဲ့ပါ။ ထိုပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပင်မသဘာဝရင်းမြစ် ကြီးဖြစ်သည့် ဧရာဝတီမြစ်ရှင်းနှင့်ပတ်သက်လျှင် စုစုည်းမှုအားနည်းသည် ချုပ်းကပ်လုပ်ဆောင်မှုကြောင့်လည်း ရေရှည်ခဲ့သောတိုးတက်မှ အတွက် အန္တရာယ်အလားအလာရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုကြောင့်လည်း အားလုံးကို လွမ်းခြားနိုင်သည့် အဓိကမှတ်တော်ချက်မှာ ပိုမိုပြီးတဲ့ ခါးဖွင့်ရေးနှင့် ပြည်တွင်းပြည်ပ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍက အထူးသဖြင့် သဘာဝစာတ်ငွေ့မှုဟုတ်သော အလုပ်အကိုင်ပိုမိုဖန်တီးပေးနိုင်သောကဏ္ဍတွင် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ရေး၊ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးနှင့်ပေါင်းစပ်းမှု မှုကိုစောင်ရွက်ကူညီခြင်း၊ ကုန်ထုတ်နိုင်မှုကိုတိုးမြှင့်ခြင်းနှင့် ဧရာဝတီမြစ်ရှင်း စိမ်ခန်းခဲ့မှုအပိုင်းတွင် ဘက်စုံထွေထွေရေးကိုလုပ်ဆောင်ခြင်းတို့ပုံပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းသည် ခွဲဝေယူကြမည့် အကျိုးအမြတ်ပေးမာဏကြီးမား လာရေးအတွက် စီးပွားရေးကိုယ်ထည်ဖွံ့ဖွှားမှုအပိုင်းနှင့် ရေရှည်ခိုင်မှုအောင် စနစ်တကျ တည်ဆောက်ရေးအပိုင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါ စဉ်းစားတွက်ချက်မှုများမှုသည် မြန်မာနိုင်ငံဆင်းရွှေမီးပါးမှုကို အဆုံးသတ်စေမည့် ပထမနည်းလမ်းကိုရှုရှုဖွေ့ဖွှားမှုသွေ့ဖွေ့ဖွှားမှု ယင်းမှာ တဲ့ ခါးဖွင့်မှုကိုအရှိန်ဖြင့်ခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင်ပိုမိုရေးရေးအတွက် ရေရှည်တည်တဲ့ သောပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍားရှိုံးဆောင်သည့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှု တို့ပုံပင်ဖြစ်သည်။

၅၉။ ဥုတဌယ်အချက်မှာ ဆင်းရွှေမီးပါးအပ်စုသုံးခုစုလုံးအနေဖြင့် ဝင်ငွေလုံးဝမရှိသည့် ဆင်းရွှေမီးပါးမှုကို လျော့ချေရန်နှင့် ဝင်ငွေရရှိစေမည့် အခွင့်အလမ်းများ (လေစားဖြစ်စေကိုယ်ပိုင်အလုပ်ဖြစ်စေ) ကို ဆုတ်ကိုင်နိုင်ရေးအစွမ်းအစု ပို၍ရှိရှိလာရန်နို့အတွက် အခြေခံအနေဖြင့်ဆောင်မှုများနှင့် အခြေခံအဆောက်အခုံကွန်ရက်မှုးရရှိနိုင်ရန် လိုအပ်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ အရေးကြီးသောဝန်ဆောင်မှုများရရှိနိုင်ပါက မျိုးဆက်တစ်ဆက်ပြီးတစ်ဆက် ဆင်းရွှေတွင်းနက်နေသည် သံသရာကို ကူညီပိုင်တန်းပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ရှေ့ခာခန်းမှုးသားတွင် ဆိုလိုသည့်အတိုင်း အထူးသဖြင့် ကျေးလက်နှင့် ဝေးလံခေါင်ဖျော်ဒေသများတွင် အဆိုပါဝင်နေဆောင်မှုများရရှိနိုင်မှုမှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အတိုင်ကန်နိုင်ရေး အတိုင်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နည်းလမ်းအဖြစ် အရေးကြီးဝန်ဆောင်မှုများကို လူတိုင်းရရှိစေအောင်ဖြင့်တင်ခြင်းနှင့် အထူးသဖြင့်ကျေးလက်ဒေသများ၏ အားလုံးပါဝင်သည့်တိုးတက်မှုဖြစ်စေရေး ရော့ခြေခံကောင်းအောင်လုပ်ပေးခြင်း ဟု သတ်မှတ်ရန်ဖြစ်လာခဲ့သည်။

- ၆၀။ အထက်ပါ ပင်မန်ညှုံးလမ်းများမှတစ်ဆင့် ပန်းတိုင်နှစ်ရပ်သို့ရောက်ရှိနှုန္တ လျင်ဖြော်စေရန်အတွက် အချို့သော ကြိုတင်လိုအပ်ချက်များ ရှိနှင့်ထားရန် လိုအပ်သည်။ အဆိုပါ ကြိုတင်လိုအပ်ချက်များမှာ တိုးတက်မှုအားလုံးပါဝင်မှုနှင့်ရေရှည်ခံမှုတို့အတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သည်။ တင်ကူးလိုအပ်ချက်များသည် အလုပ်အခွင့်အလမ်းများဖုန်တီးသည့်၊ ပြည့်သုတိအား အဆိုပါ အခွင့်အလမ်းများအပေါ် အမိအရ ဆပ်ကိုင်နှင့်ရန် အတွက် လိုအပ်သည့် ရေခံမြေခံများ ဖုန်တီးပေးသည့်၊ ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများကို ပုံပိုးဖြန့်ဖြော်ပေးသည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးအပ်ချုပ်ရေးနှင့် မက်ခါရိစိုးဗွားဗေးဝန်းကျင်ကို ခြုံ့သတ်မှတ်ဖွင့်ဆိုသည်။ ငါးတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလားအလာများကို အမျိန်တကယ်ဖြစ်လာရန်နှင့် တိုးတက်မှုကိုရေရှည်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ပြည့်သုနှင့်ဆိုင်သောကာဏ်၏ ကျော်ကာနားလည်မှုကိုလည်း

ဖွင့်ဆိုပေးသည်။ ဤတင်လိုအပ်ချက်များအပိုင်းတွင် တိုးတက်မှုသည် တိုင်းပြည်ကို ဆင်းရဲတွင်မှ ဆွဲထဲတဲ့ရေး အထက်တွင် ဖော်ထဲတဲ့ခဲ့သည့် အဓိကနည်းလမ်းများ၏ လျင်မြန်မှ (ဖွမ်းဆောင်နိုင်မှ)၊ ထိရောက်မှုနှင့် ရေရှည်ထိန်းထားနိုင်မှုအပေါ် သက်ရောက်မှု ရှိသည်။

ပုံ (၁၈) ကြိုတင် လိုအပ်ရှုတ်များ နည်းလမ်းများနှင့် အဓိက ပြုရှင်းစောင်ရွက်မည့် ကဏ္ဍများ

၃။ ဆင်းရဲတွင်းမှ ထွက်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများနှင့် ဖြေရှင်းဆောင်ချက်ပေးသင့်သည့် ကဏ္ဍများ

၁။ အားလုံးပါဝင်၍ ရောညွတ်ညွတ်သော တိုးတက်မှုအတွက် မရှိမဖြစ် ရှိထားရမည့် ကြိုတင် လိုအပ်ချက်များ

၆။ နိဂုံင်ရေးအကြောင်းကိုသေချာစေခြင်းလုမ္မပါဝင်မှုတိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်းမက်ခရီးပွားရေးတည်ပြုမှုထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့်ပြည်သူကဏ္ဍာ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် အိုဝ်ချုပ်မှု အားကောင်းစေခြင်းတို့သည် ဆင်းရွှေမြို့မြို့တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် မရှိမဖြစ် ရှိယားရမည့် ကြိုတင် လိုအပ်ချက် များဖြစ်သည်။ ဤနယ်ပယ်များတွင်လတ်တလောလုပ်ဆောင်ချက်များလိုအပ်သကဲ့သို့ရင်းတိုက်စဉ်ဆက်မပြတ် အာရုံစိုက်ဆောင်ရွက်နေရန် လိုအပ်သည်။ ဤနယ်ပယ်များတွင် တွေ့ရှိသော အခက်အခဲများကို မဖြေရှင်းဘဲ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အကျိုးအမြတ်များရရှိနိုင်မှုမြှင့်တင်ခြင်း၊ ပြည်သူတိုင်းလက်လွှဲမြို့နိုင်မည့် ဝန်ဆောင်မှုများရရှိနိုင်ရန်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် အခွင့်အရေးများကို အပြည့်အဝ ဆပ်ဂိုင်နိုင်ရန် ပြည်သူများ၏ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းများလုပ်ဆောင်ရန်နှင့် တိုးတက်မှုတို့ထိန်းသိမ်းထားရန် ကော်ခဲသည်။

(က) နိုင်ငံရေး အကူးအဖြောင်းကို အကျအညီပေးခြင်း

(c) ගෙවුනු තත්ත්වයේ උග්‍රයා පිහිටුවෙන් සෑවා නිරූපිත තීරුණු මෘදු ප්‍රකාශනය අවශ්‍ය වේ.

၆၃။ ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပေါ်သည့် နိုင်ငံများကို နှင့်ယဉ်လေလာကြည့်ပါက စီးပွားရေး တိုးတက်မှုနှင့် ဆင်းရွက်မှုများ သက်ရောက်စေ ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ သမိုင်းကြောင်းအရ အလယ်အလတ် အချုပ်အစားရှိသေး ဖွံ့ဖြိုးခဲ့ နိုင်ငံတစ်ခုတွင် သုံးနှစ်ယျာင် တစ်ကြိမ် အကြမ်း ဖက်မှုကြိုးတစ်ခု သုံးမဟုတ် ပထိပက္ခ ဖြစ်ပွားပါက ဆင်းရွက်မှုများ လျော့သွေးတွင် J.G ရာ့နိုင်နှစ်းကာဟကျော်ခဲ့ပြီး ပြည်တွင်းစစ်တစ်ခု၏ ပုံမှန်ကုန်ကျစရိတ်သည် စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တိုးတက်မှု အနေဖြင့် ၃၀ စာ ရှိရကြောင်း တွေ့ရသည်။²³ အကြမ်းဖက်မှု ဖြစ်ပွားသော နိုင်ငံများသည် ဤမှုများထက် ပုံမှန်များအားဖြင့် ဆင်းရွက်မှုများ လျော့သွေးနှစ်းနှစ်းနှင့် ပြည်တွင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ခန်းမှုနှင့် ချက်မှုနှင့် သိသော ပြောင်းလဲစေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် နှစ်ပါင်း ၆၀ ပဋိပဏ္ဍကြောင့် အချို့ ဒေသများ ဆင်းရွှေမြဲးပါးမှုအကြေတိ ဆိုးရွားစွာ ခဲ့စားကြရသည်။ ပဋိပဏ္ဍဖြစ်ပွားသည့် ဒေသများတွင် ဆင်းရွှေမြဲးပါးမှုနှင့် မြန်မားသည်။ ချင်းပြည်နယ်တွင် ဆင်းရွှေမြဲးပါးမှုနှင့် ဂျာခိုင်နှင့်ရှိဖြီး ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ဂျာခိုင်နှင့်ရှိဖြီးရှိသည်။ တစ်နိုင်ငံလုံး၏ ဆင်းရွှေမြဲးပါးမှုနှင့်မှာ ၃၇ ၅ ရာခိုင်နှင့်ရှိသည်။²⁴ ထိုဒေသများရှိ ပြည်သူ့လူတွေသည်လည်း ဂျာမူ ဖွံ့ဖြိုးမှ ညွှန်းကိန်းများတွင် အနိမ့်ဆုံး ဖြစ်ကြောင်းတွေရပြီး အသက်ငါးနှစ်အောက်ကလေး ဖွံ့ဖြိုးမှနေးကွားသူ ၅၈ ရာခိုင်နှင့်ရှိကြောင်း တွေရသည် (UNICEF MICS 2010)။ ထိုပြင် အဆိုပါ ဒေသများတွင် ကာလရှည် ပဋိပဏ္ဍ ဖြစ်ပွားခြင်းသည် ဆင်းရွှေမြဲးပါးမှုကို တိုးပွားစေရုံ သာမက ရွှေပြောင်းအခြေချာခြင်း၊ မြေယာနှင့် ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုအပါအဝင် အခြားပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် ကောက်ခဲ့စေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ သည် ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် အာဖလန်နွွေတန်နိုင်ငံပြီးလျင် ကဗျာပေါ်တွင် ခုတိယာအများဆုံး ဘိန်းစိုက်ပျိုးသည့် နိုင်ငံဖြစ်ပြီး ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုသည် ပဋိပဏ္ဍဖြစ်ပွားသည့် ရမ်းပြည်နယ်နှင့် ကချင်ပြည်နယ်များတွင်သာ အများဆုံးဖြစ်သည်။ (UNODC Opium Survey 2013)။ ငါးတို့ အားလုံးသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ရွှေပွဲတွေးသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဤများဖြစ်စဉ်သည် နိုင်ငံအတွက် လာရောက်ရင်းနှင့်မြှုပ်နှံမှုများအပေါ် ဆိုးကိုးသက်ရောက်စေပြီး အထူးသဖြင့်နယ်စပ်ဒေသများတွင် အစိုးရက ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း လုပ်ငန်းများ အပေါ်လည်း ထိခိုက်စေပါသည်။

၆၅။ အစိုးရသည် တိုင်းရင်းသား ဒေသများတွင် ဖြစ်ပွားနေသော ပဋိပက္ခများကို အဆုံးသတ်ရန် အားထုတ်လျက် ရှိသည်။ နိုင်ငံရွေးခွေးနှီးမှ မပြုလုပ် မဲ တစ်နိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ် ရပ်တဲ့နိုင်ရန် အစိုးရနှင့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများအကြား ခွေးနွေးခွဲများ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး အစိုးရသည် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့များ ကာလကြောရည်စွာ ပြောဆိုခဲ့သည် မကျေနှစ်မှုကို ဖြေရှင်းရန် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မူ လျှော့ချရနှင့် အာဏာခွဲဝေပေးရန် လိုလားကြောင်း ဖြေသဲခဲ့သည်။ (ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) အပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကာလအရှည်ကြောဆုံး လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခကို အဆုံးသတ်ရန်) အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး စာချုပ်များ

၆။	မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ဗြိုင်းချမ်းရေးနှင့် လွှဲခြုံရေး တည်ဆောက်ရန် ရရှိနိုင်ပြည်နယ်တွင် ငင်းတိုင်ကိုယ်တင်းထိုးရှိဟန်မှုတ်ဆလင် လူထုပြသသာအတွက် အဖော်ရှာရန် လိုအပ်သည်။ ရှုပိုင်းတွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ မွတ်ဆလင် လူနှစ်းစွာ စုစုပေါင်းရှိနိုင်သူ အဖြစ် ရှုမြင်သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် နေရာသီက အဆိပါ မွတ်ဆလင် လူထုဖြင့် ဖြစ်ပွားခဲ့သော အကြမ်းဖက်မှုများကြောင့် လူ ၈၉ ဦး သေဆုံးခဲ့ပြီး လူ ၁၄၀,၀၀၀ အိမ်များ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ကြရသည်။ အစိုးရက တို့လူများအတွက် ယာယိစခန်းများ တည်ဆောက်ပေးခဲ့ပြီး ယခုအချိန်အထိ ထိုစခန်းများတွင် လူများ နေထိုင်လျက် ရှိသည်။²⁵ ၂၀၁၃ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၄ ခုနှစ်များတွင် ရရှိနိုင်ပြည်နယ်တွင် မွတ်ဆလင် လူထုနှင့် နောက်ဆက်တဲ့ အကြမ်းဖက်မှုများဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားသော ဒေသများနှင့် ဒုတိယအကြီးဆုံးမြှုပြစ်သော မန္တလေးမြှေတွင် ၂၀၁၄ ခုနှစ်က မွတ်ဆလင်ဆန္ဒကျင်ရေး အကြမ်းဖက်မှုများဖြစ်ပွားခဲ့သည်။
၇။	၂၀၁၅ နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ကျင်းပရန် စီစဉ်ထားသော လာမည့် အထွေထွေ ရွှေးကောက်ပွဲသည်လည်း မသေချာမှုများ ရှိနေသည်။ အထူးသဖို့ ရွှေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ နိုင်ငံရေးဝါဒနှစ်ခု အစွမ်းအထိ ကဲ့လွှဲခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆုံးဖြတ်ချက်များတွင် နိုင်ငံရေးပါဝင်ခြင်း) များ ဆက်စပ် လာနိုင်ပြီး အစိုးရသစ်တက်လာပြီး နိုင်ငံရေး ဦးစားပေးအစီအစဉ်များ ချမှတ်ရာတွင်လည်း မသေချာမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်။ ဤအခြေအနေကို ပိုမိုရှုပ်ထွေးစေသည့် အချက်များတွင် အတိုက်အခံခေါင်းဆောင် သမ္မတဖြစ်ခွင့်အချက်အပါအဝင် အခြေခံပေးပြင်ဆင်ရွက်ပေးပို့ပေးပို့ပေးပို့မှုများ၊ ရွှေးကောက်ပွဲစနစ်ပြပြင်ပြောင်းလဲရေးတို့ ပါဝင်သည်။ လွှတ်တော်သည် အချိုးကျ ကိုယ်စားပြု ရွှေးကောက်ပွဲစနစ်ကျင့်သုံးရန် စုံစားလျက်ရှိသည်။ မသေချာမှုများနှင့် အတူးအကြိုင်အခြေအနေသည် ဒေသတွင်း နိုင်ငံရေးတင်းမှုမှုများနှင့် မတည်ပြုမှုများ ပေါ်ပေါ်နိုင်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ် မူတည်ကာ ရင်းနှင့်မြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံအတွင်းသို့ အကူအညီရရှိမှုများ ဝင်ရောက်မှုကို အကျိုးသက်ရောက်နိုင်သည်။²⁶
၈။	(j) တိုင်းပြည်နှင့် ပြည်သူများ အကြား ယုံကြည်မှုနှင့် တရားဝင်မှုကို ခိုင်မာစေခြင်း
၉။	ကာလရည် အားနည်းသော အပ်ချုပ်မှုနှင့် အကျင့်ပျက်ခြစားမှုတို့သည် ပြည်သူများနှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းမှုး၏ နိုင်ငံတော်အပေါ် ယုံကြည်မှုကို ပျက်ယွင်းစေပြီး ငင်းတိုးအနေဖြင့် အဆွင့်အရေးမှုးကို အပြုံသော တုန်ပြန်မှုကို အတားအဆီးဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတော်က ဦးဆောင်သည် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းမှုးနှင့် အစီအစဉ်မှုးနှင့် အတွင်းတွင် အပြည့်အဝ ပါဝင်မှုံးကို အတားအဆီးဖြစ်စေသည်။ အကူးအပြောင်း မပြုလျှပ်စီက အပ်ချုပ်ရေးသည် အလွန်အားနည်းပြီး ပြည်သူများသည် ဥပဒေအတိုင်း လုပ်ဆောင်မှု ရှားပါးသည်။ အထူးသဖို့ အကျင့်ပျက်မှုမြင့်မားခြင်း လက်သင့်ရာ စားတော်ခေါ်သည်အကျင့် မြင်မားခြင်း လူမှုရေး စွဲခြားဆက်ဆံခြင်းနှင့် အားနည်းသော ပြည်သူရေးရာ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းမှုးဖြင့် စနစ်ကို မောင်းနှင့်ပုံဖော်သည်။ ထိုကြောင့် အစိုးရသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုယ်နိုင်သည့် ဝန်းကျင်တော်ခုဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ သို့သော အတိတိကာလက လုပ်ဆောင်ချက်မှုးကြောင့် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်းအချို့သည် အစိုးရ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းမှုးနှင့် တန်းတူ မျှမှတ်တဲ့ ယုံကြည်မှုတွင် ရှေးကောက်ပွဲ လုပ်ငန်းစဉ်မှုးသည် လုအပ်စုအချို့နှင့် ပထမိုင် ဒေသအချို့တွင် နိုင်ငံတော်၏ တရားဝင်မှုံးမှုံးကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်။ အပြန်အလုန်အားဖြင့် ဤအချက်သည် အဆိပါ ဒေသများတွင် အစိုးရအနေဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးရန် အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်။

²⁵ Report of Special Rapporteur on the Situation of Human Rights in Myanmar, UNOHCHR, August 2012.

²⁶ International Crisis Group, Myanmar Crisis Watch, April 2014. <<http://www.crisisgroup.org/en/publication-type/crisiswatch/crisiswatch-database.aspx?CountryIDs=%7b7E12FB4D-6C23-449D-AF08-550AD5FD2F2E%7d#results>>

- မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရအနေဖြင့် လက်ရှိပြပိုင်ပြောင်းလဲရေးများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် လူမှုပါဝင်မှုကို မြင်တင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများလည်း ရှိနေပါသည်။ အကြောင်းရင်းမှာ ပြပိုင်ပြောင်းလဲရေးသည်ရလဒ်ကို အခြေပြုသည့် မူဝါဒများ ချမှတ်နိုင်ရန်နှင့် အောက်ခေါ်မှ အထက်သို့ ချဉ်းကပ်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လမ်းကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထိုကြောင့် လက်ရှိအချိန်သည် အစိုးရအတွက် ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ပိုကောင်းအောင်လပ်' နိုင်ရန် အနာဂတ် ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များနှင့် မူဝါဒများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် တိုင်ပ်ဆွေးနွေးမှုများ ပိုမိုပြရလိုပ်ခြင်း၊ လူမှုရေးအကဲဖြတ်မှုနှင့် လူမှုရေးတာဝန်ခံမှု ဆောင်ရွက်ချက်များပါဝင်ခြင်းနှင့် အထူးသဖြင့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုဒေသများတွင် လူထူးအတွက် ကျယ်ကျယ်ပြန်ပြန် အကျိုးရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ လူမှုရေးသက်ရောက်မှု လေ့လာစောင့်ကြည့်ခြင်း (SIM) နှင့် လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေး အရည်အသွေး ဆန်စံစေလေ့လာခြင်း (QSEM)များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျေးစွာအဆင့်မြှင့်အပ်စုင်ယူများအတွင်း လူမှုအရင်းအနှီးနှင့် စုပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် အလေ့အထများ ရှိရကြောင်း ကျော်ရှုပါသည်။

(က) မက်ခရီစီးပွားရေး တည်ငြမ်မှ ထိန်းသိမ်းခြင်း

- ၇၆။ မက်ခရီစီးဗျားရေးတည်းပြုမြို့စောင်းသည် စီးဗျားရေးလုပ်ငန်းများ အစီအစဉ်ဆွဲရန်နှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက် ရန်အတွက် ခန့်မှန်းရပိုမိုလွယ်ကူစောင်း ကြောင့်အရောကြီးသည်။ အခြေခံအကျေဆုံးပြောရလျှင် စီးဗျားရေးမတည်းပြုမှုသည် ပုဂ္ဂလိကရောင်းနှင့်မြှုပ်နှံမှုကိုလျော့ကျဖောက်ာင်း ခိုင်မှာ သည့် သက်သေအထောက်အထားများရှိသည်။ ဈေးနှုန်းများ၊ အတိုင်းနှုန်းများ၊ ငွေလဲနှုန်းများ၊ လုပ်ခလာများနှင့် သွင်းအားစုများ အတောက် အကျေမြှို့စွင်း၊ ကြမ်းခြင်းသည် အနွောက်ဖြစ်စေသည်။ မက်ခရီစီးဗျားရေးတည်းပြုမြို့စောင်းအတွက် ထိရောက်သောငွေကြေးစီမံခန့်ခွဲမှု လိုအပ်သည်။ ငွေကြေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးအဖွဲ့အစည်းများတွင် စွမ်းဆောင်ရည်လုပ်လောက်အောင် စောစီးစွာဖြော်တင်းရေး အရေးကြီးသည်။ ပဋိပက္ခဆက်နွော်သုံးစွဲများနှင့် အခြားသောလုပ်ငန်းများအတွက် အလွန်အကျော်ငွေကြေးရိုက်ထုတ်ခြင်းနည်းဖြင့်ဖြော်ရှင်းနိုင်သည်ဟု အစိုးရ တစ်ရပ်က နားလည်လာသည့်အခါတွင် ပဋိပက္ခများသည် ငွေကြေးမတည်းပြုမှုဟု အကြောင်းရင်းဖြစ်တတ်သည်။²⁹ ၁၉၄၀ နှင့် ၂၀၀၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအတွင်း ငွေကြေးဖောင်းပွဲမှုနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလွန်မြင့်မားခဲ့သည်။ ယင်းမှာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုလုပ်ဆောင်ရာ တွင် ပဋိပက္ခအများအပြားကိုဖြော်ရှင်းမှုနှင့် တစ်ပြိုင်နှစ်တည်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း အကြီးအကျယ်လိုင်းပြုမှုကို ငွေစွဲလှုံ့ရှိနိုင်မှုဖြင့် ဖြော်ရှင်းခဲ့ခြားဖြစ်သည်။

- ၃၈။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မိက်ခေါ် စီးပွားရေး အခြေအနေသည် မကြာမိ နှစ်များအတွင်း သိသိသာသာ တိုးတက်ခဲ့သည်။ (ယေား င တွင်ကြည့်ပါ)။ မကြာမိ နှစ်များက ဖွံ့ဖြိုးမှအရှိန် မြင့်တင်ခဲ့သည်။ (စာပိုဒ် ၈ ကို ကြည့်ပါ)။ ငွေကြေးလောင်းပွဲမှုနှင့်သည် ၂၀၀၈-၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် ၂၂ သေမ ၅ ရာခိုင်နှုန်းရှုခဲ့ရာမှ ၂၀၁၃-၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ၅.၇ ရာခိုင်နှုန်းသို့ လျော့ကျခဲ့သည်။ အကြောင်းမှာ အစိုးရသမ်း၏ ဘဏ္ဍာရေး စည်းကမ်း ကောင်းမွန်လာမှုနှင့် ဘဏ္ဍာရေးလိုင်းကို စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တော်ဖို့၏ ၄၁။၇၈၆၇၉၄၇၇ အောက်သို့ ရောက်ရှိအောင် ဆောင်ရွက် ရန် ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုပြင် ဘဏ္ဍာရေးလိုင်း ဖြည့်တင်းမှုကို ငွေကြေးရိုက်နှုပ်ဖြည့်ဆည်းရာမှ ငွေတိုက်စာချုပ်များ ပိုမို ထုတ်ဝေရန် ရူပါဝါ သိသိသာသာ ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ နိုင်ငံခြားငွေလဲနှုန်း စီမံခန့်ခွဲမှုသည်လည်း ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်နောက ငွေကြေးနှုန်းရှင်အဖြစ် ပြောင်းလဲပြီးနောက်ပိုင်း သိသိသာသာ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် တရားဝင်နှင့် ပြင်ပငွေလဲနှုန်းများ သည် ယူအောက် ကူညီလာသည်။ (ယေား င တွင်ကြည့်ပါ)။ ထိုနည်းကူစွဲနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသည်

²⁷ International Crisis Group, Myanmar Crisis Watch, April 2014. <<http://www.crisisgroup.org/en/publication-type/crisiswatch/crisiswatch-database.aspx?CountryIDs=%7b7E12FB4D-6C23-449D-AF08-550AD5FD2F2E%7d#results>>

²⁸ Committee on the Elimination of Discrimination against Women (CEDAW) Report (2007).

29 Elbadawi and Schmidt-Hebbel, 2007

ကြေးမြို့များကို ရှင်းလင်းနိုင်ခဲ့သည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် ၂၀၀၈-၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် ပြည်ပကြေးမြို့သည် နိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်း ပြည်တွင် ထုတ်ကုန်တန်ဖိုး၏ ၃၇.၇ ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၂-၂၀၁၃ တွင် ၂၄.၆ ရာခိုင်နှုန်းသို့ လျော့ကျလာခဲ့သည်။ ကမ္မာဘဏ်နှင့် အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့၏ ကြေးမြို့ခံနိုင်စွမ်း ပူးတွဲလေ့လာချက် နောက်ဆုံးသုံးခုတွင် မြန်မာနိုင်ငံကို ကြေးမြို့ဒဏ်ခံရမှ အန္တရာယ် အနိမ့်ဆုံးဟု သုံးသပ်ခဲ့သည်။

ကာလလတ် စီးပွားရေး ခန့်မှုနဲ့ ချက်မှာ ကောင်းမွန်သော်လည်း သိသာထင်ရှားသော အောက်သို့ ထွန်းသည့် အန္တရာယ်မှား ရှိသည်။ အထူးသဖို့ မက်ခရိုစီးပွားရေး စီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့အစည်းစွမ်းရည် အားနည်းမှန်င့် ပြပိုင်ပြောင်းလဲရေး နေ့ကျေးနိုင်မှု သိမဟုတ် နောက်သို့ ဆုတ်နိုင်မှုတို့ ဖြစ်သည်။ အခြေခံ ယဉ်ဆောင်ရွက်တစ်ခုမှာ တိုးတက်မှုနှင့်သည် နောက်နှစ်အနောက် ပျမ်းမျှ င.၄ ရာခိုင်နှုန်း ခန့် အနုပ်းကယ် တိုးတက် ရန်မျှော်မှုနဲ့ ထားသည်။ ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍများဖြစ်သော ဆောင်ရွက်လုပ်ရေးနှင့် ထုတ်လုပ်ရေးတို့၏ စွမ်းဆောင်ရည်မှား ခိုင်မာဌီး၊ ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မှာ အလွန်အား ကောင်းမည်ဟု ကောက်ချက်ချထားသည်။ ကာလလတ်တွင် နိုင်းခြားငွေလဲနှုန်း၏ ဖော်ပြတ်နှစ်ဦးနှင့် အမှန်တကယ်တန်ဗို့မှားကျဆင်းနေပြီး ဆက်လက်ကျဆင်းမည်ဟု ခန့်မှုနဲ့သည်။^{၃၀} ၂၀၁၄-၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် လျှပ်စစ်ရွေးနှုန်းတက်ခြင်းနှင့် ဝယ်လိုအား ပြောင်းပွဲ၏ ၆.၆ ရာခိုင်နှုန်း ရှိပြီး နောက်နှစ်မှားတွင် လျှော့ပါးလာသင့်သည်။ ပြည်ပ ငွေပေးငွေယဉ်ရှင်းတမ်းတွင် ပါဝင်သော လက်ငင်းကာလတို့ ရွှေပြောင်းမှု သာမန်စာရင်း လိုအပ်ချက်မှာ စုစုပေါင်း ပြည်တွင်း ထုတ်ကုန်တန်ဗို့၏ ၇.၉ ရာခိုင်နှုန်း ရှိမည်ဟု ခန့်မှုနဲ့ နိုင်းခြား တို့၏ရှိပို့ရင်းရင်းနှင့် ရင်းနှီးဖြေပို့နှုန့် ၀၁၂၈မှားပြောင့် ခုနှစ်သည်ထက် ပိုမိုမည်ဟု မျှော်လင့်သည်။ ထိုအချိန်တွင် ဘဏ္ဍာရေးတို့ ငွေပြောမှာ ၂၀၁၄-၂၀၁၅ တွင် စုစုပေါင်း ပြည်တွင်း ထုတ်ကုန် တန်ဗို့၏ ၄.၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ မြင့်တက်လာ မည်ဟုခန့်မှုနဲ့ ထားပြီး ထိုသိဖြစ်ခြင်းမှာ အခိုက်အသာ ဖြစ်တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အထိုးရုပ်မှားသိပ်ပြောင်းလဲမှု သိသာသာတိုးတက်လာ ခြင်းနှင့် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းမှား၏ လစာတိုးလာခြင်းတို့ ပြောင့်ဖြစ်သည်။ ယောက်သူမှား ပြုခြင်းမှားရေး ခန့်မှုနဲ့ ချက်မှားအကောင်းမှား ဖြစ်သော လည်း အကျောက်သို့ ပို့တည်သည့် အန္တရာယ်မှားလည်း ရှိသည်။ အခြေခံ မက်ခရိုစီးပွားရေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကိရိယာမှားကို ဆက်လက်တည်ဆောက်ဆဲဖြစ်ပြီး မူဝါဒမှား ချမှတ်အကောင်းအထည်ဖော်ရန်နှင့် နည်းပညာအကူအညီမှားကို လက်ခံနိုင်ရန် အာဏာပိုင်မှား၏ စွမ်းရည်ကို အစွမ်းကုန် အသုံးပြုထားပြီး ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်းသည် သဘာဝဓာတ်ငွေကို မို့ခို့သည့် အတွက် စီးပွားရေး အဆောက်အအုံကို ဘက်စုံဖြစ်စေရန် သဘာဝရင်းမြစ်မဟုတ်သော် ဘဏ္ဍာရေးတိုးတက်ရေး အပါအဝင် အားလုံးပါဝင်သောတိုးတက်မှုကို ဆောင်ကျဉ်းပေးမည့် စိန်ခေါ်မှုမှား ရှိသည့် ပြပိုင်ပြောင်းလဲရေးမှားလုပ်ရန် အင်အားတောင့်တင်းသော စွမ်းဆောင်ရည် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။ မကြာမီ ကာလ အတွင်း နိုင်းခြားငွေမှား ဝင်ရောက်လာမှုကို အကောင်းအထည်ဖော်နိုင်လျှင် ဗဟိုဘဏ်၏ နိုင်းခြား အရန်ငွေကြေးပမာဏမှာ လောက်င့် မည် မဟုတ်ပေး အန္တရာယ်မှာ အလျှင်အမြန် ကြီးထွားလာသည့် ဘဏ္ဍာရေး ကဏ္ဍပြောင်းလည်း ဖြစ်သည်။ အထူးသဖို့ ဘက်မှား၏ စာရင်းရင်းတမ်း အရည်အသွေးနှင့် ပတ်သက်သော စိတ်ချေရသည့် အချက်အလက်မရှိခြင်းနှင့် အပ်ချုပ်မှုစွမ်းရည် နာနယ်မှုတို့ ဖြစ်သည်။ နိုင်းချုပ်အားဖြင့် အထက်တွင် ဖော်ပြန့်သကဲ့သို့ အကူးအပြောင်း ရပ်တန်မှုသည် ကာလလတ် မက်ခရိုစီးပွားရေး အလားအလာမှားအပေါ် သိသာသော ဆီးကျိုးမှား သက်ရောက်မည်ဖြစ်သည်။

ထေား ၄။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဈေးချယ်ထားသော စီးပွားရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ညွှန်းကိန်းများ။ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ၁၉-၁၇

	2008/09 ¹	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
	Actual	Actual	Actual	Actual	Est.	Est.	Proj.	Proj.	Proj.
Output					(Percent change, unless otherwise indicated)				
Real GDP	3.6	5.1	5.3	5.9	7.3	8.3	8.5	8.5	8.2
Nominal GDP (in billions of kyats)	28,778	32,351	39,847	43,368	47,851	54,756	63,323	73,042	84,267
Prices					(Percent change, unless otherwise indicated)				
Consumer prices (period average)	22.5	8.2	8.2	2.8	2.8	5.7	6.6	6.3	6.6
Consumer prices (end of period)	9.2	7.1	8.9	-1.1	4.7	6.3	5.9	6.7	6.5
Terms of trade (in percent change)	5.4	1.3	-0.2	1.9	-2.0	-0.5	-0.9	0.1	-0.5
Public sector operations 2/					(In percent of GDP)				
Total revenue (including grants)	13.0	11.7	11.4	12.0	23.3	24.8	24.2	24.0	23.7
Total expenditure	15.5	16.9	16.9	16.6	25.2	26.5	28.7	28.6	28.5
Overall balance	-2.4	-5.2	-5.4	-4.6	-3.4	-1.6	-4.5	-4.6	-4.8
Domestic public debt	16.8	20.0	21.1	22.7	22.8	22.9	23.5	23.6	23.4
Money and credit					(Annual percentage change)				
Broad money	23.4	34.8	36.3	26.3	46.6	33.8	32.3	26.4	20.1
Domestic credit	24.0	34.8	34.4	25.1	5.1	30.4	32.5	25.3	21.6
Private sector	16.1	36.8	65.4	60.1	50.5	66.5	44.7	31.8	22.6
Balance of payments					(In millions of U.S. dollars, unless otherwise indicated)				
Trade balance	302	72	645	-215	-2,135	-2,686	-2,514	-3,264	...
Exports	7,241	7,139	8,829	10,222	10,329	12,197	14,925	16,599	...
Of which: Gas	2,849	2,927	2,523	3,503	3,666	4,206	5,805	6,037	...
Imports	-6,938	-7,067	-8,184	-10,437	-12,464	-14,882	-17,440	-19,863	...
Current account balance (excluding grants)	-1,038	-985	-752	-1,181	-2,444	-2,786	-3,148	-3,198	...
Current account balance (as percent of GDP)	-3.3	-2.8	-1.5	-2.1	-4.4	-4.9	-5.1	-4.8	...
Overall balance	153	544	-443	-9.25	2,164	1,332	1,852	2,277	...
Exchange rates					(End of period)				
Official exchange rate (kyat per U.S. dollar) 3/	5.8	5.7	5.4	5.6	880	964
Parallel rate (kyat per U.S. dollar)	992	1,004	861	822	878	965
External debt									
Total external debt (including arrears)	11.8	12.4	14.4	15.3	13.7	10.9	11.9	13.4	14.9
(In percent of GDP)	37.7	35.3	29.0	27.3	24.6	19.2	18.2	18.2	18.2
External debt arrears	8.8	9.3	9.9	4.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Gross official reserves									
In millions of U.S. dollars	1,800	2,809	3,951	4,026	4,782	5,482	6,270	8,547	10,067
In months of total imports	3.1	4.1	4.0	3.5	3.5	3.4	3.5	4.2	4.3
GDP in billions of U.S. dollars	31.4	35.2	49.6	56.2	55.8	56.8	65.3	73.6	82.2
GNI in billions of U.S. dollars (Atlas Method)	---	---	---	49.6	57.4	59.8	62.3	68.6	78.1
GNI per capita in U.S. dollars (Atlas Method)4/	---	---	---	990	1,140	1,170	1,210	1,320	1,430

Source: Myanmar authorities, IMF Staff estimates and projections, and World Bank Staff calculations, Economist Intelligence Unit

1/ Fiscal year (April–March).

2/ Consolidated public sector; includes the Union government and state economic enterprises.

3/ The authorities adopted a managed float on April 1, 2012.

4/ Calculations of GNI/capita were done using the World Bank Group's Atlas Methodology that requires the following kinds of data: GNI in current prices, GNI in constant prices or the GNI deflator, the SDR deflator as a proxy for world inflation, the nominal exchange rate, and population. Population figures are based on estimates provided from the UN population division and are largely consistent with the Government's preliminary population figure from the recent census. Population figures, and hence GNI per capita numbers will be revised once the final census results have been released.

(ii) ප්‍රෝටොන් සංස්කරණයේ තොරතුරුවේ අංශයෙහි මූල්‍ය නොවා තොරතුරු කිරීම්:

- ဆင်းရဲ့စွမ်းပါးမှာအဆုံးသတ်ရေးနှင့် သယောဝပြောမှုမျှဝင်ရေး မြှင့်တင်ရန် ထိရောက်၍ အကျိုးပြစ်ထွန်းသော နည်းလုပ်မှားစွာသည် မှတ်အပိုင်း၊ အဖွဲ့အစည်းပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးပိုင်းသို့မဟုတ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပိုင်းဟူသော ပုံစံတစ်မျိုးပါးဖြင့် အစိုးရ၏ မှန်ကန်သောဆောင်ရွက်မှုများအတွက်အစီအစဉ် ရေးဆွဲဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းအပေါ်တွင် မှတ်ည်သည်။ ဖော်ထုတ်ရရှိသော ဖြောင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကဏ္ဍနယ်ပယ်တစ်ခုစိတိုင်းသည် အမိက အတားအဆီးများကို ဖယ်ရှားရန်နှင့် ပိုမိုထိရောက်သော ဆောင်ရွက်မှန်နှင့် ပေါင်းစပ်ညီးနှင့်မှတို့အတွက် ပိုမိုတိကျသော မှတ်အများ၊ အစီအစဉ်များနှင့် စီမံကိန်းများကို ဂရဂုံးကို ဒီဇိုင်းဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သည်။ ထိုအခါ ပြည့်သူရေးရာကဏ္ဍ၏ နည်းပညာ စွမ်းရည်မှာ အရေးပါလာသည်။ ထိုပြင် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပွင့်လင်းမြင်သာပြီး ထိရောက်သည့် ပုံစံဖြင့် ဖြန့်ဝေပေးရန် ခိုင်မာသော အပ်ချုပ်မှု အဖွဲ့အစည်းများ လိုအပ်သည်။

(c) မူဝါဒချမှတ်ခြင်း/ပုံပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်စနစ်ဆောင်မှဖြန့်ဝေခြင်းအတွက်ပြည်သူရေးရာကဏ္ဍစုစုပေါင်းရည်မြင့်တင်ခြင်း

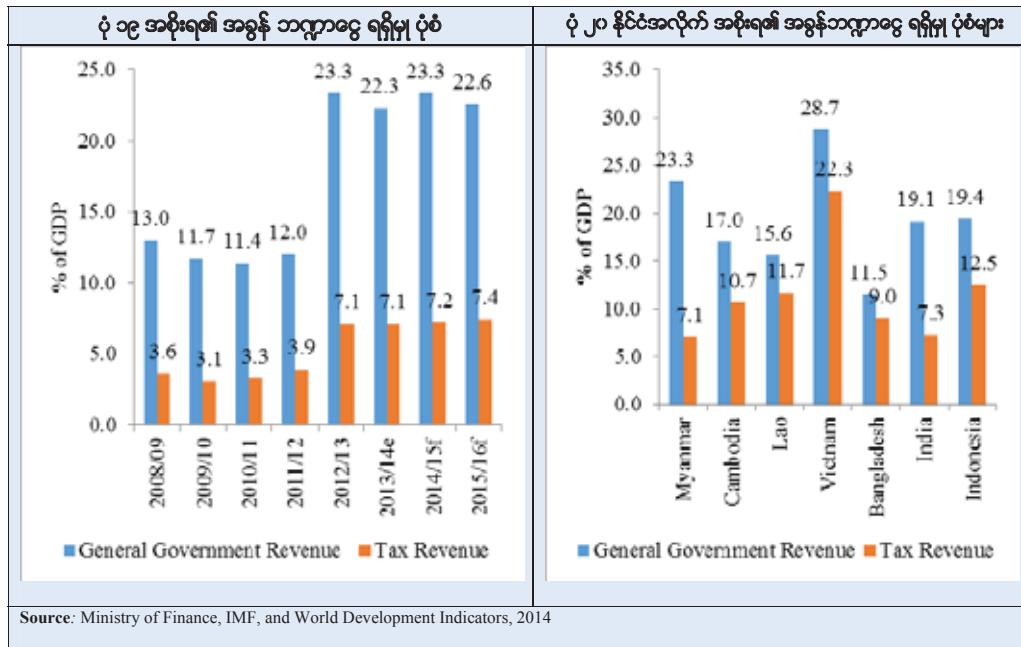
- ၈။ ယေဘုယျအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများသည် အရေးကြီးသည့် ကျွမ်းကျင်များ မလုံလောက်ခြင်းကို ခံစားရသည်။ အကြောင်းမှာ ဆယ်စုနှစ်ပါင်းများစွာ ပညာရေးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုံလောက်အောင် မပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ဦးနောက်ယူစီးမှုတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ လက်ရှိ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ပြည်သူ့ရေးရာကဏ္ဍ သင်တန်းများသည် အစိုးရရ၏ မူဝါဒများနှင့် အစီအစဉ်များကို တိရောက်စွာ ဒီဇိုင်း ရေးဆွဲခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းတိုကို ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သော အရေးကြီးသည့်ကျွမ်းကျင်မှုများကို ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများကို လုံလောက်အောင် သင်ကြားမပေးနိုင်ခြင်းသည် အထက်ပါ အကြောင်းအရာကို ပိုမိုဖိုးပါးစေသည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် အစိုးရရ၏ မူဝါဒကို ဆွဲခြင်းစိတ်ဖြောခြင်း၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ထုတ်ခြင်း၊ ပစ္စည်းများဝယ်ယူမှု စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းတို့ကြုံဖြတ်ရန် အထူးလိုအပ်သည့် စွမ်းရည်များ မလုံလောက်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် လက်ရှိအဖွဲ့အစည်းပုံစံ သည် ဝန်ကြီးဌာန အများစုတွင် အတူးပြုလိုအပ်သော လုပ်ငန်းများအတွက် နေရာမရှိပေး၊ နိဂုံးချုပ်အားဖြင့် အတိတ်ကာလက အကျိုးဆက် များအဖြစ် လက်ရှိ အစိုးရသည် ဖော်အဆင့်နှင့် ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများကြားတွင် စတင်ဆောင်ရွက်မှု စေဖန်ပိုင်းခြား တွေးတော့မှု မူဝါဒ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြောမှု မူဝါဒ အကြော်ပေးမှာ ပညာရှင်များဖြင့် မူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော်မှု မရှိပေး။ အစိုးရရ၏ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများအကြား အချင်းချင်း ကောင်းစွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိသည့် “စီဝ”လက္ခဏာများ ရှိသည်။

၈၂။ နိဂုံင်းတွင် ပျော်ကရေစိနစ် အလွန်အမင်းကျင့်သုံးခြင်းနှင့် နောက်စိုင်းပွင့်လင်းလာခြင်းသည် အေးနည်းပြီးဖြစ်သော ပြည်သူရေးရာ ကဏ္ဍတိ ပိုမိုဖိအားသက်ရောက်စေပြီး ဝန်ထမ်းများကို ပိုမို ဆုတ်ယုတ်လျေားပါးစေသည်။ အထူးသဖြင့် မူဝါဒနှင့် ဥပဒေအသစ်များကြောင့် ရောက်ရှိ လာသော စည်းမျဉ်းများနှင့် စီမံခန့်ခွဲသူများ၏ အလုပ်တာဝန်များသည် အဆင့်ဆင့် အပ်ချုပ်မှုယူစုရာ၏ အက်နှုန်းသတ်ရှိနေသော ကျွမ်းကျင့်မှုနှင့် နည်းပညာအရည်အသွေးတိုကို ပိုမို ဖိအားရောက်စေသည်။ ထိုပြင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် မကြေမိက ပြည်သူဝန်ထမ်းများ၏ လစာများနှင့် လျော်ကြေားများ တိုးလာသော်လည်း ထိုပမာဏမှာ နည်းပါးလျက် ရှိသေးသည်။ အကျိုးသက်အားဖြော်နိုင်း၏ ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးများကြောင့် တိုးတက်လာသောနိုင်ငံဌားတို့ကိုရှိရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသည် ပြည်သူရေးရာကဏ္ဍ၏ ယဉ်ပြုပြင်နိုင်စွမ်းကို သိသိသော ထိုခိုက်စေပြီး ငွေး၏ ကျမ်းကျင်ဝန်ထမ်းများကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် အထူးလိုအပ်လျက် ရှိသည်။

၃၂။ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့ (DPU) များ ဖွံ့ဖည်းမှုသည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ပြည်သူ့ရေးရာ ကဏ္ဍတွင် မြင်သာသော ရလဒ်များ ပေးရန် ထိထိရောက်ရောက် ထိုးတက်စေရေးအတွက် ရည်ရွယ်သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဤဂုဏ်လတွင် ဖွံ့ဖည်းခြင်းပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့များသည် အစိုးရအဖွဲ့၏ အဖွဲ့မှုများဖြစ်ပြီး ဝန်ဆောင်မှုများပေးရာတွင် 'မြန်ဆန်သည့်' အောင်မြင်မှုများ' ရရှိစေရေးရည် ရွယ်သည်။ သို့သော် စွမ်းရည်ဆိုင်ရာ အကန်အသတ်များကို ဖြေရှင်းရန် ရည်ရွယ်သည့် ပြည်သူ့ရေးရာကဏ္ဍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး မှုတောင်အတွင်းတွင် အဆိပါ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရေး အဖွဲ့များ မဟုတ်သို့ အံဝင်သည့်မှာမူ မရင်းလင်းပေ။

၈၅။ ထိုကြောင့် အဓိက၌: စာ:ပေးမှာ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများမှ အစိုးရ၏ ဦးစာ:ပေးမူဝါဒများနှင့် ကိုက်ညီပြီး ကဏ္ဍများအကြေား ကောင်းမွန်သော်လည်း မူဝါဒများ ပေါ်ပေါက်လာရန် စွမ်းဆောင်ရည်ကို အင်အား ကောင်းစေနိုင် ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးခြင်းနှင့် ပူးပေါင်း အင်အား ကောင်းစေနိုင် ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးခြင်းတို့တက်လာစေရန် ဖြစ်သည်။ ဤနည်းအား ဖြင့် အစိုးရ၏ စနစ်များကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အတား အဆီးများကို ဖြေရှင်းနိုင်သည်။ လိုအပ်သော အတူးပြုကျမ်းကျင့်မှုများ တို့တက်လာစေရန် အချိန်ယူရမည်။ ထိုပြင် ဗဟိုနှင့် ဖော်ထုတ်ရရှိသော ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သော နယ်ပယ်များမှ စွမ်းဆောင်ရည် အတား အဆီးများကို ရရှိစိုက် စိစစ်ဖော်ထုတ်ရန် လိုအပ်ပြီး စနစ်တကျ ချဉ်းကပ်ရန်လိုအပ်သည်။ သို့သော် ကဏ္ဍအလိုက် ဦးစာ:ပေးကဏ္ဍများကို ဖော်ပြသည့် ဗျားများသည် မည်မျှပင် အခြေခံကျစေကာမူ ကဏ္ဍအသီးသီးမှ ကဏ္ဍအလိုက် ဗျားများ ပေါ်ပေါက်လာစေခြင်းဖြင့် မကြော်မိကာလအတွင်း တို့တက်မှုရရှိရနိုင်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးထုံးသော ကဏ္ဍအလိုက် လုပ်ငန်းကော်မတီများမှ တိုကဏ္ဍအလိုက် ဗျားများသည် အစိုးရ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍတို့၏ ကြိုးပောင်မှုများအတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ဆွဲးနွဲးများ ဖြစ်ပေါ်လာမည်။ ထိုပြင် e-governance ကို မိတ်ဆက်ခြင်းဖြင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် နည်းပညာ ရရှိလာပြီး အစိုးရ၏ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခြင်း၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးရာတွင် ထိုရောက်မှုကို သိသိသာသာ တို့တက်လာစေနိုင်သည်။

31 The NSDS sets out the strategic goals of the statistical system over the medium term, usually, 5 years (but could be longer) by assessing the current situation, identifying needs and gaps and developing action plans and budgets.

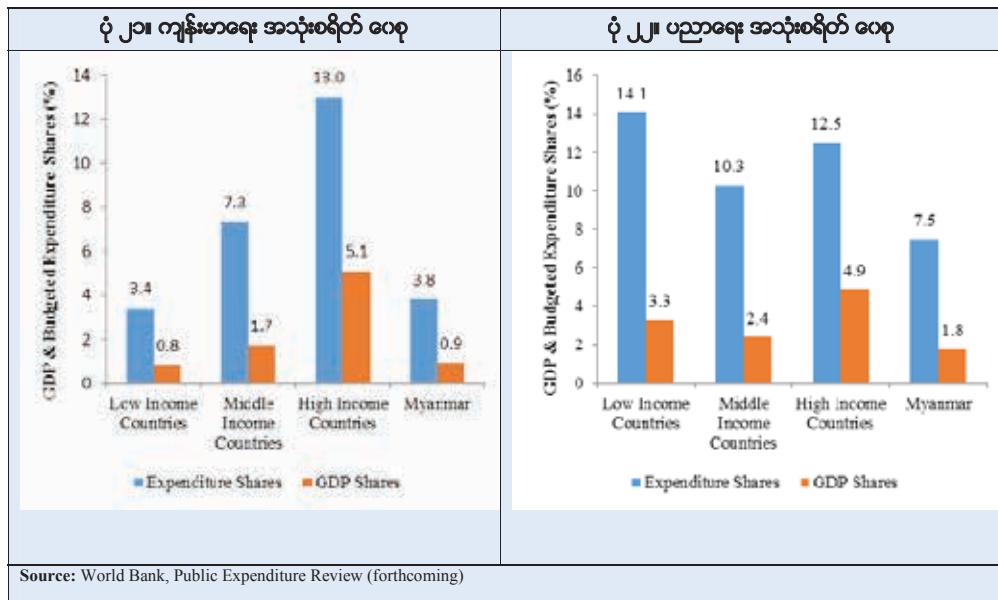
၂၅။ ဘဏ္ဍာဂျာင် ပြင်ပဝင်ငွေများသည် ဘဏ္ဍာဂျာင် ပြန်ကျေမှုဖြစ်ပေါ်စေပြီး အများပိုင်ငွေ ထိန်းသိမ်းသူစိုးရိမ်မှုကို မြင့်တက်စေသည်။ ထိုပြင် ပွင့်လင်းမြင်သော မြို့သွယ်မှုများ ပေါ်ပေါ်လောက်သည်။ ပြည်သူရေးရာ အသုံးစရိတ်နှင့် ဘဏ္ဍာရေး တာဝန်ခံမှု အကဲဖြတ်မှု (PEFA) အရ ဝင်ငွေ၏ ၄၀ ရာခိုင် နှင့် အများစုံ သဘာဝရင်းမြစ် ကဏ္ဍမှု မှာ မြန်မာစီးပွားရေးဘဏ်တွင် တွေ့ရှိရန် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဘဏ္ဍာရေးပြင်ပမှ ငွေကြေးထောက်ပုံးခြင်းသည် ပျော်ရွေ့မှုမှုကို ထိခိုက်စေပြီး ပြင်ပမှ မြင့်သာမှု အားနည်းစေသည်။ ထိုအချက်သည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုမှုကို စိုးရိမ်စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

၂၆။ အစိုးရသည် အစိုးရနှင့် ပွဲလိုကုပ္ပါဒီ ဆောင်ရွက်မှု ဖြစ်နိုင်ခြေကို အားထုတ်နေသော အသုံးမချိန်းသေးပေါ်။ လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၂၀ တွင် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်သူများသည် ပွဲလိုက ကဏ္ဍမှုကို ထိရောက်၍ တိတွင်နိုင်သော ရင်းမြစ်အဖြစ် အားထားပြီး အခြေခံ အဆောက်အအုံ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးရန် ဘဏ္ဍာဂျာင် ရှာဖွေမှု မိတ်ဖက်အဖြစ် သဘောထားကြသည်။ ခိုင်မာသော နှင့်ယူဉ်မှုအဖြစ် အစိုးရ၏ တရားဝင် မူဝါဒ သည် ပြည်သူကဏ္ဍ လိုအပ်ချက်များကို နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများမှ ရှာဖွေမှုမှုကို ဖြင့်တင်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှု လိုအပ်ချက်များအား ပွဲလိုက ကဏ္ဍ၏ စိတ်ဝင်စားမှုများ ရှိသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဤအလားအလာကို အသုံးမချုပ်သေးပေါ်။ သို့သော် ပူးပေါ်မှုကို ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်များ၏ အားပေးမှုဖြင့် တိုးချေရန် ကြိုးစားနေသည်။

၂၇။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကြိုးမားသော ဖွံ့ဖြိုးမှု လိုအပ်ချက်များ အကန့်အသတ်ရှိသော ဘဏ္ဍာရေး နယ်ပယ်နှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေကဏ္ဍအပေါ် အလွန်အမင်း မြို့ခိုမှုတို့ကြောင့် တိုးတက်မှုအရှိန်မြှို့ဖြင့်တင်ရန်နှင့် အားလုံးပါဝင်ရန် သုံးစွဲမှု အရည်အသွေးသည် အရေးပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှု ရည်မှန်းချက်များ အောင်မြှင့်ရန် သုံးစွဲမှုအရည်အသွေးမှာ အမြဲအရေးပါသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်ကြိုးမားခြင်းနှင့် အကန့်အသတ်ရှိသော ဘဏ္ဍာရေး နယ်ပယ်အား ပိုမို အရေးပါသည်။ ထိုပြင် နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ပုံစံတွင် စာတ်ငွေကဏ္ဍသည် ကြိုးမားသောကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုမှာ အားလုံးပါဝင်ရန် သုံးစွဲမှု အရည်အသွေးသည် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍတွင် ရှိသည်။ အထူးသွေ့ဖြင့် သဘာဝဓာတ်ငွေကဏ္ဍမှာ အလုပ်အကိုင်များစွာ မဖန်တီးနိုင်သောကြောင့် အစိုးရအနေဖြင့် စာတ်ငွေမှုရှိသော ဝင်ငွေကို အလုပ်သမား လိုအပ်ချက်များပြားသော ကဏ္ဍများ တိုးတက်စေရန် အကူအညီပေးခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်းသည် အားလုံးပါဝင်သော တိုးတက်ရေးကို အထောက်အကူဖြစ်စေမည်။

၂၈။ မကြေခိုက်လမ်းက တိုးတက်မှုများ ရှိသော အသုံး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျော်မာရေးနှင့် ပညာရေးအတွက် အရင်းအမြစ်များ ခွဲဝေရာတွင် အသုံးစရိတ် အရည်အသွေး နှစ်မျိုး လျှောက်ရှိသည်။ ၂၀၁၂-၂၀၁၃ တွင် ကျော်မာရေးအတွက် အသုံးစရိတ်မှာ စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုး၏ ၁.၅ ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ခုနှစ်က အသုံးစရိတ် ၀.၂၂ ရာခိုင်နှုန်းထက် တိုးတက်လာခဲ့သည်။ အဆိုပါ ကာလများအတွင်း ပညာရေး အသုံးစရိတ်မှာ ၀.၈ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၁.၂၆ ရာခိုင်နှုန်းသို့ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ထိုသို့ သိသုံးသာသာ တိုးတက်လာခဲ့သော လုပ်ငန်းနှင့် အားနည်းလျှောက်ရှိသော အားနည်းလျှောက်ရှိသည်။ ပုံး၂၁ နှင့် ၂၂ ကို ကြည့်ပါ။ ထိုပြင် အစိုးရသည် အဆိုပါ ကဏ္ဍများအတွက် ဘဏ္ဍာဂျာင် ခွဲဝေပေးခြင်းကို တိုးဖြင့်ခဲ့သော ရော့နှုန်းတွင် ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသော အဖွဲ့အစည်း များမှာ ဘဏ္ဍာဂျာင် မလုပ်မလောက်ဖြစ်လျက်ပင် ရှိသေးသည်။ ပိုမိုရရှိလာသော အရင်းအမြစ်များမှာ ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်များနှင့် လစာငွေများထံသို့ ရောက်ရှိသွားသည်။

၆၉။ ယေဘုယျအားဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးပြစ်စဉ် အဆင့်များတွင် အားနည်းချက်များသည် သုံးစွဲမှုအရည်အသွေးကို ထိနိုက်ဖြော်ပြန်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသော်လည်း ပထမဗုံးစွာ ဘဏ္ဍာရေးပြီးမှုတောင်းဆုံးလုပ်ငန်းစဉ်ကို ရင်းမြစ်များခွဲဝေမှုနှင့် မူဝါဒရှိနှင့် ဦးစားပေးချက်များဖြင့် ကိုက်ညီအောင် ဒီဇိုင်းမှရေးဆွဲထားပေါ် လက်ရှိအချိန်တွင် ဘဏ္ဍာရေးဌာန၏ ဝန်ထမ်းအင်အားစုံမှု ဘဏ္ဍာရေး စစ်ည်းခြင်းနှင့် သတင်းအစီရင်ခံခြင်း လုပ်ငန်းများဖြင့် အချိန်ကုန်လျက် ရှိသည်။ ဘဏ္ဍာရေးဌာနအောက်ရှိ ဘဏ္ဍာရေး မူဝါဒရှိနှင့် ဗျားလွှာရွှေ့ခွဲကို မကြာမိက ဖွဲ့စည်းလိုက်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိသေးပေါ် ထိုကြောင့် အခါက ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အင်အားကောင်းသော ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြောသည့် အခြေခံဖြင့်မဟုတ်ဘဲ ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီး ဌာနများက တင်ပြလာသော အဆိုပြုဘဏ္ဍာရေးများကို ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှု စုစုပေါင်းကုန်လျက် စုစုပေါင်းမှု များ မူဝါဒလင်းချက်များ မပါသောကြောင့် ဘဏ္ဍာရေး မူဝါဒချိတ်ဆက်မှုများ ပြုလုပ်ရန် မလွယ်ကူပေါ် ကုတိယအချက်မှာ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အခကြောင့်များပေးချေမှုနှင့် ဝယ်ယူမှုတို့အတွက် သုံးစွဲမှုဆောင်အတွက် ဗဟိုချုပ်ထုတ်ထားသော စနှစ်းများ မရှိခြင်းဖြစ်သည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် အဆိုပါလုပ်ငန်းများကို ဝန်ကြီးဌာနများသို့ တာဝန်ပေးထားပြီး ထိုဝန်ကြီးဌာနများမှ သုံးစွဲရေး ဌာနစိတ်များက ဆောင်ရွက်သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ချက်များသည် အဆိုပါဌာနများကို ပုံစိနှုန်းကြောင်းချက် မပါဘဲ မိမိတို့ဘာသာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ထုတ်နိုင်သော်။ အကျိုးဆက်မှာ သုံးစွဲရေးဌာနစိတ်များသည် လိုက်နာရမည့် စနှစ်းများမှရှိရ ငွေတန်ဖိုးကို ထိန်းသိမ်းမှု မရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအချက်၏ အားနည်းချက်ကို အချို့ကြ အသုံးချုပ်သည်။ ထိုပြင် နိုင်ငံပိုင် လုပ်ငန်းများမှ တရားဝင် ဝယ်ယူရန် လိုအပ်မှုသည် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ၏ ထိရောက်မှုနှင့် တိထွင်နိုင်မှုတို့ကို အသုံးချုပ်ရန် အတားအဆီးဖြစ်သည်။ နိုင်းချုပ်အားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာ အသုံးစရိတ်၏ အခါကအားနည်းချက်မှာ ရလဒ်အပေါ် အခါကထားမှု မရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာ အခြေခံပညာတွင် သင်ကြားမှုရလဒ်များကို နိုင်ငံလုံးခိုင်ရာ အကဲဖြတ်မှု မရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် ပိုမိုသုံးစွဲသော ပညာရေး အသုံးစရိတ်သည် လိုချင်သောရလဒ် ရရှိခြင်းရှိမရှိကို မည်သူမျှ မသိပေါ်။

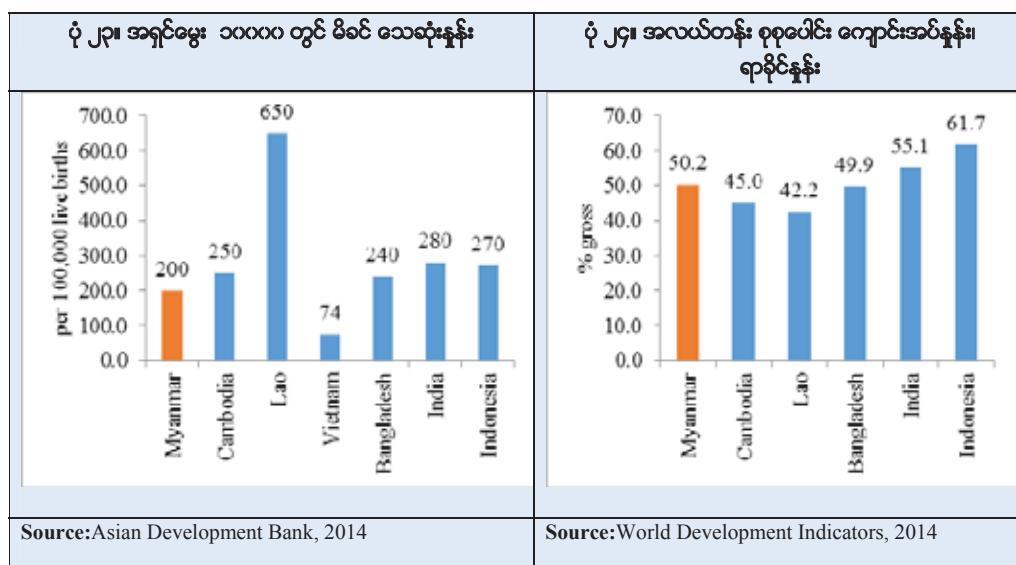
၁၀၀။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများ စတင်ချိန်မှ စတင်ကာ အခွင့်အလမ်းများ ရှိလာသကဲ့သို့ အန္တရာယ်များသည်း ရှိသည်။ ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းကို ထောက်ပံ့ရန် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲရေးကို ခေတ်မိစေရန် မြင့်မားသော နိုင်ငံရေးနှင့် နည်းပညာ မူဝါဒရှိနှင့်ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်သည်။ လွှတ်တော်၊ သမ္မတရုံးနှင့် စီးပွားရေး အခါကကျေသော ဝန်ကြီးဌာနများသည် ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းကို မြှင့်တော်ရန်၊ ပိုမို ပုဂ္ဂလိကင်းမြော်သာမူ ရှိလာရန်နှင့် မူဝါဒများကို ဘဏ္ဍာရေး အသုံးစရိတ်များနှင့် ချိတ်ဆက်ရန် ဆန္ဒရှိပြုသည်။ ဈေးကွက်အတွင်း သုံးစွဲရေး အသုံးချုပ်အားဖြင့် အတားအဆီးဖြစ်သည်။ ထိုအတူ အားနည်းသော PFM စနစ်မှ အကျိုးရလဒ် ရှိခဲ့သူများသည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကြော်ပိုင်းမှုများကို ထိနိုက်စေနိုင်သည်။ သဘာဝရှင်းမြစ်စီမံခန့်ခွဲရေးတွင် အခါက အခွင့်အလမ်းတစ်ခုမှာ အစိုးရ၏ ငါးကဏ္ဍတွင် ပိုမိုပွင့်လုံးမြင်သာမူ ရှိစေလိုသည့် မူဝါဒဖြစ်ပြီး မကြာမိက သဘာဝတွင်းတွက် သယ်ယူပေးသော ပူးအော်တွင်း မြင်သာမူဆိုင်ရာ EITI အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံအဖြစ် ဝင်ရောက်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ နိုင်းချုပ်အားဖြင့် ဘဏ္ဍာရေး ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချုပ်ခြင်းသည် သုံးစွဲမှုအရည်အသွေးကို ဒေသ အခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီသည့် ရင်းမြစ်ခွဲဝေမှုများဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များနှင့် တိုးတက်ပြီး တိုးတက်ရှိဖြစ်လာသော တာဝန်ခံမှုတို့ဖြင့် အခွင့်အလမ်းများ ပေးသည်။

- JII အခြေခံ ဝန်ဆောင်မှုများ ပြည်သူတိုင်းရှုံးခေါင် အားထုတ်ခြင်းနှင့် အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသများတွင် အားလုံးပါဝင်သော တိုးတက်မှုကို အားပေးခြင်း

- မြန်မာနိုင်ငံတွင်အဆင်းရဲ့အုံသူများမှာ ကျေးလက်ဒေသများတွင်နေထိုင်ပြီ၊ အရေးကြီးသော ဝန်ဆောင်မှုများရရှိမှ အကုန်အသတ်ဖြစ်နေခြင်း၊ ကြောင့် အားလုံးဝန်ဆောင်မှု လက်လှမ်းမိဖော်ရေးနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ကျေးလက်နေ ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးသူများနှင့် အခွင့်အရေးမရရှိသည့် အပ်စုများ အထိ တိုးခြခြင်းသည် မြိုင်မားသော အကျိုးသက်ရောဂါးမှု ရှိသည်။ ကျေးလက်ဒေသ အခြေခံအဆောက်အအီးများ၊ (ကျေးရွာ လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး၊ လမ်းနှင့် တယ်လီဖုန်း၊ ဝန်ဆောင်မှုများ) ရရှိခြင်းသည် ကျေးလက်နေ ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးသူများကို အခြေခံ လူမှုဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိစေပြီး ဝင်ငွေတိုးရန် ရရှိစေသည်။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် လူမှုဝန်ဆောင်မှုများ၊ (ကျေးမာရေး၊ ပညာရေး၊ ရေနှင့် သန္ဓရှင်းရေးကို တိုးတက် ရရှိလာစေခြင်းသည် ဝင်ငွေနှင့် မဆိုင်သော ဆင်းရဲနှစ်မီးမှ မျက်နှာသာများကို ကူညီပြောင်းရာ ရောက်သည်။ လူသားအရင်းအနှီးအပေါ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းသည် လူများကို ထုတ်လုပ်စွမ်းအားမြင့်မားသော အလုပ်များအတွက် ပြင်ဆင်ရာတွင် အရေးပါပြီး အလုပ်အကိုင်သွေးကွက် တွင် ငှင့်တို့ပါဝင်ရှာဖွံ့ဖိုင်စွမ်းပေးသည်။ သင့်တင့်လျော်ပတ်သော အခြေအနေများတွင် လူမှုမှုလုံရေး ဆောင်ရွက်ချက်များသည် လူစွမ်းအား အရင်းအနှီးရရှိခြင်း ဥပမာ - ငွေကြေးပြောင်းလဲပေးခြင်းဖြင့် ဝညာရေးနှင့် ကျွန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု ဝယ်လိုအား တို့မြှင့်ခြင်း၊ ဆင်းရဲနှစ်မီးပါးသူများ ဝင်ငွေအဆင်ပြောစွမ်းခြင်း ဥပမာ - အလုပ်အကိုင်ရှားပါးသည့် ရာသီတွင် ရာသီအလိုက် ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ သိမ်မဟုတ် အလုပ်မလုပ်နိုင်သူများကို နောက်ဆုံး အကုအညီပေးခြင်း ဥပမာ - မသန်စွမ်းနှင့် သက်ကြီး ရွယ်အိမ်များ၊ ဖြင့်စွမ်းအင်ဖြော့သည်းပေးနိုင်သည်။

(က) လူမှုရေး ဝန်ဆောင်မှုများကို ပြည့်သူတိုင်း လက်လမ်းမီဒေခြင်း

- ၁၀၂။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေသည် နိမ့်ပါးပြီး ဒေသတွင် နိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယဉ်ပါက နိမ့်ပါးသည့် အခြေအနေတွင် ရှိသည်။ အာဆီယံ နှိုင်ငံများတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် မွေးဗွားချိန်မှ ပျော်မှန်းသက်တမ်း အနိမ့်ဆုံးဖြစ်သည်။ မွေးကင်းစနှင့် ငါးနှစ်အောက်ကလေး သေဆုံးမှုနှင့်၊ အလေးချိန် ထိအပ်ချက်ထက် နိမ့်ပါးမှုနှင့်၊ HIV ပုံးပွားရှိန်းနှင့် တိဘိဖြစ်ပွားရှိန်းတိတွင် ခုတိယ အမြင် ဆုံးဖြစ်သည်။ လွှဲနဲ့သော နှစ် ၂၀ အတွင်း သိသိသာသာ တိုးတက်လာသော်လည်း မိခင်နှင့်ကလေး သေဆုံးနှင့် အာဟာရချို့တွေ့နှုန်းတို့မှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ပြဿနာ တိုးများအဖြစ် ရှိနေသေးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒေသတွင် နိုင်ငံများတွင် မိခင်သေဆုံးနှင့် ပိုမိုနည်းပါးသည်။ (ပုံ - J2)

³² Meehan, P. (2010) *The WASH Sector in Myanmar: Addressing the Challenge of Building Sustainable WASH Services*. WaterAid.

³³ Cowater International in association with Thant Syn Co. Ltd., and General Administration Department, Urban Water Supply Division, United Nations Development Programme and The World Bank (1993) Water Supply and Sanitation Sector Review, Myanmar, UNDP, MYA/86/012.

နှင့် တန်းတုပောင်ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် ကျေးလက်ဒေသများတွင် လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အဆင့်အတန်း အားနည်းနေခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘက်စုစုပြုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဓိက အဟန့်အတား တစ်ခုဖြစ်နေသည်။

- ၁၁၆။ မြန်မာနိုင်ငံ ကျေးလက်ဒေသရှုလမ်းများကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်လုပ်ဆောင်ရာတွင် သိသိသာသုတိုးတက်မှုများ ရှိလာသော်လည်း နိုင်ငံ၏ ဒေသအများစုသို့ ရောက်ရှိနိုင်ရန် ခက်ခဲ့နေဆဲဖြစ်သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ကျေးလက်ဒေသရှု လမ်းများ၏ အရှည်အလျား ၇,၈၅၀ ကီလိုမီတာ ရှိခဲ့သည်။ ယင်းကာလ နောက်ပိုင်းတွင်လည်း သိသာသည့် တိုးတက်မှုများ လုပ်ဆောင်ထားနိုင်ခဲ့သည်။ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ်အောက်တွင် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကွန်ရက်သည် ၂၀၁၀ ခုနှစ်၌ ၅၇,၈၀၀ ကီလိုမီတာအရှည် အထိ ရှိလာခဲ့သည်။ ကျေးလက်ဒေသရှု တံတားများသည်လည်း ၁၉၈၈ ခုနှစ်က ၂,၆၆၇ ကီလိုမီတာမှ လက်ရှိအချိန်တွင် ၁၀,၉၉၇ ကီလိုမီတာ အထိ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ သို့ရာတွင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ ကျေးလက်ဒေသရှု လမ်းများ၏ ထက်ဝက်သည် မှတ်သုံးရာသီကာလတွင် သွားလာရန် ဆက်လက်ခက်ခဲ့နေဆဲဖြစ်သည်။ ထို့အတွက် ပြောင့် ကျေးလက်ဒေသရှုလမ်းများ၏ အခြေအနေကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ပိုမို အလေးထားဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်သည်။

(က) ပြည်သူလုထိအတွက် လူမှုရေးအကာအကွယ်ပေးနိုင်သော လွမ်းခြားမှုအစီအစဉ်များကို တိုးမြင့်ရရှိစေခြင်းနှင့် ငြင်းတို့၏ အားနည်းချက်များကို လျော့ချပ်ခြင်း

- ၁၁၇။ အိမ်ထောင်စုများတွင် ဆင်းရှုစီးပါးမှုအဖြစ်သို့ ကျရောက်နိုင်သည့် အားနည်းချက်များစွာ ရှိနေသည်ကို ထောက်ဆျွဲ ငါးတို့၏ လူမှုရေးကို အကာအကွယ်ပေးနိုင်သော လွမ်းမြှုမှုအစီအစဉ်များကို တို့မြင့်ရရှိစေခြင်းနှင့် ငါးတို့၏ အားနည်းချက်များကို လျှော့ချပေးခြင်းသည် ဆင်းရွှေ့မှုးပါမှုနှင့် လျှော့ချရာတွေ အကုအညီပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ယင်းသည် နေ့စဉ်အသက်မွေးဝမ်းမှုအတွက် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကိုသာ အားထားနေရပြီး ရာသီဥတုပြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် တုန်လျှပ်စီာက်ခြားမှု အခြေအနေများကို ခံနိုင်ရည်မရှိသည့် အိမ်ထောင်စုအများစုရှိသောကျေးလက် ဒေသများတွင် အထူးအရေးကြီးလှသည်။ ကုလ္ပါတေသာက်ပုံမှုအစီအစဉ်ပုံစံများမရှိဘဲ ရေကြီးခြင်းသို့မဟုတ်ပါး ခေါင်ခြင်းကဲ့သို့သောသဘာဝ ကေးအနွေရှုယ်များသည် များစွာသော ပြည်သူတို့တို့ ဆင်းရွှေ့မှုးပါးခြင်းသို့မဟုတ် ဆင်းရဲသည်ထက် ဆင်းရဲသွားနိုင်သည့် အဖြစ်များသို့ လွယ်ကူစွာ ကျရောက်သွားစေနိုင်သည်။

- ၁၁၉။ ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်နေသည့် လူမှုလုပ်ခြေများလုပ်ငန်းများကို တို့မြင့်လုပ်ဆောင်နိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများ ရှိနေပါသည်။ ယင်းအခွင့်အလမ်းများတွင် ဥစ္စာစနစ်ဝေရေး မှတ်စီမံချက်များအတွက် နိုင်ငံရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးအရ ရောဖန်တီးပေးခြင်း၊ အရေးပေါ် ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် အလျှောင် များကထောက်ပံ့ကူညီသည့် အစီအစဉ်များမှ အစိုးရကိုယ်တိုင်းပြောင်းလဲရောရှည်လူမှုကာကွယ်ရေးစနစ်တစ်ခုလီသို့ အသွင်ကူးပြောင်းရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဆင်းခဲ့ခြင်းများထံသို့ အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ထိထိရောက်ရောက် ဖြန့်ဝေပေးခြင်းတွင် တို့မြင့်လုပ်ဆောင်မှုများ ပါဝင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် နည်းပညာသစ်များကို အကူအညီကို အသုံးချခြင်း အပါအဝင် နိုင်မာသည့် လူမှုကာကွယ်ရေး အစီအစဉ်များအတွက် ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရတွင် နောက်မှလေ့လာသင်ယူရသည့် တိုင်းပြည်တစ်ခုအနေနှင့် နိုင်ငံတွင်

အတွေ့အတြုများမှလည်း အကျိုးကျေးဇူးရနိုင်မည့် အခွင့်အရေးလည်း ရှိနေသည်။ ဝင်ငွေနည်းပါးခြင်းနှင့် ဝင်ငွေရရှိမှု အလယ်အလတ်ရှိသော နိုင်ငံများတွင် လူမှုကာကွယ်ရေး စနစ်များသည် မည်။မှုမှုများနှင့် ဆင်းခဲ့ခဲ့မှုများကို အထောက်အကျဖြေကြား အထောက်အထားလည်း ရှိနေသည်။ ဒီသိသိပါးယား၊ ဘင်္ဂလားဒေါ်ရှု ပါကဗွုတန် ရရှိခဲ့ပါ၏ နိုင်ငံများတွင် အထူးလိုအပ်ချက်များနှင့် ရေရှည်ဘဏ္ဍာရေးတို့အပေါ် မူတည်၍ လူမှုကာကွယ်ရေး စနစ်များတွင် အတိုင်းအတာအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလျက်ရှိကြသည်။³⁴ သဘာဝအရင်းအမြဲးကြွယ်ဝချမ်းသာမှုရှိပြီး စောစီးစွာ ဖွံ့ဖြိုးနေသော နိုင်ငံများသည်လည်း လူမှုကာကွယ်ရေး စနစ်များတွင် ရင်းနှီးကြသည် (မြို့မေ့ဘစ်ကဲ့သို့သော အာဖုရာကနိုင်ငံများစွာ)။ ကိစ္စာပြုများစွာတွင် ဝင်ငွေနည်းပါးသည်နှင့် ဝင်ငွေ အလယ်အလတ်ရှိ နိုင်ငံနှင့်မျိုးစလုံးတွင် လူမှုကာကွယ်ရေးစနစ်များကို လူသားအရင်းအနှီး ပျော်မှုနှင့် အသက်မေးမှုများကို ပျော်အသုံးပြုသည်။ အဆိုပါ မူးဒေါ်အများ၏ အပြုသဘောဆောင်သော ပြန်လည် ခွဲဝေရေး အကျိုးဆက်များနှင့် ကောင်းမွန်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အကျိုးတရားနှစ်ရပ်စလုံးကို အပြည့်ပြည့်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရုပ်ငွေအဖွဲ့က ဖော်ပြထားသည်။

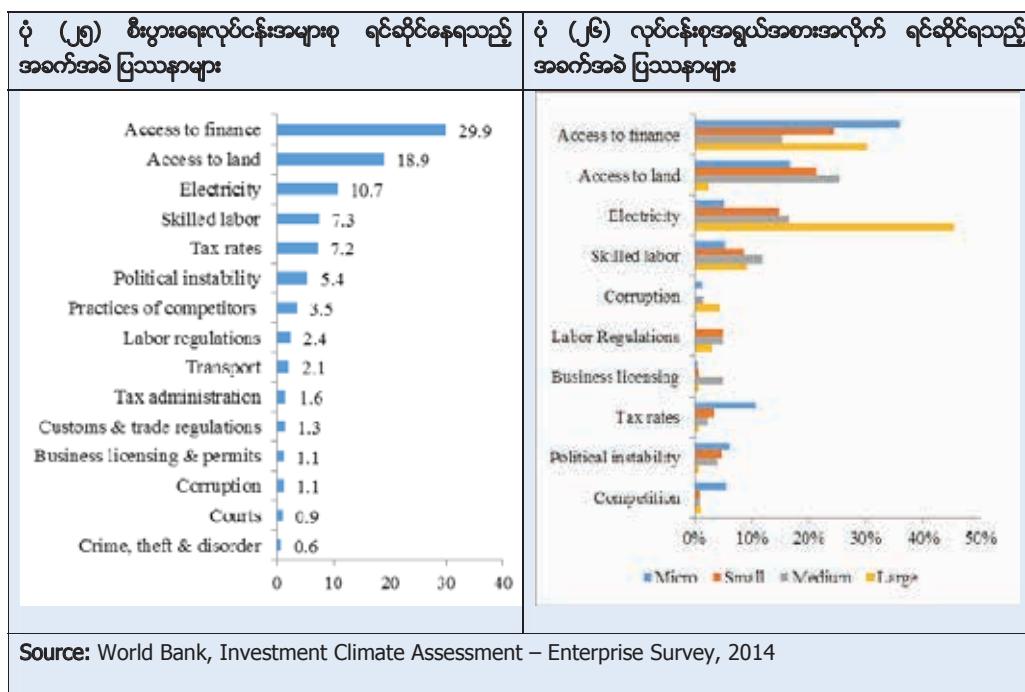
³⁴ Fiszbein et al (২০১০), Subbarao et al (২০১৭), Velarde and Fernandez (২০১০), Andrews et al (২০১৭), কল্পনা আর্দ্ধে (২০১৭), Himanshu and Sen (২০১৭) (Mozambique) অঞ্চল উপর মুক্তি করেছে।

³⁵ Government of Myanmar (2009), page 1.

ဥပဒေမရှိသည့်အပြင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှု ဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်များ အကဲဖြတ်မှု (ESIA) ကို ပြင်ဆင်ခြင်း သိမဟုတ် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုးပြုလုပ်ရန် မလိုအပ်ပါ။ ESIA စည်းမျဉ်းသပဒေများ၏ ဥပဒေ ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ အစိတ်အခဲနှင့် အန္တရာယ်ရှိ စွမ်းပိုင်စွမ်း စီမံခန့်ခွဲခြင်းအတွက် ဆီလျဉ်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ညွစ်ညွမ်းမှု ထိန်းချုပ်ရေး စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများကိုမြှောသေးမြိုက်အကောင်းဆုံးသောနိုင်ငံတကာအလေ့အကျင့်များနှင့် အညီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက်စတင်ဆောင်ရွက်ထားသည်။

၃.အလုပ်အကိုင်များ ပိုမိုရှိရေးအတွက် တိုးတက်မှုကို ဖြစ်စေသော ရောည့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍနှင့် ဖွင့်လှစ်မှုတို့ကို မင်းတင်ခြင်း

များရှိသော်လည်း အများစုကို အချိန်တိအတွင်းမှ သင့်တော်သည့် အချိန်ကာလများတွင် ဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်သွားနိုင်ပေသည့်။

(က) ကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတို့ကို ဖွင့်လှစ်ပေးခြင်း

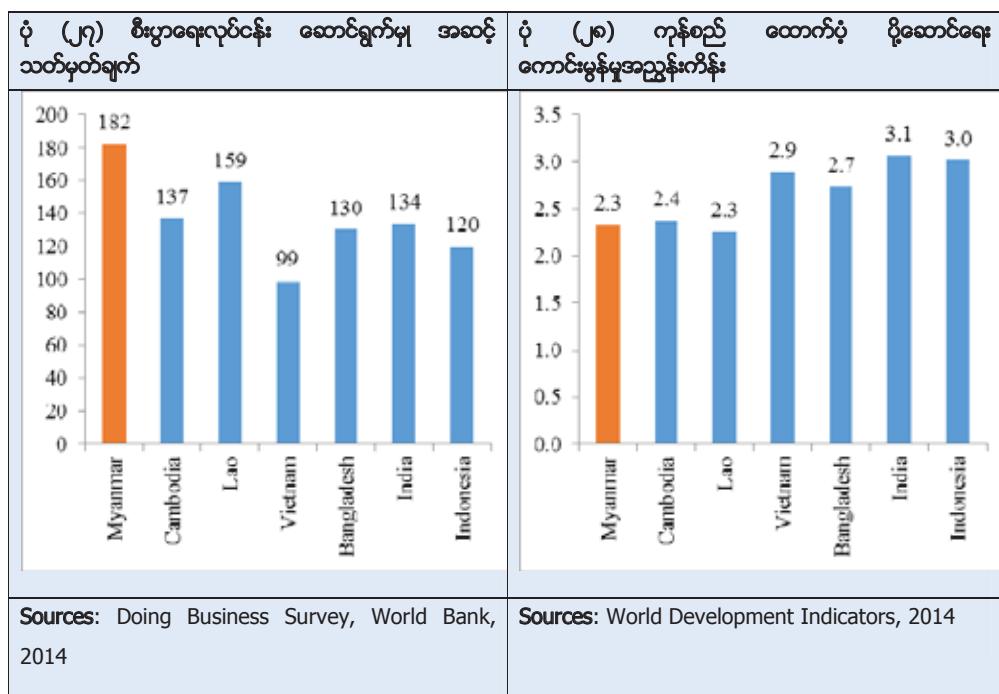
- ၁၂။ နိုင်ငံကို စီးပွားခြေထဲလှသူးအခြင်းနှင့် နိုင်ငံတကာဘွင် သိုးမြားရပ်တည်နေရမှုတိကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ပြည်တွင်း ပွုလိုက ကဏ္ဍနှင့် နိုင်ငံခြား တိဂုံရိုက်ရင်နှင့်မြှုပ်နည့်မှု (FDI) တို့ဖြင့် ပိမိ ပုံပါဝါးပါဝင်ခြင်းဖြင့် ဖန်တီးနိုင်သော အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများကို အပြည့်အဝ အကျိုး ခံစားခဲ့ရခြင်းမရှိပေါ်။ နိုင်ငံတွင် တရားဝင် သတ်မှတ်ထားသည့် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (SEEs) ငါ့ ခု ရှိခြား ယင်းတို့မှ အချို့သည် ပြည်သူ့ကဏ္ဍပါဝင်ပတ်သက်မှုကို ထောက်ခံထားခြင်းမရှိသော နေရာဒေသများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသည်။ ထို့ပြင် SEEs များသည် အစိုးရတဲ့မှ အရေးပါသည့် ထောက်ပံ့ငွေများ ရရှိခြင်းကြောင့် ပွုလိုက ကဏ္ဍများအပေါ် မမျှတဲ့သည့် အကျိုးခံစားခွင့်များကို ပေးထားသည်။ နောက်ဆုံးတွင် နိုင်ငံ၏ အတိတ်က သီးခြားရပ်တည်ခဲ့သည့် မူဝါဒများနှင့် နိုင်ငံတကာ၏ ပိတ်ဆုံးအရေးယဉ်များကြောင့် နိုင်ငံသည် အခြားသောဒေသတွင်း နိုင်ငံများကဲ့သို့ FDI ၏ အဆင့်အတန်းမြင့်မားမှုများကို အပြည့်အဝ ခံစားနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပေါ်။ ယနေ့အချိန်အတိ FDI သည် အမိကအားဖြင့် သုတေသနတဲ့သုတေသန လုပ်ငန်းများတွင် စုတိုးလုပ်ဆောင်ထားသည်။

- ၁၂။ SEEs များအလွန်တွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် တပ်မတော်၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှုသည်လည်း လစ်လပ်နေဂြာသာပွဲလိုက ကဏ္ဍများ တွင် ကြိုးစွာသော အတားအဆီးဖြစ်နေသည်။ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနသည် များစွာသော စီးပွားရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံများရှိသည့် ဦးပိုင်ကုမ္ပဏီ ကြီး နှစ်ခုကို ပိုင်ဆိုင်ထားသည်။ အသေးစား စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများကို အမိုကထားလုပ်ကိုင်ရန် တည်ထောင်ထားသည့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေး ဦးပိုင်ကုမ္ပဏီလိမ့်တက် (UMEHL) နှင့် အကြီးစား စက်မှုလုပ်ငန်းများကို အမိုကလုပ်ဆောင်ရန် တည်ထောင်ထားသည့် မြန်မာစီးပွားရေးကော်ပို့ရေးရင်း (MEC) တို့ပိုင်ဖိုင်သော ကမာဏီကြီးများကို SEEs များ

အဖြစ် မသတ်မှတ်နိုင်သောလည်း ယင်းတို့သည် အဓိကကျသည့် အခွင့်အလမ်းများကို ရှိနေဖြီး ယင်းမှာလည်း ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအတွက် တဖက်စောင်းနှင့်ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ယခင်ကာလများကိစ္စားရေးနှင့် အမြတ်အစွမ်းဆိုင်ရာအခွန်ကောက်ခံမှုများမှကင်းလွတ် ခွင့်ရရှိခဲ့ပြီး ပြည့်ပုံမှတ်များနှင့် စာချုပ်များ ချုပ်ဆိုရာတွင် အထူး ဦးစားပေးခြင်း ခံထားရသည်။

၁၃၀။ တို့မြင်လာသော ပွဲစလိကကဏ္ဍရှင်းနှင့်မြှုပ်နည်းများဖြင့် အလုပ်အကိုင်များ ပိုမိုဖန်တီးနိုင်ရန်အလိုကြာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးပိုင်းတွင် ဒေသတွေးနှင့် ကမ္ဘာဝျေးကွက်များနှင့် ပိုမိုချိတ်ဆက်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သွားရန် လည်း လိုအပ်သည်။ အနောက် အပ်စု၏ ကုန်သွယ်ရေး ပိတ်ဆိုမှုများကို ဖြေလျှော့ပေးခြင်းနှင့် အာဆီယံစီးပွားရေးအသိကုန်အဝန်း (AEC) အသက်ဝင်လာတော့မည့်အခြေအနေများက ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အမိကကျသည့် ကုန်သွယ်မှုများကိုဖြစ်စေနိုင်သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရုပ်ခြားရွေးကွက်အခွင့်အလမ်းများကို ပိုမိုခဲ့၍ ထွင်လာနိုင်သည့်ဖြစ်ပြီး ယင်းအတွက်ကြောင့်လည်း အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများလည်း တို့မြင်လာမည့် ဖြစ်သည်။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံသည် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်လာခဲ့ပြီး နောက်လိုင်း ကုန်ပစ္စည်း စည်းကြပ်ခွန်များ၊ ပုံမံးမျှ စည်းကြပ်ခွန်များနှင့် ပုံမံးမျှ အခွန်နှုန်းထားများလည်း ကျဆင်းခဲ့သည်။ သို့ရာတွင်လည်း နိုင်ငံတွင် ဒေသတွင်းနှင့် ကမ္ဘာဝျေးကွက်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ကို သိသိသာသာ အဟန်အတားဖြစ်စေသည့် အခွန်မဲ့ လုပ်ဆောင်ရွက် (NTMs) များစွာလည်း ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ ယင်းတို့ကို ထိထိရောက်ရောက် အသုံးချိန်ငံရန် လက်ရှိတွင် ဆောင်ရွက်နေသည်။ အလားတူ သွင်းကုန်နှင့် ပိုကုန်ကြော်ချက်များဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအတွက် အကောက်ခွန်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများလည်း နေးကျေးလေးလုပ်နေသည်။ အကောက်ခွန်ဌာနသည် လိုအပ်သည့် ပစ္စည်းများတပ်ဆင်အသုံးပြုမှု ကင်းမဲ့နေပြီး အခြားသော အစိုးရွှောနများနှင့် ဝေမျှ ဖလှယ်နိုင်ဖွယ်ရှိသည့် ဓာတ်ခွဲခန်းသုံး အဆောက်အအုံ ပစ္စည်းတစ်ခု လိုအပ်နေသည်။ ယင်းတွင် စမ်းသပ်နိုင်စွမ်းရှိပြီး သွင်းကုန်နှင့် ပိုကုန် နမူနာမျိုးစုံကို လျင်မြန်စွာ ပြန်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒေသတွင်း အခြား နိုင်ငံအများစုံနှင့် နိုင်းယဉ်လျှင် ထောက်ပုံပို့ဆောင်ရွက်မှု စွမ်းဆောင်ရည်ဆိုင်ရာ အညွှန်းကိန်းတွင် ဆောင်ရွက်မှု အားနည်းနေသည်။

၁၃၁။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဈေးကွက်နှင့်အပြည့်အဝယ်ပေါင်းချိတ်ဆက်ရာတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ဆက်သွယ်မှုအားနည်းခြင်းက အမိကအဟန်အတားတစ်ခုဖြစ်နေသည်။ လက်ရှိတွင်နိုင်ငံ၏ ဂိုဏ်ရေအခြေခံအဆောက်အအုပ်စုတွင် ဒါနိုင်ငံအများစုထက်နောက်ကျကျနှံနဲ့သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ၂၀၁၄ ADB အစီရင်ခံစာအရ ၂၀၁၂ ခုနှစ်အထိ စုစုပေါင်း လမ်းကွန်ရက်သည် ၁၇၈, ၆၀၀ ကိုလိုမိတာ ဖြစ်သည်။ သို့သော် နိုင်ငံ၏ အချုပ်အစား (၆၇၆, ၅၇၇ စတုရန်း ကိုလိုမိတာ) နှင့် လူဦးရေ ၅၁ သန်းတိုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရာတွင် နိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်း လမ်းအရှည်အလျားသည် နည်းနေသည်။ တနည်းအားဖြင့် လမ်းသိပ်သည် ၁,၀၀၀ စတုရန်း ကိုလိုမိတာလျှင် ၂၁၉ ဒသေမ ၈ ကိုလိုမိတာ ဖြစ်သည်။ ယင်းသည် အရေးတော်အရှုနိုင်ငံများထဲတွင် ခုတိယအအားနည်းဆုံးပိုင်ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၈ ခုနှစ်အကြား လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးသည် တစ်နှစ်လျှင် လမ်းသိပ်များထွင် ကိုလိုမိတာ ၈,၆၀၀ ခန့်ကျွန်းဖြင့် တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ယင်းနှစ်းသည် ၂၀၀၉ ခုနှစ် နှင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်အထိ တစ်နှစ်လျှင် တိုးချွဲဖောက်လုပ်သည့် လမ်းအရှည်အလျား ၅,၈၀၀ ကိုလိုမိတာ ထိကျဆင်းခဲ့သည်။ အလားတူ မြန်မာဆိပ်ကို အပြောင်အဆောက်အအုပ်စုတွင် အခြားသော နိုင်ငံများထက် နောက်ကျကျနှံနဲ့သည်။ နိုင်ငံ၏ ပင်လယ်ကူးသဘေားဆက်သွယ်မှ အသွေးကိန်း³⁷သည် ကမ္မဘဒီးယားနိုင်ငံနှင့် တန်းတူဖြစ်သော်လည်း အခြားသော အရေးတော်

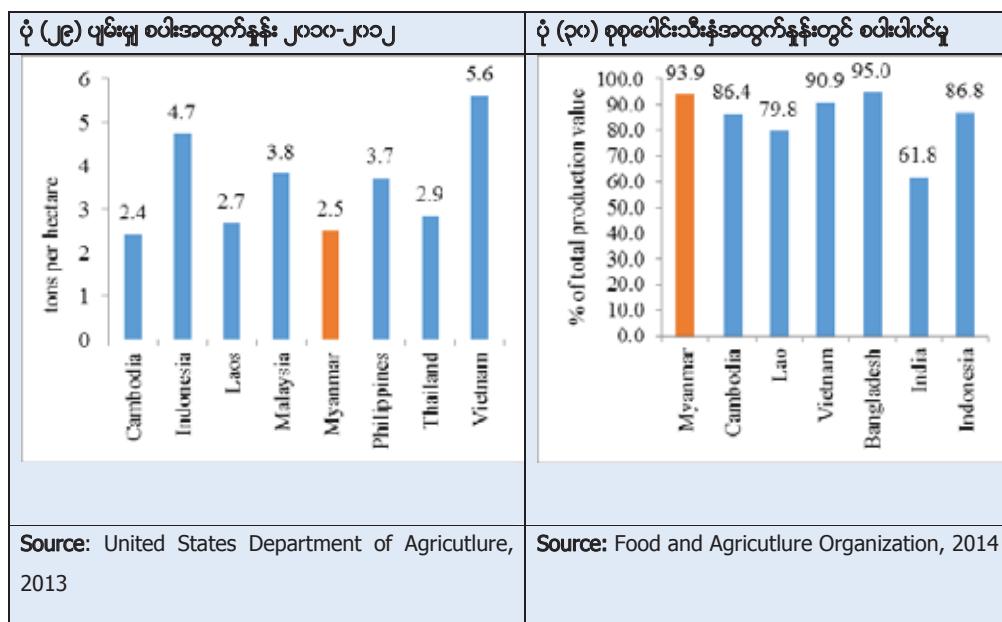

ଆର୍ଥିକିନ୍ଦରେ ମୁଖ୍ୟମାନ ଆଧୁନିକ ପରିବହଣ ଯୋଗଦାନ କରିବାରେ ଏହାର ଅବଧି ଅଧିକ ହେଲାମାତ୍ର ନାହିଁ ।

(ခ) စိက်ပျိုးရေး ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကို တိုးမြင့်ခြင်း

လယ်ယာလုပ်ငန်းမဟုတ်သည့် အလုပ်အကိုင်များကို တဖြည့်ဖြော်ချင်း ဖော်စီးခြင်းနှင့်အတူ စိုက်ပျိုးရေးပိုင်းတွင်လည်း နောက်လာမည့် နှစ်များစွာ တွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူများစွာကို အလုပ်အကိုင်များ ဆက်လက်ပေးသွားနိုင်မည်ဖြစ်ရာ ယင်းအတွက်ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသည် နိုင်ငံတွင် ဆင်းရဲ့မြစ်များမှ လျော့ချေရေးတွင် အဓိကကျေလျှတ်ရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အကျိုးဖြစ်ထွေးမှုများ တိုးမြင့်လာခြင်းနှင့် အလုပ်သမားများ ယင်းအကျိုးကျေးဇူးများကိုပြန်လည်ခံစားခြင်းသည် ထိရောက်သော ဆင်းရဲ့မြစ်များမှုလျော့ချေနိုင်ရေးအတွက် အဓိကကျေသည်။ အတွက်နှစ်းပမာဏတို့မြှင့်ခြင်းသိုးနှင့်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့်တိရိစ္ဆာန်များမှုပြောင်းလဲခြင်းသို့မဟုတ် အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့်လုပ်ငန်းတွင် ဖြည့်တင်းလုပ်ဆောင်မှုများ (လယ်သား အပါအဝင်) အသုံးပြုမှုကို ပိုမိုထိရောက်စွာ အသုံးချုခြင်းများကြောင့် အကျိုးအမြတ်များ ပိုမိုရရှိလာခြင်းသည် လယ်ယာဖြေ လူမှားဝက် တိုးတက်နိုင်သည့်အခြေအနေများအတွက် လိုအပ်သည်။ နှစ်တိုးဝင်ငွေရရှိမည့် လယ်ယာမြေ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည် အေသအချို့တွင် မြေလွှတ်များကို တိုးမြှင့် အသုံးချိန်မှုများ ရှိစေပြီး လယ်ယာလုပ်ငန်းပြင်ပ လုပ်ငန်းဆောက်ပုံမှုများအတွက် လိုအပ်ချက်များကို ဖြစ်ပေါ်စေမည်ဖြစ်သော်လည်း အလုပ်သမားများကို ရင်းနှီးငွေ အစားထိုးပေးမှု တစ်ချိန်ဖော်ဖွံ့ဖြိုးရှိသည်။ ပိုမိုထုတ်လုပ်နိုင်သော စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့် အစားအစားဖော်နှီးရေး လုပ်ငန်းဆောင်တာများဖြင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများကို အေးပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ပိုကုန်လုပ်ငန်းများဖြင့် နိုင်ငံခြားငွေလှယ်မှုများကို ရရှိစေမည်ဖြစ်သည်။

၁၃၃။ ဆန်စပါး တွက်ရှိမှုပောက် နည်းပါးခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ကျဆင်းနေခြင်း၏ အဓိကအကြောင်း အရင်းဖြစ်သည်။ ဆန်စပါးသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဓိက စိုက်ပျိုးရေးတွက်ကုန် ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်း စိုက်ပျိုးမြေကော်၏ ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်တွင် စိုက်ပျိုးကြသည်။ ဆန်စပါးသည် အလေးသိန်အားဖြင့် တွက်ဆလျက် စုစုပေါင်း အစားအစားထုတ်လုပ်မှု၏ ၉၇ ရာခိုင်နှုန်း လည်း ဖြစ်သည်။ ထိုပြင် ဆန်စပါးသည် နိုင်ငံ၏ အဓိကပိုက်ကုန်များထဲတွင် တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဆန်စပါး တွက်ရှိမှု ပမာဏများသည် ဒေသတွင်း အခြားသော နိုင်ငံများနှင့် နိုင်းယဉ်နိုင်သည်။ ပိုမို အသေးစိတ်အာက်အလက်များကို (ယေားကွက်၅) တွင် ပြထားသည်။ ဆန်စပါး ထုတ်လုပ်မှု ကျဆင်းနည်းပါးနေခြင်း၏ နောက်ကွယ်ရှိ အဓိကအကျဆုံး ပြဿနာများသည် စိုက်ပျိုးမွေးမြှုပူရေး လုပ်ငန်းတွင်ရှိနေပြီး အဓိကအားဖြင့် ဆည်ရေပေးသွင်းမှု လုပ်လောက်မှုမရှိခြင်း၊ တိုးချဲ့ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ရရှိမှု မရှိခြင်းနှင့် အားနည်းသည့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှု အလေ့အထားများပင်ဖြစ်သည်။

ଯୋଗ୍ବନ୍ଧ-୧ ପାଇଁ ଯୁଦ୍ଧରୀରୁ ମହିଳାକିନ୍ଦରେ ତେବେତୁଣ୍ଡର ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ଯୁଦ୍ଧରୀରୁ

လယ်ယာစိက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မောင်းဝါးကြီးဌာန၏ တရားဝင်အချက်အလက်များအရ ပျမ်းမျှ စပါးထွက်ရှိမှုသည် တစ်ဟက် တာလျှင် င တန်ဟ သိရှိရသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံမှ ကုန်သွယ်တင်ပို့ခြင်း သိမဟုတ် စားသုံးခြင်းတိုကို စဉ်းစားရမည့် အပိုပမာဏနှင့် ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် ဆန်စပါးထွက်လုပ်မှု အဆင့်သည် အလုမ်းကွာဝေးနေသည်။ အမေရိကန် စိက်ပျိုးရေးဌာန (USDA) က ၂၀၁၀ -၂၀၁၂ ခုနှစ်များအလွန်တွင် ပျမ်းမျှ စပါးထွက်ရှိမှုပမာဏသည် တစ်ဟက်တာလျှင် ၂ ဒသမ ၅ တန်ဖြစ်သည် ဟ ခန့်မှန်းထားခဲ့သည်။ ယင်းမှာ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု အဆင့်သည် အရှေ့တောင်အာရုံတွင် အောက်သို့ ကျရောက်သွားစေပြီး ကမ္ဘာဒီးယားနိုင်ငံ၏ အတက်တွင်သာ ရောက်ရှိနေသည် (ကားချပ် ၂၆၅၈ ကမ္ဘာဘူးနှင့် LIFT တိုက မကြာသေးမိုက ပြုလုပ်ခဲ့သည့် လယ်ယာမြေ နမူနာ စစ်တမ်းအရ ၂၀၁၃ ခုနှစ် မိုးစပါး ထွက်ရှိမှုပမာဏသည် စစ်ကိုင်း တိုင်းဒေသကြီးတွင် တစ်ဟက်တာလျှင်၍ ဒသမ င တန်၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် တစ်ဟက်တာလျှင်၍ ၂ ဒသမ င တန်နှင့် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးတွင် တစ်ဟက်တာလျှင်၍ ၃ တန် ရှိသည်ကို တွေ့ရှိခဲ့သည်။ အဆိုပါ ဒသများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆန်စပါး ထွက်လုပ်မှုတွင် အများခုံးထွက်လုပ်နိုင်သော ဒသများဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်း၏ ဆန်စပါးထွက်ရှိမှု ပမာဏ ကျာဟချက်သည်၍ ယင်း၏ အမျိုးမျိုးသော ရောန္တထားမှုသည် ကမ္ဘာဒီးယား၊ လာအို၊ ထိုင်းနိုင်းအရှေ့မြှောက်ပိုင်းထက် အာရှအလယ်ပိုင်းဒေသများဖြစ်ကြသော ထိုင်း၊ အင်ဒိန်းရား၊ ဖိလ်ပိုင်နှင့် ပို့ယာက်နိုင်းပို့မို့နိုင်းယူလိုနိုင်သည်။ ကမ္ဘာဒီးယားလာအိန်းထိုင်းနိုင်းများ၏ ဆန်စပါးထွက်လုပ်မှုကြီးမှု သော အချိုးအစားတစ်ခုသည် ပင်ကိုအားဖြင့် သမားရှိုးကျ မျိုးစိတ်များထက် ထွက်ရှိမှု ပမာဏ နည်းပါးသော မျိုးစိတ်များ၏ တန်ဖိုးမြင်တက်နေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် စပ်ယုန်းမွေးသည့် ကောက်ညွှေး စဝါးမျိုးစိတ် များဖြစ်ထွန်းသော ထိုင်းနိုင်းအရှေ့မြှောက်ပိုင်းတွင် အမိကသီးနှံ ပျော်မျှ ထွက်ရှိမှုသည် တစ်ဟက်တာလျှင် ၂ ဒသေမ ၃ တန်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်းနှင့် ယဉ်၌ သင့်တော်သည့် ဒေသသည် သမားရှိုးကျ မျိုးစိတ်များ လွှမ်းမိုးထားသည့် ထိုင်းနိုင်း အလယ်ပိုင်းဒေသတွင် မိုးပါးသီးနှံပင်ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၁-၂၀၁၃ ကာလတွင် ပျော်မျှ ထွက်ရှိမှုပမာဏ တစ်ဟက်တာလျှင် ၃ ဒသေမ ၈ တန်ရှိသည်။ ယင်းသည် စစ်ကိုင်းတိုင်းတွင် ၅၇ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဧရာဝတီတိုင်းတွင် ၃၆ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ပဲခူးတိုင်းတွင် ၂၇ ရာခိုင်နှုန်းတို့ဖြင့် ထွက်ရှိမှု ကျာဟချက်တစ်ခုကို ပေါ်လွှင်စေသည်။ ပိုယာက်နိုင်းတွင် မဲခေါင်ဖြစ်ရှုမဲးဒေသသို့ စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းကောင်းမွန်သော ဒေသတစ်ချို့တွေကို ဆန်စပါးထွက်ရှိမှု ပမာဏသည် တစ်ဟက်တာလျှင် ၆ တန်မှ ၇ ဒသေမ ၅ တန်ထိရှိသည်။ ယင်းမှာ မြန်မာနိုင်းတွင် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာ ထွက်ရှိမှုပမာဏ ကျာဟချက်ကို ပေါ်လွှင်စေသည်။

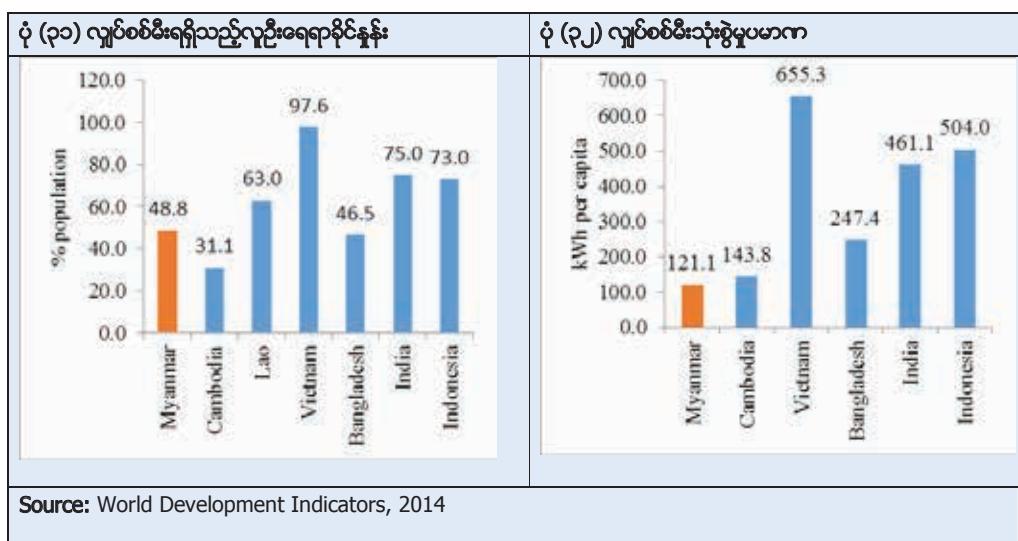
၁၃။	တန်ခိုက်တည်းမှာပင် ဆန်စပါးအပေါ် အထွန်အမင်း နှိမ့်အားထားမှုများကို ထဲတဲ့လုပ်ပေးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရှိ ဆန်စက်အများစွာတွင် ငောက်နောက်ကျနေသည့် နည်းပညာများကိုသာ အသုံးချန်ခြင်းကြောင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ ထိရောက်မှုများနည်းပါးခြင်း၊ ထွက်ကုန်ဆုံးရုံးမှ အဆင့်မြင့်မှုများခြင်းနှင့် အရည်အသွေးနိမ့်သည် ဆန်များထွက်ရှိလာစေသည်။ ခန့်မှန်းခြားအားဖြင့် ဆန်စက်များ၏ လေးပုံးပုံး တစ်ထဲတက်နည်းသည် အရေအတွက်သည်သာ အရည်အသွေး အလယ်အလတ်အဆင့်မှ အရည်အသွေးမြင့် ဆန်များကို ထဲတဲ့လုပ်ပေးနိုင်လျက်ရှိသည်။ ယခုအခြေအနေသည် ပြည့်ပသို့ တင်ပိုဖြည့်ဆည်းနိုင်သည့် ဈေးကွက်အပိုင်းအကန့်များကို ကန်သတ်ထားသည်။ ယင်းအတွက်ကြောင့် ဆန်တင်ပိုအတွက် ဈေးနှုန်းပမာဏနှုန်းကြောခြင်းကိုဖြစ်စေပြီးလယ်သမားများတို့ပေးချေသည့် ဈေးနှုန်းနှုန်းကြောများလည်း ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ဆန်တင်ပိုအပေါ် ရေရှည်နှင့် အခါအားလုံးစွာပို့ဆိုထားမှုနှင့် ကုန်သွယ်မှုတွင်နိုင်ငံပို့လုပ်ငန်းကြီးများပါဝင်ပတ်သက်မှုများ အပါအဝင် သမိုင်းဝင်အချက်အလက်များက ယင်းကဏ္ဍတွင် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို တားဆီးထားသည်။
၁၃၅။	

သေချာရေရှာခြင်းမရှိသည့် မူဝါဒများသည်လည်း အချို့သောရင်းနှင့်မြှုပ်နှံသူများကိုလည်း ဆက်လက်တားဆီး ထားသည်။

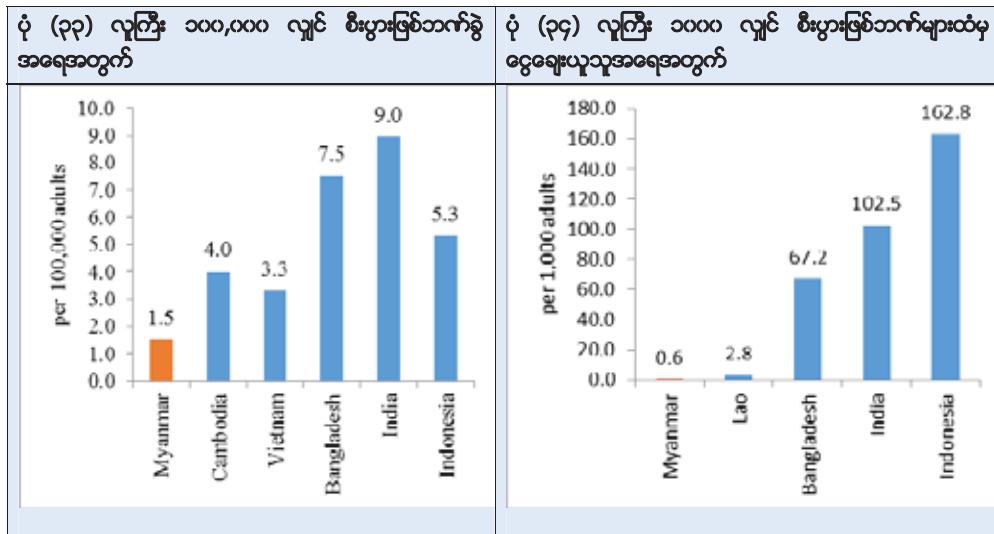
(က) မြန်မာနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်း ထုတ်လုပ်မှု စမ်းရည်နှင့် ယဉ်ပြင်နိုင်စွမ်းကို တိုးမြင့်ခြင်း

- ၁၃၉။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ထဲတဲ့ကုန်များကို နိုင်ငံတကာအတိုင်းအတာဖြင့် ယဉ်ပြုလိုနိုင်ရေးအတွက် အဓိကအားဖြင့် စွမ်းအင်ကလွှာတွင် အရေးတွေ့းရှားပါး နေခြင်း၊ ဘဏ္ဍာရေးကလွှာတွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းနေခြင်း၊ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားရှားပါးခြင်းနှင့် သတင်းနှင့်နည်းပညာအချက်အလက် ICT ဝန်ဆောင်မှု ပို့ဗျာနည်းပါးနေခြင်းတို့အပါအဝင် စီးပွားရေး၏ စုစုပေါင်း ထွက်ကုန်စွမ်းရည်ပိုင်းကို အဟန်အတားမှားကို လက်ရှိ ကာလတွင် တားဆီးနေသာ အတားအဆီးမှားကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်လိုအင်သည်။ မူဝါဒရေးရာ အားနည်းခြင်းနှင့် ကာလရည်ကြာ သီးခြားတည်ရှိ နေခဲ့ခြင်းများကြောင့် ယခုကဲ့သို့ အဓိကကျသည့် ကုန်ထဲလုပ်မှု ကိုစွမ်းအတွက် အရေးတွေ့းရှားပါးမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး ယင်း အတွက်ကြောင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှား ဖွင့်လှစ်ခြင်းနှင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် စရိတ်စက် မြင့်တက်ခြင်းတို့ကိုလည်း ဦးတည်စေသည်။ ယခု အတားအဆီးမှားကို ဖယ်ရှားခြင်းမရှိလျှင် နိုင်ငံ၏ ပုဂ္ဂလိက ကလွှာတွင် တိုးမြှေ့ရင်းနှီးမြှေ့ပြင်းနှင့် ကုန်သွယ်မှုတို့ဖြင့် အလုပ်အကိုင်များ ပိုမို ဖော်တို့ခြင်းသည် အပြည့်အဝ အသုံးချိန်မည်မဟုတ်ပေ။

- ၁၄၀။ ဖွံ့အင် လုံလောက်မှုမရှိခြင်းသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာနှင့် ရှိခဲ့စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် အမိကအတားအဆီးတစ်ခုပဲ ဖြစ်သည်။ နည်းပညာအဆင့်မြှင့်လာမှုကြောင့် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ထုတ်လုပ်မှု မဟုတ်သော လုပ်ငန်းများသည် စွမ်းအင်တွင်များစွာမြှိုက်နေရပြီး ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး သိမဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများတွင်လည်း ဖို့ခို့နေရသည်။ သို့ရာတွင် အစောင့်းက ဖော်ပြုခဲ့သည့် အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအောက် နည်းပါးသော လျှပ်စစ်လတ်အားလုံး ကွန်ရက်ဆက်သွယ်မှုဖြင့် အရေးတောင်အာရုံတွင် လျှပ်စစ်ရရှိမှုနှင့် အနည်းဆုံးသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံတွင် ပုဂ္ဂလိက မီးစက်များအပါအဝင် စုစုပေါင်း လျှပ်စစ်ရရှိမှုသည် ငူးဒေသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်းပင်ဖြစ်သည်။

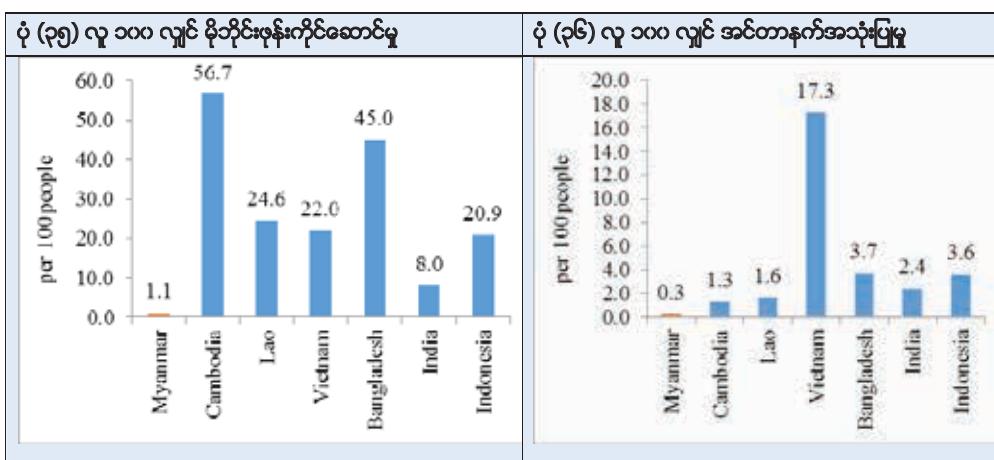

- အလားတူပင် နိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာန် ငွေကြေး၊ ဝန်ဆောင်မှု ကဗျာသည် ဖွံ့ဖြိုးမှုအလွန်အကျိုအားနည်းနေပြီး၊ ၂၀ ရက်စွဲနှင့် ထက်နည်းပါးသော လူဦးရေ သည် သာ တရားဝင် ဘဗျာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိနေသည် (ပုံ ၃၃ နှင့် ၃၄)။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကျင့်စစ်တမ်းများအတွင်း ကုမ္ပဏီအများစု၏ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ရာတွင် ဘဗျာရေးဆိုင်ရာအခွင့်အလမ်းရရှိနိုင်မှုသည် အမိက အတားအဆီးတစ်ခုအဖြစ် ဖော်ပြထားသည်။ (ပုံ ၂၅ နှင့် ၂၆) ဘဏ်လုပ်ငန်းသည် နေးကွေးလေးလံသော ဘဏ်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များနှင့် အရောင်းအဝယ် လုပ်ငန်းကိစ္စများတွင် တန်ဖိုးမြင့်တက်နေ့မှုများရှိနေပြီး ဘဗျာရေးဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် နက်နဲ့မှ မရှိသေးပေါ့ ဥပမာအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းနှင့် ပြင်ပသို့ ရှင်းပုံငွေများအလွယ်တကူ လွှဲပြောင်းနိုင်ခြင်းမရှိသေးပေါ့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများသည် ငါးတို့ ပြည်ပတွင် ရရှိငွေများကို မိသားစုများထံသို့ လွှဲပြောင်းပေးပို့ရာတွင် သင့်လျော်သည့် ဘဗျာရေး ဝန်ဆောင်မှုများရရှိခြင်းမရှိသေးပေါ့။ တင်းကြပ်သည့် အပေါင်ခံပစ္စည်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များက ချေးငွေရယူမှုကို အဟန်အတားဖြစ်ဖော်ပြီး ဘဏ်အများစုသည် အကြွေးဝယ်ကတ်ပြား ဝန်ဆောင်မှုစနစ်များ၊ လိုပေးအပ်ခြင်းမရှိသေးပေါ့။ ထို့ပြင် အတို့နှုန်းများတို့ အဖိုးရအုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းက ထိန်းချုပ်ထားပြုးကြောင့် ဘဏ်များ၏ အကျိုးအမြတ်ရရှိမှုကို ကန့်သတ်နေကာ ယင်းအတွက်ကြောင့် ချေးငွေရယူမှုကို သက်တမ်းတိုးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၁၄၂။ ကျမ်းကျင်လုပ်သား ဖြည့်ဆည်းနိုင်မှ အားနည်းနေဂြိုင်းသည်လည်း မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူအများစုက ပြောကြားထားသော အခါကအတားအသီးတစ်ခြဖို့သည်။ နိုင်ငံသည် သီးခြားရပ်တည်ခဲ့ရသည့် ရှည်လျားသော ကာလတစ်ခုမှပေါ်ထွက်လာချိန်နောက်ပိုင်း ပြည်တွင်၍၌ ရှိရှိနိုင်သည့် ကျမ်းကျင်မှုများနှင့် အလုပ်ရှင်များ၊ အထူးသဖြင့် မှုကြားသေးမြိုက်ဝင်ရောက်လာသည့် ကုမ္ပဏီများကတောင်းဆိုနေ သော ကျမ်းကျင်အကျဉ်းချုပ်တွင် သိသာသည့် ကွာဟာချက်တစ်ချို့နေသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍအိုင်ရာ အထူးနည်းပညာ ကျမ်းကျင်မှု များ အပြင် မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ ကျောင်းများမှ ဘဲရှုရလာကြသော လူများစွာတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာရပ်တွင် အခြေခံ ကျမ်းကျင်များလည်း မရှိပေါ်။ ထိုပြင် အသက်မေးဝစ်းကျော်မှု ဆိုင်ရာ သင်ကြားပြသပေးသော ဌာနအများစုကိုလည်း ယခင် အစိုးရ လက်ထက်တွင် သမဂ္ဂုံးကျတ္တာသို့လဲများအဖြစ် သို့ပြောင်းလဲသွားသည်။ လက်ရှိကျယ်ပြန်သည့် ကွာဟာချက်ကိုထောက်ဆလျှင် ကျမ်းကျင်လုပ်သားများကို တိုးစွဲ့ဖြည့်ဆည်းခွင့်သည်။ ဆင်းရှုစွဲ့ပါးမှလျော့ချရေးတွင် များစွာအကြိုးသက်ရောက်စေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၁၄၂။ သို့သော်လည်းကျမ်းကျင်လုပ်သားဖြည့်ဆည်းမှုကို တိုးမြှင့်ရေးအတွက် ပိုမိုရေရှည်လုပ်ဆောင်မှုများသည် ရလဒ်များအောင်မြင်ရရှိရန် အချိန်ကြာမြင့်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ရေတိုကာလတွင် အချိုသော လိုအပ်သည့် လုပ်ဆောင်မှုများကို စတင်အကောင်ထည်ဖော်လုပ်ဆောင်နေဖြစ်ဖြစ်သည်။ ကျမ်းကျင်မှု ကွာဟယျက်များကို ဖြည့်တင်နိုင်ရန်အတွက် ကွာဟယျက်မရှိသော လုပ်ဆောင်မှုတစ်ရပ်အဖြစ် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေသည် လက်တလောတွင် ကုမ္ပဏီများ၏ နိုင်ငံခြားသားများကို ငါးရမဲ့လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြထားရာ ကနဦးအားဖြင့် ပထမနှစ်နှစ်တာအတွင်း ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ခွင့်ပြသွားမည်ဖြစ်ပြီး ယင်းနောက်ပိုင်း နှစ်များတွင် ယင်းကို လျော့ချသွားမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ရရှုညွှန်ပြရင်းနိုင်မှုသည် ဈေးကွက်တွင် လိုအပ်နေသော ကျမ်းကျင်မှုများနှင့် အညီ လိုအပ်သည့် လူဦးရေ မွေးထုတ်ပေးနိုင်ရန် ပညာရေးနှစ်မျိုး အရည်အသွေးပေါ်တွင် မှတည်နေသည်။ ယင်းကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်နှင့် ရလဒ်များဖြစ်ထွေးရန်မှာ အချိန်ကြာမြင့်မည်ဖြစ်သောကြောင့် သေးငယ်ပြီး အရေးကြီးသည့် လုပ်ဆောင်မှုအချိုကို စတင်လုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်လှသည်။ အထူးသဖြင့် ရေတို့ဖြည့်ဆည်းမှုဖြင့် ကျမ်းကျင်မှု၏ သဘောသဘာဝကို ဆုံးဖြတ်ရန်နှင့် အလုပ်ရှင်များ၏ ရရှုညွှန်ကျမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့် နယ်ပယ်များရှိရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကိုတိုးချေရန်နှင့် ပြုလုပ်နိုင်သည့် ပုဂ္ဂလိကနှင့်အစိုးရကဏ္ဍများကိုရရှိစေမည့် မှတ်၏ အေားပေါ်ပေါက်လာရန် လိုအပ်သည်။

- မြန်မာနိုင်ငံတွင် သတ်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ ICT သည် ဒေသတွင်းနှင့် ကဗျာရှိ အခြားသောနိုင်ငံများနှင့် နှင့်ယဉ်လျှင် ဖွံ့ဖြိုးနှုန်းသိသော အားနည်းနေသော်လည်း ယဉ်အခါ ယင်းအခြေအနေများသည် လျှင့်မြန်စွာ တိုးတက်လာမည်ဟု မျှော်လင့်ရသည်။ လက်ရှိအချိန် တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မိဘိုင်းဖုန်းနှင့် အင်တာနှင် ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်မှုနှင့်သည် ၁ ဒသမ ၁ ရာခိုင်နှစ်းနှင့် သူညီ ၃ ရာခိုင် နှစ်း အသီးသီးရှိနေပြီး အရေးတောင်အရှုတွင် အနိမ့်ကျခုံးဖြစ်နေသည်။ သို့သော်လည်း လူထုဆက်သွယ်ရေး ကဏ္ဍ ပြပိုင်ပြောင်းလဲ မှုများသည် ဈေးကွက်အတွင်း လျှော့ပေါ်ပေးမှုနှင့်အတူ ရှိလာခဲ့သည်။ ဆက်သွယ်ရေး ဥပဒေသစ်တစ်ရပ်ကိုလည်း ၂၀၁၃ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလက အတည်ပြုခဲ့ပြီး ယင်းသည် ကောင်းမွန်သည့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီဖြစ်ထွန်းနေသည်။ နိုင်ငံတကာအတိုင်းအတာ ဖြင့် ပွဲလင်းမြင်သာမှုရှိစွာဖြင့် ဖုန်းအော်ပရေတာသစ် နှစ်ခုကိုလည်း လုပ်ကိုင်ဆွင်လုပ်စင်ထုတ်ပေးခဲ့ပြီး လက်ရှိဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်သည့် နိုင်ငံပိုင်အော်ပရေတာကလည်း မကြာမီလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မည့်မိတ်ဖက်ကဗျာကိုရွေးချယ်သွားမည်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဖော်ပွဲပိုင်သည့် ဈေးကွက်တစ်ခုမှ လုပ်ငန်းရှင်များစွာ ပါဝင်သော ဈေးကွက်တစ်ခုကို အသွင်ပြောင်းလဲသွားမည်ဖြစ်သည်။ လူထု ဈေးနေ့ပိုင်းမှုလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြင့် ဂုဏ်သာက် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ခုကိုလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး အခြားသော ကိစ္စရပ်များကို လည်း နောက်တစ်ဆင့်တွင် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနေပြီဖြစ်သည်။

(ယ) တိုးတက်ပြီး ပိုမိုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် သဘာဝအရင်းမြစ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုများဖြင့် ရေရှည်စွမ်းဆောင်နိုင်မှုကို သေချာစေခြင်း

- ၁၄၆။ ရေရှည်ကာလတွင် ဆင်းရဲ့စွမ်းပါးမှာ လျှော့ချေားအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရည်အသေးသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ယင်း၏ ပါကြွယ်ဝသော သဘာဝရင်းမြစ်များကို မြန်မာန်ကန်ကန် စီမံခန့်ခွဲမှုအပေါ် ယင်း၏ စွမ်းဆောင်ရည်ပေါ်တွင် မူတည်နေသည်။ စိုက်ပျိုးရေး၊ သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ခရီးသွားလာရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် စွမ်းအင် ထုတ်လုပ်ရေးများအပါအဝင် အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးရေးအတွက် အဓိကကျေသော ယင်း၏ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုစီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်များအတွက် သဘာဝအရင်းအမြစ်များပေါ်တွင် နို့ခို့မှု များပြားနေသည်။ ထို့ကြောင့် ရေရှည် ကာလတွင် ဆင်းရဲမှုကို လျှော့ချေားအတွက် နိုင်ငံသည်ထိရောက်သည့် အဖွဲ့အစည်းများကို တည်ဆောက်ရန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ကဏ္ဍတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်နိုင်သည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် လိုအပ်သည်။

- ရေအားလျှပ်စစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အဓိကကကျသော သဘာဝအရင်းအမြစ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ရေအားလျှပ်စစ် ကဏ္ဍတွင် ရင်းနှီးဖြူပိန့်မှုများ သည် ဆင်းရဲမှုလျော့ချုပ်အတွက် အကူအညီဖြစ်စေသည့် အလားအလာများလည်း ရှိနေသည်။ ထို့ပြင် ယေဘုယျ လူပိုးရေများကိုအကျိုး ကော်ဇားများနှင့်အတူ ယင်းတို့ကို ကောင်းစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မည်ဆိုလျှင် ချမ်းသာကြော်လုမှုကိုလည်း ဝေမျှနှင့်မည်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်းငင်းတို့သည် အကယ်၍ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာစာနာထောက်ထားမှုများကိုကောင်းမွန်သည့် ရေအားလျှပ်စစ် ထုတ်လုပ်ရေး အစီအစဉ် တစ်ခုနှင့်မှန်မှန်ကန်ကန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းမှုရှိလျှင် ကြီးမားသည့် အန္တရာယ်များကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။ လက်ရှိတွင် ရေအားလျှပ်စစ်ကဏ္ဍသည် နိုင်ငံတွင် လျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်မှု၏ ဂျေ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ရှိသည်။ များစွာသော စီမံကိန်းသစ်များ သည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအဆင့် အမျိုးမျိုးဖြင့် ရှိနေပြီး စွမ်းအင်ကဏ္ဍအတွက် အထူးအစီအစဉ်များ ရေးဆွဲနေသည့် ADB နှင့် JICA တို့၏ အထူးအစီအစဉ်များအရ ၄၅ ဂိုဏ်ဝါဝါ ရှိမည့် စီမံကိန်း ၅၈ ခုတို့ဖြစ်သည်။ ယင်းဘို့တဲ့မှ အချို့သည် လာမည့် ၅ နှစ်မှ ၁၀ နှစ်အတွင်း ပြီးစီးနှင့်မည်ဆုံးရှိသည်။ ရေအားလျှပ်စစ်၏ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်အကြော်ကော်ဇားများများကို သဘောပေါ်ကို နားလည်နိုင်ရေးအတွက် မှန်မာနိုင်ငံ

သည်ရေရှည်ရေအားလုပ်စစ်ဆေးမဲ့ကိန်းများအတွက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့်ဆင်းဆုံးမှုပူလျော့ချေရေးအတွက်အမြင့်မားဆုံးသောအကျိုးဆက်များကိုဖော်ထုတ်၍၏ ဦးစားပေးသတ်မှတ်နိုင်ရန်အလိုက် အစိုးရ၏ အားကောင်းသည့် စွမ်းဆောင်ရည်များ ပေါ်တွင် မိခိုရမည်ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နည်းနှင့် လက်ရှိနှင့်ဝေအားကျ ဦးဆောင်နေသော စွမ်းရည် တည်ဆောက်မှုအတွက် အလျှော့များက ထောက်ပံ့မှုနှင့် အတွေ့အကြုံရှိ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ၊ လုပ်ငန်းရှင်များ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းက မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေအားလုပ်စစ် ကဏ္ဍ ရေရှည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အရေးပါလှသည်။

အတာဖြင့် သဘောတူထားသည့် မူဘောင်တစ်ခုကို အခြေခံထားသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်များအကဲဖြတ်ချက်များကို ဖြတ်ကျော်ထားသည့် အထောက် အထားမရှိပါက ယင်းတို့သည် နောင့်နေးကြန်တွေမှုများ၊ အတိုးအကျယ် တွဲတွေ့လာရန်နှင့်သည်။ ထို့ကြောင့် ရေဆာက်လက်ချုပ်လုပ်ဆောင်ရမည့် အစီကြီးစားပေးအရာသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အကာအကွယ်များ၊ အတွက် တစ်နှင့်ငလုံးအတိုင်း အတာဖြင့် သဘောတူထားသည့် မူဘောင်တစ်ခုကို ပြင်ဆင် ဖော်ထုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

41 EITI နိုင်တကာ ဘုတ်အဖွဲ့အ အခြေးသော နိုင်ငံများအပြေားတွင်မြန်မာနိုင်ငံသည် အထိရှု လူမှုအသိပိုင်းအရိုင်းနှင့် လုပ်နှင့်များတဲ့ ဂျာကိုယ်စားလှယ်များ ပြင် မွှေ့စည်းထားသော ကလ္လာများနှင့်တွင် ဦးဆောင်ပါဝင်သူ၏ဖုန်းတို့ နေရာတော် အောင်မြို့ဘာ တွင်ထင်နိုင်သည်၍ အတည်ပြုထားသည်၏အိုဒီလိုက်လိုက်လိုသည်။ EITI အဖွဲ့အစည်းတို့ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ယူအောက် မြန်မာနိုင်ငံသည် ယင်း၏ တစ်နှစ်တော် EITI အစီရင်ခံစာတွင် သည့်လိုက်လိုက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သူတော်အချက်အလက်များကို လာသိရှိပြေား ထိုတော်ပြောပြောကြေးရန်လိုအပ်လာဖြေဖြတ်သည်။ ယင်းတွင် ငြေပေးချေမှုများနှင့် အချက်အလက်များ အချက်အလက်များ ထိုတော်မှုအချက်အလက်၊ လိုင်စ်စားများနှင့် သတ်မှတ်ချက်များနှင့် အချက်အလက်များ လိုင်စ်ရှုရှုများ၏ အမောင်များနှင့် သည့်လိုက်လိုက်တို့တွင် လုပ်နှင့်မှုနှင့် ပတ်သက်သည့် အခြောင်းအရာ၊ အချက်အလက်များပါဝင်သည်။ ပထမဗျားဆုံး EITI အစီရင်ခံစာကို တင်ပြရန် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အပိုင်း ၁၈ လရှုဟည်။

၁၅။ ရေရှည် မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးတို့တက်မှုကို မြင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် မတည့်သည့် အဆင့်များစွာဖြင့် ရေရှည် ဆောင်ရွက်သွားရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခု ဖြစ်သော်လည်း အနာဂတ်အတွက် အုတ်မြစ်ချသည့် အနေဖြင့် အချို့အရေးကြီးသည် ပထမအဆင့် လုပ်ဆောင်မှုများကို ဆောင်ရွက်ထားနိုင်သည်။ အထူးသေဖြင့် မြှင့်မာနိုင်အတွက် သင့်တော်သည့် မြို့ပြစ်မံကိန်းတွင် စတင်ရင်းနှင့်မြုပ်နှင့်ရန်နှင့် ရေရှည် မြို့ပြဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတို့တက်မှုအတွက် မှတ်စွာများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ တိုးအားဖြည့် ဆောင်ရွက်ရန် အရေးကြီးသည်။ လက်ရှိ မျိုးဆက်နှင့် အနာဂတ်မျိုးဆက်များအတွက် ရွှေးချယ် စရာများကို ကန်သတ်မထားဘဲ မြို့ပြအတွက်နှင့်ပတ်ဝန်းကျင်၌ အကျိုးဆက်များဆိုးဆိုးရွားရွားမဖြစ်ပေါ်လာစေရန် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းက လိုလားသည့် ဘာဝအဆင့်အတန်းမျိုးကို ပိုင်ဆိုင်နိုင်သည့် မြို့ကြီးမြို့ငယ်များအဖြစ်ပေါ်ပေါ်လာစေရန် ရည်မှန်းချက်ထားဆောင်ရွက်သင့် သည်။ အလယ်အလတ်ကာလတွင် အထူးစီးပွားရေးနှင့်များကို ဖော်ဆောင်ပေးခြင်းဖြင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများ ပိုမိုစနစ်တကျ တိုးတက်လာ မည်ဖြစ်ပြီး မြို့ကြီးမြို့ငယ်များ အတွက် ဖိအားများ လျော့နည်း သက်သာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။

စာတ်ပုံ - ထွန်းလင်း

၄။ အသိပညာကွာဟချက်များ၊ ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်းများနှင့် ရည်ရွယ်ထားသည့်
ခွဲခြားစိတ်ဖြေထားသည့် အလုပ်အစီအစဉ်

တွင် မရှိပေ။ ရလဒ်တစ်ခုအနေဖြင့် အခြေခံပညာ၏ မတည့်ကဲပြားမြားနားသည့် အဆင့်များတွင် လက်တွေ့သင်ယူမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ သိရှိသူမရှိပေ။ ရှေ့ဆက်လက်သွားလျှင် အစောင့်အဆင့် စာဖတ်ခြင်းနှင့် သချ်အကဲဖြတ်မှုများကို စတင်လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ပညာရေး စက်ဝန်း၏ အဓိကအဆင့်များတွင် ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုရလဒ်များဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်မှုတစ်ခုလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သည်။ ကျွန်းမာရေးပိုင်းတွင် အထူးသဖြတ် ရောက်ရှိနိုင်ရန် ခက်ခဲသည့် လူထုအသိုင်းအဂိုင်းထဲတွင် နိုင်မာသည့် သတ်းအချက်အလက် ရရှိခြင်း မရှိပေ။ ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ ဖြန့်ချီမှုကို ကျေန်ပြည့်စွဲခြင်းဆိုင်ရာစစ်တမ်းကိုကောက်ယူခြင်းဖြင့် အထူးသဖြတ် ရောက်ရှိရန် ခက်ခဲသည့် နေရာများတွင် ဝန်ဆောင်မှု များကိုဖြန့်ချီရာတွင် အစိုးရ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ပိုင်းဆိုင်ရာ တစ်ဖိုးမပြတ်နိုင်သော အချက်အလက်များကို ပေးစွမ်းနိုင်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ပြည်သူကုန်ပစ္စည်းများကို ပြဋ္ဌာန်းရာတွင်ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍာယူပေါင်းပါဝင်မှု အလားအလာများကို ရရှိနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပေ။ မကြာသေးမိက PER ၅၀၏ တစ်စိတ်တစ်စိုင်းအဖြစ် စွမ်းအင်ကဏ္ဍာကို အကဲဖြတ်မှုတစ်ရုပ်ကဲသို့သော လုပ်ဆောင်မှုကို လုပ်ဆောင်ထားခဲ့သည်။ ရှေ့ဆက်လက်သွားလျှင် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ ပြဋ္ဌာန်းရာတွင် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍာယူပေါင်းပါဝင်ခြင်းအတွက် အလားအလာရရှိသော အခြားသော ကဏ္ဍာများကို ယခုကဲသို့ အကဲဖြတ်မှုကို တိုးချဲလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သည်။

စီးပွားရေးသဘောတရားများကို ပြည့်ပြည့်စုစုလေ့လာဖော်ထုတ်ရန်နှင့် ငမ်ယာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အမျိုးချိုးပြုလုပ်ခဲ့သည့် အခြား နိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြီးများထံမှ သင်ခန်းစာများက သင့်လျဉ်သည့် အချက်များကို သုံးသပ်နိုင်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိသည်။

- ၁၆၄။ အလားတူ သတင်းအချက်အလက်များ ခိုင်ခိုင်မာမာ မရှိသောကြောင့် လူမှုလုပ်ခြေား ကဏ္ဍ၊ ဘဏ်နှင့် ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍနှင့် အသေးစား ငွေကြေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍများအတွက် သီးသန္တီးစားပေး ဆောင်ရွက်ရန် အကြံပြုချက်များကိုလည်း မဆောင်ရွက်နိုင်ပါ။ လူမှုလုပ်ခြေား ကဏ္ဍ တွင် အစိုးရကြီးဆောင်သည့်ကန္တီးစားသပ်လေ့လာမှုများကိုဆောင်ရွက်သွားရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ထောက်ပုံကြေးပေး သည့် အစိအစဉ်များနှင့် မိခင်နှင့် ကလေးများအတွက် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ပုံပိုးမှုများပေးခြင်း) ထိုအတူ အလျှောင်များက စိတ်ကြိုက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် အခြားသောလူမှုလုပ်ခြေား အစိအစဉ်များကိုလည်း လေ့လာရန်လိုအပ်ပါသည်။ ငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့အစည်းများ မှတစ်ဆင့်အကျိုးခံစားခွင့်များပေးအပ်သည့်စနစ်နှင့်ပတ်သက်ပြီးဖြစ်နိုင်ချေရှုမရှိလေ့လာမှုပြုလုပ်သွားရန်လိုအပ်သည်။ ဘဏ်နှင့်ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍတွင် ကမ္မားက်မှာအကျေအညီဖြင့် ပြင်ဆင်နေသည့် ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍအထူးအစိအစဉ်ကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်သွားရမည်။ ထိုအစိအစဉ်အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငွေကြေးကဏ္ဍ တည်ပြုမှုကို တိုင်းတာနိုင်ရန်၊ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင် ဘဏ်နှင့် ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍတွင် သေးငယ်သော လုပ်ငန်းငယ်များနှင့် အိမ်ထောင်စုများက အသေးစား ချေးငွေများလိုအပ်ချက် အတိုင်းအဆ ပမာဏနှင့် ပုံစံတို့ကို ပြည့်ပြည့်စုစုလေ့လာမှုပြုလုပ်သွားရန် လိုအပ်လျက်ရှိသည်။

ရည်ညွှန်းဂိုးကားစာရင်း

“Myanmar Business Survey,” Survey Results, OECD & UNESCAP

Alderman, H. & R. Yemtsov (2013), “Productive role of safety nets,” Social Protection Discussion Paper 67609, World Bank

Andrews, C., & Kryeziu, A. (2013). Public Works and the Jobs Agenda: Pathways for Social Cohesion. World Bank, Washington DC.

Andrews, C., A. Kryeziu and D. Seo (2013), World Bank support for Social Safety Nets 2007-2013: A Review of Financing, Knowledge Services and Results, World Bank.

Asian Development Bank (ADB) (2012), “Myanmar: Summary of ADB’s Initial Sector Assessments,” ADB, Manila

ADB, (2012a), “Myanmar in Transition: Opportunities and Challenges.” ADB, Manila.

ADB, (2012b), “Agriculture and Natural Resources Sector Assessment, Strategy and Road Map.” Asian Development Bank, Manila.

ADB, (2013), “New Energy Architecture: Myanmar.” Asian Development Bank, Manila, June 2013.

ADB, (2013), “Myanmar Country Diagnostic Study: Policy Brief,” ADB, Manila

ADB, (2013), “Myanmar’s Trade and its Potential,” ADB, Manila

ADB, (2014) “Myanmar Country Diagnostic Study”

Allan, D. (2013), “Myanmar’s Energy Challenge: Business as Usual” is Not Working, Inclusion and Innovation Offer Access for All: An Essay/Compilation for Myanmar’s Energy Sector,” Consultation Report, Spectrum: Sustainable Development Knowledge Network

Anukoonwattaka W. & Mikic M. (2012), “Myanmar: Opening up to its Trade and Foreign Investment Potential,” Staff Working Paper 01/12, Trade and Investment Division, UNESCAP, Bangkok.

Arakan Oil Watch, (2012), “Burma’s Resource Curse: The Case for Revenue Transparency in the Oil and Gas Sector,” Arakan Oil Watch

Asia Society, (2010), “Current Realities and Future Possibilities in Burma/ Myanmar: Perspectives from Asia”, Asia Society

Aung, N.M. (2012), “Production and Economic Efficiency of Farmers and Millers in Myanmar Rice Industry,” V.R.F Series No. 471, IDE, JETRO.

Barker, R., et al, (1985), “Resources for the Future,” *The Rice Economy of Asia, Volume 2*, Washington DC in cooperation with The International Rice Research Institute, Manila.

Baroang, K. (2013), “Burma Bio-Physical Characterization: Summary Findings and Issues to Explore.” Center on Globalization and Sustainable Development, Earth Institute at Columbia University.

Berwin Leighton Paisner. (2013), "Myanmar Foreign Investment Law, Foreign Investment Rules and Notification: Shining Light or Muddy Waters?" Berwin Leighton Paisner.

Bin, P. (2012), "Political Economy of the Garments Sector," Consultancy Report, DFID.

Bissinger, J. (2012), "Foreign Investment in Myanmar: A Resource Boom but a Development Bust?", Contemporary Southeast Asia, Vol. 34, No. 1, pp. 23-52.

Bissinger, J. (2012), "Firm Perceptions of Myanmar's Business Climate," International Academic Symposium, "Myanmar in Reform 2012" June 18-20, 2012

Border Consortium, The. (2011), The Border Consortium Report.

Burma Partnership (2012), "We have Seen this Before": Burma's Fragile Peace Process," Mae Sot, Thailand

Business Monitor International, (2012), "Myanmar Awakens: Unearthing Asia's Hidden Gem", Special Report, Business Monitor International Ltd.

Cambodia National Institute of Statistics, (2004), "Cambodia Socio-Economic Survey." Phnom Penh.

Callahan, M., & Steinberg, D. (2012), "Drivers of Political Change in Post-Junta, Constitutional Burma," USAID

Central Statistical Organization, (2009), "Myanmar Statistical Yearbook," Ministry of National Planning and Economic Development

Crandall, R. et al. (2007), "The Effects of Broadband Deployment on Output and Employment: A Cross-sectional Analysis of U.S. Data."

Dapice, D. et al., (2009), "Assessment of the Myanmar Agricultural Economy," Ash Center for Democratic Governance and Innovation: Harvard Kennedy School

Dapice, D. et al., (2010), "Revitalizing Agriculture in Myanmar: Breaking Down Barriers, Building a Framework for Growth," Harvard Kennedy School, Ash Center for Democratic Governance and Innovation: Harvard Kennedy School

Dapice, D. et al., (2011a), "Myanmar Agriculture in 2011: Old Problems and New Challenges", Harvard Kennedy School, Ash Center for Democratic Governance and Innovation: Harvard Kennedy School

Dapice, D. et al., (2011b) "The Exchange Rate in Myanmar: A Barrier to National Strength," Ash Center for Democratic Governance and Innovation: Harvard Kennedy School

Dapice, D., (2012a), "Electricity in Myanmar: The Missing Prerequisite for Development," Ash Center for Democratic Governance and Innovation: Harvard Kennedy School

Dapice, D. (2012b), "Electricity Demand and Supply in Myanmar," Ash Center for Democratic Governance and Innovation: Harvard Kennedy School

Dapice, D. (2012c), "The Exchange Rate in Myanmar: An Update to January 2012," Ash Center for Democratic Governance and Innovation: Harvard Kennedy School

Dapice, D. et al. (2012d), "Appraising the Post-Sanctions Prospects for Myanmar's Economy: Choosing the Right Path," Ash Center for Democratic Governance and Innovation: Harvard Kennedy School

Dapice, D. (2013), "Against the Odds: Building a Coalition – Using a New Federalism for Unity and Progress in Myanmar," Ash Center for Democratic Governance and Innovation: Harvard Kennedy School

Dapice, D. (2012c), "Myanmar: Negotiating Nation Building – A Path to Unity and Progress," Ash Center for Democratic Governance and Innovation: Harvard Kennedy School

Dapice, D. (2013), "Rice Policy in Myanmar: It's Getting Complicated," Ash Center for Democratic Governance and Innovation: Harvard Kennedy School

Dawe, D. (2013), "Geographic Determinants of Rice Self-Sufficiency in Southeast Asia." ESA Working Paper No. 13-03, Agricultural Development Economics Division, UN Food and Agriculture Organization.

Delloite. (2012), "The Potential Impact of Mobile Communications in Myanmar," Consultancy Report prepared for Ericsson.

Diamond L. et al. (2012), "The Opening in Burma," Journal of Democracy, Volume 23, Number 4.

Duflos E. et al. (2013), "Microfinance in Myanmar Sector Assessment," IFC Advisory Services in East Asia and the Pacific, IFC.

Economist Intelligence Unit. (2012a), "Myanmar: White Elephant or New Tiger Economy?" The Economist

Economist Intelligence Unit. (2012b), "Country Report: Myanmar (Burma)" Economist Intelligence Unit, London.

Engle P.L. et al. (2011), "Strategies for reducing inequalities and improving developmental outcomes for young children in low-income and middle-income countries" Lancet, 378(9799) pp.1339-53.

European Union & MDRI. (2013), Myanmar EITI Guidebook

European Union. (2011), "Baseline Study 4, Myanmar: Overview of Forest Law Enforcement, Governance and Trade, EU FLEGT Facility, European Forest Institute – FLEGT Asia Regional Office, Kuala Lumpur

Food and Agriculture Organization. (2011), "Myanmar and FAO: Achievements and Success Stories," FAO Representation in Myanmar, Rome.

Food Security Working Group (2012), "Legal Review of Recently Enacted Farmland Law and Vacant, Fallow, and Virgin Lands Management Law: Improving the Legal & Policy Frameworks Relating to Land Management in Myanmar," Food Security Working Group's Land Core Group.

Global Justice Center. (2013), "The Gender Gap and Women's Political Power in Myanmar/Burma," Global Justice Center, Human Rights Through the Rule of Law

Goletti, F. (1999), "Agricultural Diversification and Rural Industrialization as a Strategy for Rural Income Growth and Poverty Reduction in IndoChina and Myanmar," Markets and Structural Studies Division, International Food Policy Research Institute (IFPRI).

Government of Myanmar, ASEAN and UN (2008), "Post Nargis Joint Assessment."

Government of Myanmar. (2009), "Myanmar Action Plan on Disaster Risk Reduction, 2009-2015," Ministry of Social Welfare, Relief and Resettlement, Relief and Resettlement Department, Nay Pyi Taw.

Government of Myanmar & European Union. (2012), " Education for All: Access to and Quality of Education in Myanmar," Paper Presented at the Conference on Development Policy Options, 13-15 February, 2012, Nay Pyi Taw.

Government of Myanmar & European Union. (2012), "Conference on Development Policy Options with Special Reference to Education and Health in Myanmar," Conference on Development Policy Options, 13-15 February, 2012, Nay Pyi Taw.

Herrendorf, B., Rogerson, R., & Valentinyi, A. (2013). Growth and Structural Transformation, No. w18996. National Bureau of Economic Research.

Hiebert, M. & Nguyen, P. (2012), "Land Reform: A Critical Test for Myanmar's Government," Center for Strategic International Studies, South East Asia from the Corner of 18th Street & K Street, Volume III, Issue 21.

Hoddinott, J., et al. (2008), The Impact of Nutrition during Early Childhood on Income, Hours Worked, and Wages of Guatemala Adults," Lancet, Volume 371, pp. 411-16

Horsey, R. (2013), "The Current Status of the Ceasefires in Myanmar," SSRC, Conflict Prevention and Peace Forum

Horsey, R. (2013), "Amending the Myanmar Constitution," SSRC, Conflict Prevention and Peace Forum

Hussmanns, (2004), "Defining and Measuring Informal Employment," Bureau of Statistics International Labor Office.

IBAHRI. (2012), "The Rule of Law in Myanmar: Challenges and Prospects," International Bar Association's Human Rights Institute (IBAHRI), London.

International Crisis Group. (2012), "Myanmar: Storm Clouds on the Horizon," Asia Report No. 238, International Crisis Group

International Crisis Group. (2012), "Myanmar: The Politics of Economic Reform," Asia Report No. 231, International Crisis Group

International Crisis Group. (2013), "A Tentative Peace in Myanmar's Kachin State," Asia Report No.140, International Crisis Group

International Finance Corporation. (2012), "Microfinance in Myanmar: Rapid Sector Assessment," Unpublished Report.

International Labor Organization. (2005), "Key Indicators of the Labor Market," fourth edition.

International Monetary Fund (IMF). (2012), "A Review of the Public Finance Management System"

IMF. (2012), "Report on Government Financial Statistics"

IMF. (2012), "Myanmar-Staff Report for the 2011 Article IV Consultation", IMF, Washington DC.

IMF. (2013), "Myanmar-2013 Article IV Consultation and First Review Under the Staff-Monitored Program – Staff Report", IMF Country Report No. 13/250IMF, Washington DC.

IMF. (2014), "Second Review Under the Staff-Monitored Program – Staff Report", IMF Country Report No. 14/91, IMF, Washington DC.

International Organization for Migration. (2013), "Assessing Potential Changes in the Migration Patterns of Myanmar Migrants and Their Impact on Thailand," International Organization for Migration and the Asian Research Center for Migration, Thailand.

Jones, L. (2014), "The Political Economy of Myanmar's Transition," Journal of Contemporary Asia, No. 1 , pp. 144-70.

J.P Morgan, (2012), "Myanmar: Clouds begin to Lift - History, Politics, Sanctions, Economics, and the Possibility of Change," Asia Pacific Emerging Markets Research

J.P Morgan, (2013), "Myanmar: Gauging the Impact of Recent Economic Reforms," Economic Research Global Data Watch

Kan Zaw, (2008), "Challenges, Prospects and Strategies for CLMV Development: The Case of Myanmar," in So-tharith, C. (ed), Development Strategy for CLMV in the Age of Economic Integration, ERIA Research Project Report 2007-4, Chiba: IDE-JETRO, pp. 443-496

Katz, R. L. et al. (2010). The Impact of Broadband on Jobs and the German Economy.

Korea Development Institute. (2012), "Priority Assignments for Economic Development of Myanmar," Ministry of Strategy and Finance, Seoul

KPMG. (2013), "Infrastructure in Myanmar," KPMG Advisory (Myanmar) Ltd.

Kubo, K. (2012), "Trade Policies and Trade Mis-reporting in Myanmar," Institute of Developing Economies (IDE) Discussion Paper No. 326, Chiba, Japan

Kudo, T. (2009), "Location Advantages and Disadvantages in Myanmar: The Case of Garment Industry," IDE Discussion Paper No. 203, Chiba, Japan

Kudo, T., et al. (2012), "Distribution of Myanmar Rice Mills in the Age of Economic Integration." In *Economic Integration and the Location of Industries, The Case of Less Developed East Asian Countries*, ed. Ikuo Kuroiwa.

Kudo, T. & Kumagai, S. (2012), "Two-Polar Growth Strategy in Myanmar: Seeking "High" and "Balanced" Development," IDE Discussion Paper No. 371, Chiba, Japan

Kudo, T. & Kumagai, S. (2013), "Export-Oriented Growth Strategy for Myanmar Joining East Asia's Production Networks," Policy Review Series on Myanmar Economy, No.09

Kubo, K. (2012), "Restructuring the State Budget System for Disinflation and Exchange Rate Unification in Myanmar," IDE Discussion Paper No. 320, Chiba, Japan

- Lall, M. & South, A. (2012),** "Education, Conflict, and Identity: Non-State Ethnic Education Regimes in Burma."
- Larkin, S. 2010.** "The Rice Supply Chain: Study of Yangon Port." Working Paper.
- MGI. 2013.** "Myanmar's Moment: Unique Opportunities, Major Challenges." McKinsey Global Institute, June 2013.
- Livelihoods and Food Security Trust Fund (LIFT) Baseline Survey, 2012. Nishino, Y. and G. Koehler, (2011),** Myanmar development policy review: Social protection, UNICEF.
- McMillan, M. S., & Rodrik, D. (2011).** Globalization, Structural Change and Productivity Growth (No. w17143). National Bureau of Economic Research.
- Marsh, P. (2014),** "Growth Diagnostics in Myanmar: What are the Most Binding Constraints to Private Sector Development in Southeast Asia's Final Frontier?", MA Thesis, University of Erlangen-Nurnberg, Germany
- McKinsey Global Institute, (2013),** "Myanmar's Moment: Unique opportunities, major challenges", McKinsey & Company
- Meehan, P. (2010),** The WASH Sector in Myanmar: Addressing the Challenge of Building Sustainable WASH Services. WaterAid.
- Mon M. (2000),** "Determinants of Female Labor Participation in Burma: An Empirical Analysis of Socio-Economic Survey Data," ABAC Journal, Vol. 21, No. 1.
- Myanmar Legal Services Ltd (2013),** "Doing Business in Myanmar," Myanmar Legal Services Ltd.
- Nakanishi, Y. (2013),** "Post-1988 Civil-Military Relations in Myanmar," IDE Discussion Paper No. 379, Chiba, Japan
- Nishino, Y. & Koehler G. (2011),** "Social Protection in Myanmar: Making the Case for Holistic Policy Reform," IDS Working Paper No 004, Vol. 2011, No. 386.
- National Commission for Environmental Affairs (NCEA) et al. (2009),** "National Sustainable Development Strategy for Myanmar" (2009)
- Nehru, V. (2012),** "Myanmar's Economic Policy Priorities," The Carnegie Papers, Carnegie Endowment
- New Perimeter et al. (2013),** "Myanmar Rule of Law Assessment," New Perimeter, Perseus Strategies, and The Jacob Blaustein for the Advancement of Human Rights
- Nishino, Y. & G. Koehler (2011),** Myanmar development policy review: Social protection, UNICEF.
- Nixon, H. & Joelene, C. (2014),** "Fiscal Decentralization in Myanmar: Towards a Roadmap for Reform," Discussion Paper No. 5, MDRI-CESD and The Asia Foundation
- Nixon, H. et al. (2013),** "State and Region Governments in Myanmar," MDRI-CESD and The Asia Foundation, Yangon
- OECD. (2013a),** "Multi-dimensional Review of Myanmar: Volume I: Initial Assessment", OECD

OECD. (2014), OECD Investment Policy Reviews: Myanmar 2014,” OECD Publishing

Okamoto, I. (2005), “Transformation of the Rice Marketing System and Myanmar’s Transition to a Market Economy.” Institute of Developing Studies, December 2005.

Okamoto, I. (2009), “Transformation of the Rice Marketing System after Market Liberalization in *Myanmar*.” *In The Economic Transition in Myanmar After 1988, Market Economy versus State Control*, eds. K. Fjita, F. Mieno, and I. Okamoto.

Oo, U. T. H and T. Kudo. 2003. “Agro-Based Industry in Myanmar Prospects and Challenges.” Institute of Developing Economies, IDE-JETRO.

Oxford Analytica. (2013), “Myanmar Central Bank Overhaul Exposes Reform Challenge,” Oxford Analytica Daily Brief, Friday, August 16, 2013.

Oxford Analytica. (2013), “Myanmar Political Buddhism to Shape Transition,” Oxford Analytica Daily Brief, Tuesday, June 25, 2013.

Perkins, (2012), “Industrial Policy Reform in Myanmar,” Harvard Kennedy School ASH Center for Democratic Governance and Innovation, and Rajawali Foundation Institute for Asia.

PWC. (2012), “Myanmar: Business Guide”, Price Waterhouse Coopers, Singapore

Rieffel, L. (2012), “The Myanmar Economy: Tough Choices,” Global Economy and Development, Working Paper 51

Robinson et al. (2007), “The Irrawaddy River Sediment Flux to the Indian Ocean: The Original Nineteenth-Century Data Revisited”, The Journal of Geology, volume 115, pP. 629–640, The University of Chicago.

Rodrik, D. (2013). Structural Change, Fundamentals and Growth: An Overview. Institute for Advanced Study, United States.

Saha, S. 2011. “Working Through Ambiguity: International NGOs in Myanmar”. The Hauser Center for Nonprofit Organizations at Harvard University.

Sheehan, J. & Greenlee. (2014), “Doing Business in Myanmar,” Myanmar Insider, Volume 1, Issue 2, December-January, 2014, p. 4.

Slayton, T. 1984. “Rice Trade and Economy of Selected Asian Countries.” Foreign Agriculture Circular, FAS/USDA.

Soe, N.Z. (2000), “The Role of Agriculture in the Development of [the] Myanmar Economy,” MA Thesis, School of Public Policy and Management, Korea Development Institute, Seoul.

Soe, T. (Undated), “Myanmar in Economic Transition: Constraints and Related Issues Affecting the Agriculture Sector,” Yangon University of Distance Education, Yangon, Myanmar

Soe, U. T. and B. Fisher. 1989. “Burmese Rice Policies – An Economic Analysis of Developments since Independence.” Paper presented at the 33rd Annual Conference of the Australian Agricultural Economics Society, Christchurch, New Zealand, February 6-9, 1989.

- Steinberg, D.I. (1997),** "Myanmar: The Anomalies of Politics and Economics," Working Paper No. 5, The Asia Foundation Working Paper Series
- Subbarao, K., C. et al. (2013),** "Public works as a safety net: Design, evidence and implementation," World Bank.
- The Burma Environmental Working Group. (2011),** "Burma's Environment: People, Problems, Policies," Wanida Press: Chiang Mai
- Thein, S. (2006),** "Agro-based Industries in Myanmar: The Long Road to Industrialization." IDE, March 2006.
- Thein, S. & Kudo, T. (2008),** "Myanmar Sugar SMEs: History, Technology, Location and Government Policy," IDE Discussion Paper No. 147, Chiba, Japan
- Thein, S. (2012),** "Industrial Readjustment in Myanmar: Agro-Industrial Preparedness for Integrating with the AEC," in Industrial Readjustment in the Mekong River Basin Countries: Toward the AEC, edited by Ueki. Y & Bhong-makapat, BRC Research Report No. 7, Bangkok Research Center, IDE-JETRO, Bangkok.
- Timmer, P. (2012),** "Rice Consumption: Changing Preferences and Implications for the Industry." Presented at the World Bank Workshop on Rice and Risk in Asia, HCMC Vietnam, October 17-18, 2012.
- Turnell, S. (2011),** "Fundamentals of Myanmar's Macroeconomy: A Political Economy Perspective," Asian Economic Policy Review, 6, pp. 136–153
- Turnell, S., (Undated),** "Burma's Poverty of Riches: Natural Gas and the Voracious State"
- Turnell, S., (2008),** "Burma's Economy 2008: Current Situation and Prospects for Reform," Burma Economic Watch, Economics Department, Macquarie University, Sidney, Australia
- Turnell, S., (2010),** "Dissecting the Data: Burma's Macroeconomy at the Cusp of the 2010 'Elections'," Economics Department, Macquarie University, Sidney, Australia
- Turnell, S., (2011),** "Fundamentals of Myanmar's Macroeconomy: A Political Economy Perspective," Asian Economic Policy Review, 6, pp.136-153
- UN (2007).** Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Report.
- UNDP. (2011),** Integrated Households Living Conditions Survey in Myanmar (2009-2010) Poverty Profile, IHLCA Project Technical Unit, Yangon.
- UNICEF (2011),** Multiple Indicator Cluster Survey 2009-2010, Myanmar.
- UNODC (2013),** Opium Survey.
- Vokes, R. & Goletti, F. (2013),** "Agriculture and Rural Development in Myanmar: Policy Issues and Challenges," Agri-food Consulting International, Kensington, Maryland, U.S.A.
- Vriens & Partners. (2012),** "Political Analysis of Myanmar's New Foreign Investment Law," Vriens & Partners, Yangon.

- Winn, K. 1991.** "A Century of Rice Improvement in Burma." The International Rice Research Institute, Manila.
- Women's Protection Technical Working Group. (2010),** "Women's Protection Assesments: Post Cyclone Nargis, Myanmar."
- Wong, L., and E. Wai. 2013.** "Rapid Value Chain Assessment: Structure and Dynamics of the Rice Value Chain in Burma." Background paper 6 for the USAID-sponsored "Strategic Agricultural Sector and Food Security Diagnostic."
- Woods, K., [2013],** "Emerging Agribusiness Trends in Myanmar: An Overview," Kunming: Yunnan University Press.
- World Bank, (1985),** "Burma: Policies and Prospects for Economic Adjustment and Growth," Country Report 4814-BA.
- World Bank (1993),** "Water Supply and Sanitation Sector Review, Myanmar", Washington D.C.
- World Bank (1995),** "Myanmar: Policies for Sustaining Economic Reform" Country Economic Report, Washington D.C.
- World Bank. (2011),** "World Development Report 2011: Conflict, Security, and Development," World Bank, Washington, DC.
- World Bank. (2012a),** "Livelihoods and Food Security Trust Fund (LIFT) Baseline Survey," World Bank and Livelihood and Food Security Fund.
- World Bank. (2012b),** "World Development Report 2012: Gender Equality and Development," World Bank, Washington, DC.
- World Bank & MDRI. (2012),** "Qualitative Social and Economic Monitoring reports," LIFT
- World Bank. (2013a),** "Social Assessment for Myanmar Decentralizing Funding to Schools Project," Yangon
- World Bank. (2013b),** "Poverty Assessment Note." Draft Report, October 18, 2013 Version. Yangon, Myanmar.
- World Bank. (2013c),** "Diagnostic of the Myanmar Agricultural Development Bank." Draft version as of October 15, 2013, World Bank, Washington, DC.
- World Bank. (2013d),** "Global Monitoring Report 2013: Rural-Urban Dynamics and the Millennium Development Goals" World Bank, Washington, DC.
- World Bank. (2013e),** "Program Document for a Proposed Credit in the Amount of SDR 287.75 million to the Republic of the Union of Myanmar for a Reengagement and Reform Support Program," World Bank, Washington, D.C.
- World Bank. (2013f),** "Inclusion Matters: The Foundation for Shared Prosperity," Social Development, World Bank, Washington, DC.
- World Bank & IFC. (2013),** "Doing Business 2013," Doing Business Survey Report Comparing Business Regulations for Domestic Firms in 185 Economies, World Bank, Washington, DC.

World Bank. (2014a), "Myanmar: Capitalizing on Rice Export Opportunities," Economic and Sector Work Report No. 85804, Sustainable Development Network, East Asia and Pacific Region, World, Washington, DC.

World Bank. (2014b), "The State of Social Safety Nets 2014," World Bank, Washington, DC.

World Bank. (Forthcoming), "Myanmar: Public Expenditure Review – Education".

World Development Report (2012), Young, K. et al. (1998), "An Economic Assessment of the Myanmar Rice Sector: Current Developments and Prospects," Research Bulletin 958, Arkansans Agricultural Experiment Station, University of Arkansas.

Zuijlen, M., (2006), "Assessing Gender Equality in Myanmar," Gender Assessment Undertaken for DFID South East Asia

နောက်ဆက်တွဲ

၈၁၁။ က၊ ၁ - ဖြည့်စွက်ရန် လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက် ကွာဟန်များ ဘရင်း

အမှတ်စဉ်	ကဏ္ဍ	အသိအမြင် နားလည်မှု နှင့် အချက်အလက် လိုအပ်ချက် ကွာဟန်ပါးများ	လိုအပ်ချက် ကွက်လပ်များကို ဖြည့်စွက်ရန် အတွက် ထားရှုံးသော အစီအစဉ်နှင့် အနာဂတ် ဧရားချယ်စရာ နည်းလမ်းများ
၁	ဆင်းရွှေ့မြို့မူ အခြေအနေ လေ့လာရှုံး		
	ဆင်းရွှေ့မြို့မူ ဖော်ထုတ်ဆန်းစစ်ချက်	<ul style="list-style-type: none"> နယ်စပ်ဒေသများရှိ ဆင်းရွှေ့မြို့မူ ပမာဏဆိုင်ရာ ပြည့်စုံသော အချက်အလက် ဆင်းရွှေ့မြို့မူ ပမာဏဆိုင်ရာ လတ်တလော အလားအလာနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အချက်အလက် 	<ul style="list-style-type: none"> ကမ္မားဘဏ် (WB) ပုံးပိုးသော ၂၂၁၄/၁၅ အတွက် စီစဉ်ထားသည့် မြန်မာ ဆင်းရွှေ့မြို့မူနှင့် လူနေ့မှု အခြေအနေ စစ်တုံး (MPLCS) WB ပုံးပိုးသော တတိယမြောက် ဘက်စုံပေါ်စဉ်းစည်း ထားသော ဒိုင်ထောင်စု နေထိုင်မှု အခြေအနေ ဆန်းစစ်ချက် (IHLCA) စစ်တုံး - ၂၂၁၅/၁၆
J	အားလုံးပါဝင်သော စွဲဖြိုးမှုနှင့် ငါးရေရှည်တည်းစုံအတွက် နိုင်ဟနော အုတ်မြစ် ချိန်ရေး အတွက် လိုအပ်ချက်များ		
	နိုင်ငံရေး အော်လုံး သေချာစွာ ဖော်ဆောင်ခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေသော လူနေ့းစုံ ဒေသများရှိ ဒေသခံ အခြေအနေကို ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ကောင်းမွန်လိုလောက်စွာ နားလည် သဘောပေါက်ခြင်း အစိုးရ၏ ဝန်ဆောင်မှု ဖြည့်ဆည်းခြင်းအပေါ် ကျေနှပ်မှု အတိုင်းအတာများ 	<ul style="list-style-type: none"> အစီအစဉ် ဖော်ထုတ်သတ်မှတ် ထားခြင်း မရှိ သေးပါ။ ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေသော လူနေ့းစုံ ဒေသများရှိ ဒေသခံ အခြေအနေကို အတွင်းကျေကျ လေ့လာခြင်း အာရုံးဖြင့် အကျိုးရှိနိုင်သည်။ ဝန်ဆောင်မှု ဖြည့်ဆည်းခြင်းအပေါ် ကျေနှပ်မှု အတိုင်းအတာ စစ်တုံးများ ကောက်ယူခြင်း
	နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရေး စီးပွားရေး (Macroeconomic) တည်ဥက္ကာမှု	<ul style="list-style-type: none"> နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်များနှင့် ကိုက်ညီသော အပိုးသား ဘရင်း အချက်အလက် 	<ul style="list-style-type: none"> SNA အား ဖွံ့ဖြိုးပေးနိုင်ရန် ပြင်ဆင်ရန်အတွက် အာရုံးဖြိုးရေားဘဏ် (ADB) သည် TA ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင် စီစဉ်လျက်ရှိသည်။
	မူဝါဒချမှတ်ခြင်း၊ ညီးစီးဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်များ ထိရောက်စွာ ဖြည့်ဆည်းခြင်းအတွက် အစိုးရ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှု	<ul style="list-style-type: none"> အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေး၏ အမိက ဌာနများ စနစ်များနှင့် တွေ့နှုန်းအားပေးမှုမက်လုံးများကို ပြန်လည် သုံးသပ်ကာ အစွဲအစည်းဆိုင်ရာနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု ဆိုင်ရာ အမိက အဟန်အတား များကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ကရာဇ်တစ်ခုချင်း အတွင်း စွမ်းဆောင်မှု အဟန်အတားများကို သိမြောက်လိုက်ခြင်း အထူးသာဖြင့် အစိုးရ၏ တွေ့နှုန်းအားပေးမှု မက်လုံးများ လတေနှင့် အမြေားခံတေးခွင့်များ လုံလောက်မှု ရှိမရှိနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကရာဇ်မှု အသွင်တူ အလုပ်များနှင့် ယဉ်နိုင်ခြင်း ရှိမရှိတို့ အပေါ် စနစ်တကျ လေ့လာသိမြောက်ခြင်း မူဝါဒ ခုမှတ်ခြင်း၊ ညီးစီးဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်များ ထိရောက်စွာ ဖြည့်ဆည်းခြင်းတို့တွင် စွမ်းဆောင်မှု လိုအပ်ချက်များ၏ တိတိကျေကျ 	<ul style="list-style-type: none"> အစီအစဉ် ဖော်ထုတ်သတ်မှတ် ထားခြင်း မရှိ သေးပါ။ အစိုးရ စွမ်းဆောင်မှု ဆိုင်ရာ အတွင်းကျေကျ ဆန်းစစ်ချက် ပြုလုပ်ခြင်း မြန်မာ အစိုးရပိုင်း၏ မူဝါဒချမှတ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်များ တွင် နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ လေ့လာ ဆန်းစစ်ချက် ပြုလုပ်ခြင်း PER ၏ အဆင့်နှစ်တွင် အမြေားကရာဇ်များအပေါ်အဝင် စိုက်ပျိုးရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် SEEများကို ထည့်သွင်းရန် စီစဉ်ထားသည်။ WB သယ်ယူတာထုတ်ယူမှုဆိုင်ရာ/EITI

အမှတ်စဉ်	ကဏ္ဍ	အသိအမြင် နားလည်မှု နှင့် အချက်အလက် လိုအပ်ချက် ကွက်လပ် (များ)	လိုအပ်ချက် ကွက်လပ်များကို ဖြည့်စွက်ရန် အတွက် ထားရှိသော အစီအစဉ်နှင့် အနာဂတ် ရွှေးချယ်စရာ နည်းလမ်းများ
		<p>သဘောသဘာဝ</p> <ul style="list-style-type: none"> • မူဝါဒ ချမှတ်ခြင်းအပေါ် နိုင်ငံရေးအရ သက်ရောက်မှု • စိက်ပျိုးရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အတွက် အစိုးရ သုံးစွဲမှု အကည်အသွေး - ကျွန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် စွမ်းအင်ကဏ္ဍ တို့တွင် အစိုးရ သုံးစွဲမှု သုံးသပ်ချက်များ ပြုလုပ်ပြီးနောက် • SEE ဝင်ငွေများအား စီမံခန့်ခွဲမှု - အထူးသဖြင့် သယ်ယူတော်လုပ်မှု ကဏ္ဍတွင် • သထ္ထတူးဖော်မှုလုပ်ငန်း တည်နေရာများ၊ ကုမ္ပဏီမည်မှု ပါရင်ခြင်း လုပ်ငန်း တန်ဖိုး ပမာဏ၊ ထုတ်လုပ်မှု ဝင်ငွေ စသဖြင့် ပါဝင်သော ကျောက်များကို လုပ်လုပ်နိုင်ခြင်းနှင့် သထ္ထတူးဖော်မှု ကဏ္ဍမှု ပို၍ ကျယ်ပြန်သောဝင်ငွေ အစိုင်းအတာ ပျော်မှု • အချိုးသားအဆင့်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အဆင့်များရှိ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအောင် စွဲ၊ စည်းတည်ဆောက်ပုံ စနစ်ကို လေ့လာကာ အစိုးရ စာချုပ်များအတွက် အလားအလာ ရွေးကွက်များကို နားလည်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း • အစိုးရအတွင်း တရားဝင် သတ်မှတ် ထိန်းချုပ်မှုနှင့် တာဝန်စံ မှုဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေးများနှင့် အစိကအစိုးရဌာနများတွင် ဤစနစ်များ၏ ထိရောက်မှုအခြေအနေကို လေ့လာ ဆန်စစ်ခြင်း • မူဝါဒ ချမှတ်ခြင်းနှင့် အရေးပါသော ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများ တွင် မူဝါဒဖော်ဆောင်မှုများ၏ ရှိနေသော အကိတ် လိုက်စားမှု ပမာဏနှင့် အစိုင်းအတာ • အချိုးသား အဆင့်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အဆင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ စွဲ၊ စည်းပုံ - အစိုးရ စာချုပ်များအတွက် အလားအလာ ရွေးကွက်ကို နားလည်ရန်လေ့လာခြင်း 	<p>အဖွဲ့သည် SEE ဝင်ငွေများနှင့် အထူးသဖြင့် သယ်ယူတော်လုပ်မှု ရေသာဝင်ငွေများအား စီမံခန့်ခွဲမှုအပေါ် လေ့လာဆန်စစ်ရန် စီစဉ်လျက်ရှိသည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> • ကျောက်များကို ရာစာနာ လုပ်ငန်းနှင့် သထ္ထတူးဖော်ရေး ကဏ္ဍမှု ဝင်ငွေများအား အတွင်းကျော် လေ့လာ ဆန်စစ်မှု ပြုလုပ်ခြင်း • အစိုးရ တာဝန်ခံမှု အခြေခံမှုသောင် ဤအိုးရေးဆိုင်ရာ AAA လုပ်ငန်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အဖြစ် ခြိုင်း၍ လေ့လာဆန်စစ်မှု ပြုလုပ်ခြင်း • အစိုးရ တာဝန်ခံမှု အခြေခံမှုသောင် ဤအိုးရေးဆိုင်ရာ AAA လုပ်ငန်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အဖြစ် ခြိုင်း၍ လေ့လာဆန်စစ်မှု ပြုလုပ်ခြင်း
၃	ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍက ဦးဆောင်သော “ဓာတ်စွဲ၊ ကျော်စွဲနှင့်” စွဲ၊ မြို့များ အစီအစဉ်မှတ်ဆင် ဝင်ငွေနှင့် အလုပ်အကိုင် တိုးတက်မှုအတွက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု၊ ဘက်စုံ ပေါင်းစည်ဗုံးနှင့် ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်း တိုးတက်မှုပို့ကို လုပ်ဆောင်ရွက်တွန်းမြှုပူး		
	အထွေထွေ လုပ်သား အင်အား ပုံစံများနှင့် အလားအလာများ	<ul style="list-style-type: none"> • အလုပ်အကိုင်နှင့် လုပ်သားဝင်ငွေ အခြေအနေများ၊ မြန်မာ နိုင်ငံတွင်းနှင့် ပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုပုံစံများ၊ ပညာပြန်လည် သင်ကြားခြင်းများ၊ အိမ်ထောင်စု ထုတ်လုပ်မှုအတွက် တွန်းအားများ၊ တရားဝင်နှင့် တရားမှတ် အလုပ်သားများ၊ ရွေးကွက်များတွင် အလုပ်အကိုင်အတွက် အတားအခါးများ စသည် အချက်အလက်များကို နားလည် သဘောပေါက်ရန် 	<ul style="list-style-type: none"> • ILO သည် LF စစ်တမ်း ကို ပုံစံချုပ်နှင့် အတော်ပိုင်း တွင် အော်မည်ဖြစ် သည့်အပြင် ရရှိလာမည့် နောက်ထပ် အချက်အလက် အရင်းအမြစ်များက LM ဖော်ထုတ် ဆန်စစ်ချက်အတွက် အထောက်အကျ ပြုမည်ဖြစ်သည်။

အမှတ်စဉ်	ကဏ္ဍ	အသိအမြင် နားလည်မှု နှင့် အချက်အလက် လိုအပ်ချက် တွက်လပ် (များ)	လိုအပ်ချက် ကွက်လပ်များကို ဖြည့်စွက်ရန် အတွက် ထားရှိသော အစီအစဉ်နှင့် အနာဂတ် ရွှေးချယ်စရာ နည်းလမ်းများ
		အလုပ်သမားရေးကွက် ဆိုင်ရာ ပြည့်စုံသော အချက် အလက်များမရှိပါ။	
	အလုပ်အကိုင်များ ဖန်တီးခြင်း၊ အပေါ် ပို၍ စုံစုံ စုံစုံကို အာရုံစိုက် ခြင်း	• အလားအလာရှိသော ကရာဇ်အမျိုးမျိုးတွင် အလုပ်အကိုင် သိပ်သည်းဆန့် ငှံးတို့၏ အလားအလာကို ဖွင့်ထွက်ရန် မည်သည့် ကြေးဝင်းပုံးမှု လိုအပ်သည်ဆိုသည့်အပေါ် သိရှိနားလည်မှု အားနည်း နေသည်။	• စိုက်ပျိုးရေး အပြင် ရွှေးချယ်ထားသော ကရာဇ်များ၏ အလုပ်အကိုင် သိပ်သည်းဆကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ လေ့လာဆန်းစစ်၍ ယင်းကရာဇ်များ၏ အလားအလာ ကို အမြင့်ဆုံးမြင့်တင်ပေးမည့် ကြေးဝင်းပုံးမှု နည်းလမ်းများကို ဖော်ထွက်ခြင်း
	အစိုးရ ကုန်ပစ္စည်းများ ဖြည့်ဆည်းမှုတွင် ပုဂ္ဂလိကကရာဇ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	• ကရာဇ်အသီးသီးတွင် ဈေးလော့ချမှုအတိုင်းအတာနှင့် ပတ်သက်၍ သိရှိနားလည်မှု နည်းပါးနေသည်။	• လျှပ်စစ်မီးဆိုင်ရာ လေ့လာဆန်းစစ်မှုကို ချုံထွင်၍ အခြေး သက်ဆိုင်ရာကရာဇ်များမှ ဈေးလော့ချမှု အတိုင်းအတာကို ထည့်သွင်းလေ့လာခြင်း။
	စိုက်ပျိုးရေး	• ယုံကြည်စိတ်ချရသော အတွက်နှင့် အချက်အလက် • မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေး ကွဲပြားစုံလမ်းမှု အတိုင်းအတာနှင့် ဈေးသို့ တက်လှုံးရန် အခွင့်အလမ်းများ	• WB ပုံးပိုးသော လယ်ယာထုတ်လုပ်မှု စီးပွားရေး လေ့လာမှုအား စိစည်ထားသည်။ • စိုက်ပျိုးရေး ကွဲပြားစုံလမ်းမှု အပေါ် ပြည့်စုံ အတွင်း ကျေသော လေ့လာမှုပြုလုပ်ခြင်း
	မြေယာ စီမံအုပ်ချုပ်မှု	• ငြေယာဆိုင်ရာ စိစ်ကြေားမှုများသည် အတိတက မတရားမှု များ သို့မဟုတ် ငြေယာဥပဒေသစ်များနှင့် ပြုပြင်ပြေားလဲမှု၊ လက်ရှိ ငြေယာ စီမံအုပ်ချုပ်မှု မှတ်စွာများနှင့် အုပ် အစည်းများ၏ ၏လုပ်လမ်းမှု အတိုင်းအတာအထိ ပတ်သက်နေသည်ဆိုခြင်း အပါအဝင် ငြေယာပြဿနာအတိုင်းအတာနှင့် အခြားဆက်စပ် ကိစ္စရပ် များလွှမ်းခြား ပါဝင်သော မြန်မာနိုင်ငံရှိ ငြေယာ စီမံအုပ်ချုပ်မှု • မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စိုက်ပျိုးရေး ရင်နှီးမြှုပ်နှံ မူတို့အကြား ဆက်သွယ်မှု • ငြေယာပြုပြင်ပြေားလဲခြင်း ဆိုင်ရာ အမိုက် ပိုးတွေးပေးများ • သယံကတာ ထုတ်ယူခြင်း လုပ်နှုန်းများ၏ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုပုံတ်ဝန်းကျင် သက်ရောက်မှုများ	• ငြေယာပိုင်အုပ်ချုပ်မှု အပေါ် ပြည့်စုံသော လေ့လာ ဆန်းစစ်ချက် ပြုလုပ်ခြင်း (မြေယာ စီမံအုပ်ချုပ်မှု ဆိုင်ရာ နိုင်ငံရေးနှုန်းရေး စီးပွားရေး စာန်းစစ်ချက်) • မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေယာ အခြော့ကရာဇ် သို့မဟုတ် ရွှေ့ပြင်ကြေားများဆိုင်ရာ နိုင်ငံရေးနှုန်းရေး စီးပွားရေး ဆန်းစစ်ချက် • သယံကတာ ထုတ်ယူခြင်း လုပ်နှုန်းများ၏ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုပုံတ်ဝန်းကျင် သက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ချက် ဆောင်ရွက်ခြင်း • အဆင်သင့်ရှိနှုန်းရောက်သော စီမံခန့်ခွဲမှုအချက် အလက် များနှင့် ပြုလုပ်တုပ်ပုံများကို အသုံးပြုသော ငြေယာ စောင့်ကြည့်ရေး စနစ်များ ဖန်တီးခြင်း
	ကျမ်းကျင် လုပ်သား	• ပုဂ္ဂလိက ကရာဇ်တွင် လိုအပ်သော ကျမ်းကျင်မှုများ၏ သဘောသဘာဝ	• လည်ပတ်နေသော လုပ်သား ဈေးကွက်အစီအစဉ် များ၏ ထိရောက်မှုအပေါ် ဆန်းစစ်ချက် (ခြီးဗုံးသာပ်ချက်၊ အောင်ပြုမှုများ၊ အခက်အခဲ အတားအဆီးများ)

အမှတ်စဉ်	ကဏ္ဍ	အသိအမြင် နားလည်မှု နှင့် အချက်အလက် လိုအပ်ချက် တွက်လပ် (များ)	လိုအပ်ချက် ကွက်လပ်များကို ဖြည့်စွက်ရန် အတွက် ထားရှိသော အစီအစဉ်နှင့် အနာဂတ် ရွှေးချယ်စရာ နည်းလမ်းများ
ICT		<ul style="list-style-type: none"> မန်ဟန်င်ငြို ICT နှင့် အလုပ်အကိုင်များ အစီအစဉ် 	<ul style="list-style-type: none"> ဝင်ရောက်လာဖွယ်ရှိသော FDI များ၏ ကျမ်းကျင်မှု လိုအပ်ချက်များ အပါအဝင် ကျမ်းကျင်မှု အစုလိုက် စစ်တမ်းနှင့် STEPS ကျမ်းကျင်မှု အိမ်ထောင်စုနှင့် အလုပ်ရှင် စစ်တမ်းများ ဖော်ဆောင်ခြင်း မန်ဟန်င်ငြို ICT နှင့် အလုပ်အကိုင်များ အစီအစဉ် အပေါ် အတွင်းကျကျ လေ့လာခြင်း
ငွေကြေးဖြည့်ဆည်းမှု ကဏ္ဍ စောင်မြို့မြို့တင်ခြင်းနှင့် ချွဲထွင် ခြင်း		<ul style="list-style-type: none"> ဘက်တစ်ခုချင်စီးနှင့် အာမခံလုပ်ငန်းများကဲ့သို့ ငွေကြေး အဖွဲ့အစည်းသံများအား အတွင်းကျကျ လေ့လာ ဆန်းစစ်ခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေး ဖြည့်ဆည်းမှု ကဏ္ဍအား အပြည့်အဝ လေ့လာ ဆန်းစစ်ခြင်း ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းများကို ထိရောက်စွာ ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် စွမ်းဆောင်ရည်အား လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်မှု အတွက် အစီအစဉ်များ အချက်အလက် ရရှိမှုနှင့် အရည်အသွေးအပါအဝင် နိုင်လုံး ဆိုင်ရာ ငွေကြေး ဆိုင်ဆက်မှုများအပေါ် ကျယ်ပြန်စွာ နားလည် သဘောပေါက်ခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> ငွေကြေးဖြည့်ဆည်းမှု ကဏ္ဍ ဆန်းစစ်ချက် အစီအစဉ် ဖော်ဆောင်ခြင်း
သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲမှု		<ul style="list-style-type: none"> ရေအရင်းအမြှစ် ဓါတ်မူဝါဒ ချုပ်စွဲခြင်း ပုံပိုးမှု စနစ်နှင့် မြစ်ရှုံး အစီအစဉ်စွဲခြင်း မူဘောင် - ဘူးမြို့အခေါ် သိမြင်နားလည်မှု အခြေခံ၊ နိုင်ငံအာမက မြစ်များ၏ ရေဆိုင်ရာ (hydrological) နှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ စံပုံစံများ၊ အခြားအစားထိုး ရေအရင်း အဖြစ် ဖွံ့ဖြိုးရေး မဟာဗုဒ္ဓဘာများ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် လူမှု ပတ်ဝန်းကျင် သက်ရောက်မှုများ စသဖြင့်။ မြေအောက်ရေ အရင်းအမြှစ် စစ်တမ်းး - အထူးသာဖြင့် အပူးပို့စွဲအသရှိ မြေအောက်ရေး ပမာဏ၊ တည်နေရာ၊ ပြန်လည် ဖြည့်တင်းနှင့် အရည်အသွေး နှစ်းတင်ခြင်းနှင့် မြစ်ကြောင်း ပုံသဏ္ဌာန် - နှစ်းကျရာ အရင်း အဖြစ်များနှင့် မြေပြုတိုက်စားမှုများနှင့် နှစ်းတင်မှုနှစ်းမှု တည်ပြုသော် မြင့်မားလာသလား (ဥပမာ နှစ်းဒလဟော ကျဆင်းခြင်း) စသည်တို့ကို နားလည်သဘော ပေါက်ခြင်း ကောစနစ် ဝန်ဆောင်မှုများစာရင်း - ရေရှာဝါမြှစ်အတွက် မဟာဗုဒ္ဓဘာ မြောက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင် ဆန်းစစ် ချက် ပြုလုပ်ရန် စဉ်းစားသင့်သည်။ 	<ul style="list-style-type: none"> အစီအစဉ် ဖော်ထုတ်သတ်မှတ် ထားခြင်း မရှိ သေးပါ။ ဖော်ထုတ်ထားသော နယ်ပယ်များ ကို လွှားခြုံ၍ ပြည့်စုံကာ အတွင်းကျသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ချက်များ ပြုလုပ်ခြင်း

အမှတ်စဉ်	ကဏ္ဍ	အသေအဖြင့် နားလည်ဗုံးနှင့် အချက်အလက် လိုအပ်ချက် ကွက်လပ် (များ)	လိုအပ်ချက် ကွက်လပ်များကို ဖြည့်စွက်ရန် အတွက် ထားရှိသော အစီအစဉ်နှင့် အနာဂတ် ဈွေးချယ်စရာ နည်းလမ်းများ
၄	အားလုံးပါဝင်သော စွဲဖြိုးမှုအတွက် လုပ်စိုင်းလက်လမ်းမီမှုတိုးမြှုပ်နှံခြင်းနှင့် အားဖြည့်ဖြုံးတင်ပေးခြင်း (အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသများတွင်)		
	ပညာရေး	• ပညာသင်ယူမှု ရလဒ်များ ဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေညီစိတ်ချက်သော အချက်အလက်	• အထောက်တန်း တဖတ်ခြင်းနှင့် သရာသင်ယူမှု ဆန်းစစ် ချက်များမှ စတင်၍ ပညာရေးစက်ဝန်း၏ အရေးပါ သော အဆင့်များတွင် ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှု ရလဒ်များကို လေ့လာဆန်းစစ်ရှုပြုခြင်း။
	ကျိန်းမာရေး	• အထူးသဖြင့် ရပ်ရွာ အသိုက်အဝန်းအဆင့်နှင့် ရောက်ရှုရန် ကိုခဲ့သော ဒေသများမှ အချက်အလက်များ ပါဝင်သော မိမိမာသည့် ကျိန်းမာရေး အချက်အလက်	• စာရင်းယေားများ စွဲဖြိုးရေး အမျိုးသားမဟာဗျာများ (NSDS) အားပြင်ဆင်ခြင်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် အချက်အလက် လိုအပ်ချက် ကွက်လပ်များကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်မည့် ကာလှ အလိုက် အချက် အလက် ဆန်းစစ်ချက် တစ်ခုကို ပြည့်ပြည့်စုံ ဖော်ဆောင်ရန် အစီအစဉ်ရှိသောည်။
	အကာအကွယ် ပိုက်ကွန် စနစ်များ	• လက်ရှိ အကာအကွယ် အစီအစဉ်များဆိုင်ရာ လေ့လာဆန်းစစ်ချက်များ မရှိခြင်း • DP ဦးဆောင်သော SP ဖြည့်ဆည်းမှုမှ အစိုးရ စနစ်များသို့ အကြောင်းအလက်အလယ်အလတ်ကာလန်း ရောက်ထွင် စီမံခန့်ခွဲမှုအား နားလည်သဘောပေါက်မှ အနည်းအကျင်း သာရှိခြင်း	• အစိုးရ ဦးဆောင်သော အကာအကွယ် ရှေ့ပြီး စစ်ချက်များ (ထောက်ပံ့ကြေးများနှင့် မိမိမာသည့် ကလေး ကျိန်းမာရေး ကွုပ်များကဲ့သို့) နည်းတူ DPမှ ဖော်ဆောင်ထားသော အကာအကွယ် စနစ်များအား လေ့လာဆန်းစစ်ချက် ပြုလုပ်ခြင်း၊ ငွေကြေးအဖွဲ့အ စည်းများမှတဆင့် အကျိုးခံစားမှု ပေးချေခြင်းများ ပြုလုပ်ရန် ဖြစ်ကြောက်နိုင်မှု ဆန်းစစ်သုံးသပ်ချက် ပြုလုပ်ခြင်း။ • ထောက်ပံ့ကြေး အစီအစဉ်မှတဆင့် ရှေ့ပြီး ဖြည့်ဆည်းမှုစနစ်စွဲ စွဲဖြိုးရေး (ဦးထည်ချက် ပစ်မှတ် ထားခြင်းအပါအဝင်)၊ ထောက်ပံ့ကြေး အစီအစဉ်၏ ဒီဇိုင်းပုံစံ အဆင့်ဖြုံးတင်နိုင်ရေး၊ အတွက် အကြံးပေးနိုင်ရန် ကျယ်ပြန်သော စောင့်ကြည့် အကြဖြတ် သုံးသပ်မှု ဖော်ဆောင်ခြင်း။ • အသက်မွေးဝင်းကျောင်းများ မြှင့်တင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာ အသိုက်အဝန်းအား အားဖြည့်ဖြုံးတင်ရန် ရှေ့ပြီး ပုံးမှု လုပ်ငန်းများ။
	အသေးစား ငွေကြေးစနစ်အား ရယူလက်လမ်းမီမှု	• အသေးစားငွေကြေး လုပ်ငန်း အရွှေ့အကြောင်းများအား ပို၍ နိုင်နိုင်ရှုရှင်းရှုင်း နားလည်မှုနှင့် အသေးစားငွေကြေး လုပ်ငန်းအဝန်းအဝိုင်းအတွင်း လုပ်ကိုင်နေသူ အသိုးသီး အပေါ် ထိနိုင်နိုင်မှု အခြေခြား လေ့လာဆန်းစစ်ချက်။ • လုပ်ငန်းကြီးများ အသေးစား လုပ်ငန်းများနှင့် အီမီတောင်စု များ၏ ငွေကြေးဖြည့်ဆည်းမှု လိုအပ်ချက်ကို ပို၍ ကောင်းမွန် တိက္ခာစွာ တိုင်းတာခြင်း။	• အသေးစားငွေကြေး လုပ်ငန်းအပေါ် ပြည့်စုံစွာ လေ့လာဆန်းစစ်မှု ပြုလုပ် ခြင်း။

အယား ကာ J - SCD အကြော်ပြု ဆွေးနွေးပွဲများနှင့် သက်ဆိုင်သူများ အကြော်ဖော်ပြုသည့် အစိက ဖြောင်း ဆောင်ရွက်ပေးရမည့် ကဏ္ဍများ အနှစ်ချုပ်

အမှတ်စဉ်	နေရက်နှင့် အချိန်	နေရာ	သက်ဆိုင်သူ အဖွဲ့အစည်း	မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆင်းခွဲများပါးမှ အစိုးသတ်ရေးနှင့် မျှဝေ စည်ပင်းကြောမှ မြှင့်တင်နိုင်ရန် အရေးပါကြောင်း သက်ဆိုင်သူများက ဖော်ထုတ်ထားသည့် အစိက အာရုံစိုက်ရန် နယ်ယ်များ
၁	ဖေဖော်ဝါရီ ၂၆၊ မနက် ၁၀:၀၀ -နေ့လည် ၁၂:၀၀	ရန်ကုန်	လူမှု အခြေခြား အဖွဲ့အစည်းများ	မြေယာ - ဖော် ဆောင်ခြင်းနှင့် ကြပ်မတ်ခြင်း အပါအဝင် အစိုးရ မူဝါဒများ၊ အခွန်လွှာတ်ကုန် နေရက်များ ပယ်ဖျက်ခြင်း အပါအဝင် ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ချုပ်ထွေး အခွန်ဝင်ငွေများ ကောက်ခံခြင်း၊ အခြေခံအဆောက်အအီး အထူးသာဖြင့် စွမ်းအင်နှင့် ICT၊ ပညာရေး - ဈေးကွက်များအား ဝင်ရောက်နိုင်ရန်
J	ဖေဖော်ဝါရီ ၂၆၊ ညနေ ၂:၀၀ - ညနေ ၄:၀၀	ရန်ကုန်	ပညာရှင်များ၊ သုတေသနပြုသူများနှင့် အကြော်ပေးများ (think tanks)	အခြေခံအဆောက်အအီး၊ အထူးသာဖြင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး၊ အဆင့်မြင့် ဝန်ဆောင်မှု ဖြည့်ဆည်းခြင်းနှင့် လုပ် ကာကွယ်ရေးများအတွက် အခွန်ဝင်ငွေ ကောက်ခံခြင်းမှာ အရေးပါသည်။ အခွန်လွှာတ်ကုန်နေရက်များကို ပယ်ဖျက်ရန်လည်း တောင်းဆိုထားသည်။ တရားခိုင်ရေး၊ ကြီးကြပ်ထိန်းကွပ်မှုများ (ကျွန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးကဏ္ဍများ အပါအဝင်)၊ ပဟိုတိန်းချုပ်မှု လျှော့ချေရေး၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အား အစိုးရ မူဝါဒများ အပါအဝင် အပိုဒ်ချုပ် ရေး၊ တန်ဖိုးဖြည့်ဆည်းမှု လမ်းကြောင်းများ အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း
၃	ဖေဖော်ဝါရီ	ရန်ကုန်	ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ	ရာသီဥတု အခြေအနေကို မြှင့်တင်နိုင်ရန် မူဝါဒ၊ ဥပဒေနှင့် ကြီးကြပ် ထိန်းကွပ်မှု မူဘောင်များ မှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အရေးပါသည် - ရင်းလင်းမှု ရိုးရှင်းမှု၊ ပွဲလင်းမြင်သာမှုနှင့် ထိန်းကွပ် ကြပ်မတ်နိုင်စွမ်းတို့ လိုအပ်သည်။ မြေယာ၊ ပြုပြုသေသာများတွင် မြော့ချော့၊ ပြုပြုမှု အပါအဝင်၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ ပိုက်ကဏ္ဍ စသသည်တို့နှင့် အား အစိုးရ မူဝါဒများ၊ ကျေးလက် အခြေခံအဆောက်အအီးနှင့် အထူးသာဖြင့် လမ်းများ၊ ဓာတ်အား၊ ဆက်သွယ်ရေး၊ ပို၍ အဆင့် မြှင့်သော ဘက်စနစ်၊ ကျွန်းကျင်မှုများ၊ တန်ဖိုးမြှင့်တင် ဖြည့်စွက်မှု၊
၄	ဖေဖော်ဝါရီ ၂၇၊ ညနေ ၂:၀၀ - ညနေ ၄:၀၀	ရန်ကုန်	စံးဖြေးရေး ပိတ်ဖက် အဖွဲ့များ	ထိနိုက်နိုင်ရေးအား သေချာဂရပြုရန် လိုအပ်မှု၊ စနစ်စွဲ၊ စည်းပုံးပြုရန် လိုအပ်မှု - စိုက်ပျိုးရေးအား မြှင့်တင်ပေးပြီး တစ်ခိုင်တည်းတွင် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍပြုပို့ဆောင်ရွက်ပေးပြီး တစ်ခိုင်တည်းတွင် တွန်းအားပေးရန်။ စွဲပြေားဖြည့်ဆည်းမှုမှာ အရေးကြီးသည်။ အထူးသာဖြင့် လုပ် အကာ အကွယ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုချုပ်ထွေး တွင်နိုင်ရန်ပြစ်သည်။ နိုင်ငံရေး အကြောင်းရင်းများနှင့် အစိုးရ၏ ဝန်ဆောင်မှု ပေးနိုင်စွမ်းတို့အပေါ် အာရုံစိုက်ရန် လိုအပ်သည်။ မြေယာ။
၅	ဧ ၁၆၊ ညနေ ၂:၀၀ -	နေပြည်တော်	ပြည်ထောင်စု အစိုးရ	ကောင်းမွန်သော စိုက်ပျိုးရေး၊ အလေ့အကျင့်များ၊ အသေးစား စွဲပြေားလုပ်ငန်း၊ တစ်နိုင်ငံလုံး ကျွန်းမာရေးတောင်ရောက်မှု လွှမ်းမြှော်ရေး၊ လုပ် အကာအကွယ် စနစ်များ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ နှင့် ဆက်သွယ်ရေး

အမှတ်စဉ်	နေရပ်နှင့် အရို့နှင့်	နေရာ	သက်လိုင်သူ အဖွဲ့အစည်း	မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆင်းရွက်မြို့များ အဆုံးသတ်ရေးနှင့် မျှဝေ စည်ပင်းပြောမှု မြှင့်တင်နိုင်ရန် အရေးပါကြောင်း သက်လိုင်သူများက ဖော်ထုတ်ထားသည့် အစိက အာရုံစိုက်ရန် နည်ပယ်များ
	ညနေ ၄:၃၀			အသေးစားနှင့် အလယ်စား လုပ်ငန်းများ (SMEs) စွဲဖြေးရေး၊ အလုပ် အကိုင် ဖန်တီးရေး၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာများ လေ့ကျင့်ပေးမှန်င့် အကြော်ပညာရေး။
၆	၇၇ ၁၉၊ မနက် ၁၀:၃၀ -နေ့လည် ၁၂:၃၀	ယုသိမ်	တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ	စိုက်ပျိုးရေး - လူဦးရေ စေ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဆင်းရွက်မြို့များဖြစ်ခြုံ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ စွဲဖြေးမှုမှာ ဆင်းရွက်မြို့များ လျော့ချေရေးတွင် အစိက အရေးပါသည်။ ပညာရေး၊ အထူးသဖြင့် စံချိန်စံညွှန်းများ မြှင့်တင်ရန်လိုသည်။ ကျိုးမာရေး၊ လျှပ်စစ်စာတ်အား၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ သန့်ရှင်းသောရေး၊ ရှို့ရေး၊ FDI များမှ တစ်နှင့် အလုပ်အကိုင် ဖန်တီးခြင်း။
၇	၇၇ ၁၉၊ ညနေ ၂:၀၀ – ညနေ ၄:၀၀	ယုသိမ်	NGOများ၊ CBOများ၊ INGOများ၊ ယဉ်လိုက ကဏ္ဍ၊ နိုင်ငံရေး၊ ပါတီများ	စိုက်ပျိုးရေး - လယ်သမားတိုင်း လယ်ပိုင်းသင့်သည်၊ မြေယာ ဥပဒေ ဖော်ဆောင်မှုကို အဆင့် မြှင့်တင်သင့်သည်။ သိမ်းဆည်းလယ်ယာမြေများ ပြန်ပေးသင့်သည်။ စိုက်ပျိုးရေး ရေးရွေ့စနစ် အဆင့်မြှင့်သင့်သည်။ ကျိုးမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် လူသားအရင်းအ မြှေ့စွဲ စွဲဖြေးရေး၊ SMEများ ကို ပုံစံးပေးခြင်းဖြင့် အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးကာ ဝင်ငွေမြှင့်တင်ရေး အဆင့်အလမ်းများ ဖော်ဆောင်ခြင်း။ ဈေးကွက်များ ရရှိရန်နှင့် ပြည်ပရုံးနှီးမြှုပ်နှံမှု တွန်းအားပေးရန်။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသလမ်းများ။ လူမှုဖူလုံးရေး။
၈	၇၇ ၁၉၊ မနက် ၁၀:၃၀ -နေ့လည် ၁၂:၃၀	မန္တလေး	တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ	စိုက်ပျိုးရေး၊ ပညာရေး၊ လျှပ်စစ်စာတ်အား - ယင်းသည် အခြား လူမှုရေး၊ ကျိုးမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် စီးပွားရေးကဏ္ဍများ စွဲဖြေးရေးအတွက် အစိကသော့ချက်ဖြစ်သည်။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ရှို့ရေးဆက်များ၊ အာနည်းခြင်းကလည်း ကချင်ပြည်နယ်၊ ခင်းပြည်နယ်နှင့် ရရှိ ပြည်နယ်ကဲ့သို့ ပြည်နယ်များတွင် ဆင်းရွက်ခြင်း အစကြောင်းရင်း ဖြစ်သည်။ ဈေးကွက်များ ရရှိရေး၊ ကျိုးမာရေး - အစိုးရ ကျိုးမာရေး ဝန်ဆောင်မှုအား အဆင့်မြှင့်တင်ရန်။ ငွေကြေးဖြည့်ဆည်းမှု ရရှိရန် - စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအား ငွေကြေးဖြည့်ပေးရန်။
၉	၇၇ ၁၉၊ ညနေ ၂:၀၀ – ညနေ ၄:၀၀	မန္တလေး	NGOများ၊ CBOများ၊ INGOများ၊ ယဉ်လိုက ကဏ္ဍ၊ နိုင်ငံရေး၊ ပါတီများ	အကြော်ပညာရေး၊ အဆင့်မြှင့်ပညာရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာရေးများ အဆင့် မြှင့်တင်ရန် လိုအပ်နေသည်။ အဆင့်မြှင့် နည်းပညာများ အသုံးချိန်ရန် အသိပညာ လိုအပ် ချက် ရရှိနေသည်။ စိုက်ပျိုးရေး၊ ဈေးကွက်များ ရရှိရန်။ ကျိုးမာရေး၊ သာမန်ပြည်သူများ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ တည်ဆောက်နိုင်ရန် ငွေကြေး ဖြည့်ဆည်းမှု လက်လုမ်းပါရန် လိုအပ်သည်။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး။ လျှပ်စစ်စာတ်အား။

အမှတ်စဉ်	နေရက်နှင့် အရှိန်	နေရာ	သက်ဆိုင်သူ အဖွဲ့အစည်း	မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆင်းခဲ့ခြင်းပါးမျှ အဆုံးသတ်ရေးနှင့် မျှဝေ စည်ပင်ဂြို့မျှ ဖြင့်တင်နိုင်ရန် အရေးပါဝကြောင်း သက်ဆိုင်သူများက ဖော်ထုတ်ထားသည့် အမိက အာရုံစိုက်ရန် နယ်ယယ်များ
၁၀	မေ ၂၀၊ မနက် ၁၀:၃၀ -နေ့လည် ၁၂:၃၀	တောင်ကြီး	တိုင်းဒေသကြီး အဆုံးရ	စိုက်ပျိုးရေး - အထူးသဖြင့် မြေယာအရေး၊ လယ်သမားအများအပြား လယ်ယာမြေများ ဆုံးရုံး နေရာခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုများ ပိုမို ရရှိရန်။ စိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန် ဈေးကွက်များ လည်း ရရှိရန်။ ချုပ်တွင်ခြင်း ဝန်ဆောင်မှုများ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ရှိတို့ ဆုံးဖို့ဆုံး ပြည်သူများ ပညာရေးနှင့် ကျိုးမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ပိုမို ရှိတို့ ဆုံးဖို့ဆုံး ပြည်သူများ ပညာရေးနှင့် တိုးတက်မှုနှင့် အင်တာနှင်းပိုမိုသုံးခွဲနိုင်ရေး အတွက် လိုအပ်သော လျှပ်စစ်စာတိအား၊ ပြမ်းချမ်းရေး၊ ငွောက်ပြည့်ဆည်းမှု ရရှိရေးနှင့် အထူးသဖြင့် အတိုးနိုင့် ဈေးငွောက်များ၊ ကျိုးမာရေးကာဏ်။
၁၁	မေ ၂၀၊ ညာနေ့ ၂:၀၀ – ညာနေ့ ၄:၀၀	တောင်ကြီး	NGOများ၊ CBOများ၊ INGOများ၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ၊ နိုင်ငံရေး ပါတီများ	ပညာရေး - အသက်မွေးဝင်းကျောင်း သင်တန်းများ၊ ဓာတ်လီးတိတွင်မှု လေ့ကျင့်ပေးခြင်းများနှင့် စီးပွားရေး စွဲဖြေားတိုးတက်ရေး ဝန်ဆောင်မှုများ အပါအဝင်၊ စိုက်ပျိုးရေး - ထွက်ကုန်များ ဈေးကွက် ရရှိရန်၊ ငွောက် ဖြည့်ဆည်းမှု ရရှိရန်။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး - ပြည်သူအများစုများ ပညာရေးနှင့် ကျိုးမာရေး စောင့်ရောက်မှုကို လက်လုမ်းမထိပါ၊ လျှပ်စစ်စာတိအား၊ ကျိုးမာရေး။ ပြမ်းချမ်းရေး။
၁၂	မေ ၂၂၊ မနက် ၁၀:၃၀ -နေ့လည် ၁၂:၃၀	ဘားအံ	ပြည်နယ် အဆုံးရ	စိုက်ပျိုးရေး၊ အထူးသဖြင့် အလုပ်သမား ရှားပါးမှုကို ရင်ဆိုင်နိုင်ရန် စက်မှုလယ်ယာ ပြောင်း လဲခြင်း၊ ပြည်ပ ထွက်ခွာမှုကို တားဆိုရန် အလုပ်အကိုင်များ။ ပညာရေး၊ ကျိုးမာရေး စောင့်ရောက်မှု။
၁၃	မေ ၂၂၊ ညာနေ့ ၂:၀၀ – ညာနေ့ ၄:၀၀	ဘားအံ	NGOများ၊ CBOများ၊ INGOများ၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ၊ နိုင်ငံရေး ပါတီများ	ဆန်စပါး၊ မွေးကြေားနှင့် ငါးလုပ်ငန်းများအပါအဝင် စိုက်ပျိုးမွေးမြှုံးရေး - ယင်းကဏ္ဍများအ တွက် နည်းပညာများ ဖြည့်ဆည်းပေးရန်။ အသေးတေးနှင့် အလတ်တေး လုပ်ငန်းများအား ဖြင့်တင်ပေးရန်၊ တားဆောက်ကုန်ထုတ် စက်ရုံများ တည်တောင်ရန်၊ စက်မှုဇာန်များ တည်တောင်နိုင်ရန်နှင့် အလုပ်အကိုင် အဆင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးရန်အတွက် လျှပ်စစ် စာတိအား ရရှိရေး၊ ဈေးကွက်များ ရရှိရေး - နိုင်ငံတာကာ ဈေးကွက်အား ရှိတိုးတက်နိုင်ရန်။ ပညာရေး၊ အလုပ်အကိုင် ဖန်တီးရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး - သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး တိုးတက်ပါက ပညာရေး၊ ကျိုးမာရေး၊ ဈေးကွက် စာအွင့် အရာအားလုံးကို ပိုမို လက်လုမ်းမိ လာမည့်ပြောင်းကာ အထူးသဖြင့် ဝေးလံခေါင်များ ဒေသများတွင် နေထိုင်သူများအတွက် အရေးကြီးသည်။
၁၄	မေ ၂၃၊ ညာနေ့ ၂:၀၀ –	ရန်ကုန် (အြို့ပြ ဆင်းခဲ့ခြင်းပါးမှုနှင့်)	NGOများ၊ CBOများ၊ INGOများ၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ၊ နိုင်ငံရေး	ပညာရေး - အထူးသဖြင့် အရည်အသေးနှင့် အသက်မွေးဝင်းကျောင်းလေ့ကျင့် သင်တွေး ပေးမှု၊ စိုက်ပျိုးရေး - မြေယာ သိမ်းယူမှုများ အဆုံးသတ်သင့်ပြီး၊ စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာကို အဆင့်ဖြင့်ရန်၊ စိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန်ဈေးကွက်များ

အမှတ်စဉ်	နေရက်နှင့် အရှိန်	နေရာ	သက်ဆိုင်သူ အဖွဲ့အစည်း	မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆင်းခဲ့ခြင်းပါးမှ အဆုံးသတ်ရေးနှင့် မျှဝေ စည်ပင်ယြောမှု မြင့်တင်နိုင်ရန် အရေးပါဝါကြောင်း သက်ဆိုင်သူများက ဖော်ထုတ်ထားသည့် အမိက အာရုံစိတ်ရန် နယ်ပယ်များ
	ညနေ ၄:၀၀	စပ်လျှပ်း၍)	ပါတီများ	တိုးချွဲရန်နှင့် စိုက်ပျိုးရေး ဈေးငွေများ ရရှိရန် လိုအပ်သည်။ ကျွန်းမာရေး - အထူးသဖြင့် အာဟာရ။ ငွေကြောဖြည့်ဆည်းမှု လိုအပ် သည့်- ဆင်းခဲ့ခြင်းပါးသူများအတွက် တရားဝင် ငွေဈေးနိုင်သည့် အရင်အမြစ် မရှိပါ။ သယ်ယူ ဦးဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး။ ကျေပိစစ်ဓာတ်အား။ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍာဏံ့ဖြိုးတက်မှုမှ တဆင့် အလုပ်အကိုင် ဖန်တီးမှု။
၁၅	၉နာရီ ၄၊ ညနေ ၂:၀၀ – ညနေ ၄:၃၀	နေပြည်တော်	ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်	စိုက်ပျိုးရေး၊ ဝါးလုပ်ငန်း စွဲ့အြိုးရေးလည်း အပါအဝင်။ ကျေပိစစ်ဓာတ်အား။ သယ်ယူဦးဆောင်ရေး ဦးဆောင်ရေး မှန်နှင့် အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသများတွင်။ ပညာရေး။ ကျွန်းမာရေး။ SME များမှ တဆင့် အလုပ်အကိုင် ဖန်တီးရေး။ ခြေား။

Photo by: Ni Ni Myint/World Bank, 2014

WORLD BANK GROUP

World Bank Office Yangon

No.57, Pyay Road
(Corner of Shwe Hintha Road)
61/2 Mile, Hlaing Township, Yangon
Republic of the Union of Myanmar
+95 (1) 654824

www.worldbank.org/myanmar
www.facebook.com/WorldBankMyanmar